

**REGIONALNA DYREKCJA LASÓW PAŃSTWOWYCH
W KATOWICACH**

PROGNOZA ODDZIAŁYWANIA NA ŚRODOWISKO

**PROJEKTU PLANU URZĄDZENIA LASU
DLA NADLEŚNICTWA LUBLINIEC**

**na okres gospodarczy
od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2029 r.**

**Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
Oddział w Krakowie**

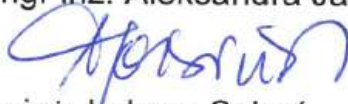
Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Krakowie ul. Senatorska 15, 30-106 Kraków
tel. 12 421 95 42, faks 12 421 66 94 sekretariat@krakow.buliq.pl www.krakow.buliq.pl NIP: 525-000-78-85

Wykonano na zlecenie
Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach
Kraków, dnia 5 grudnia 2019 r.

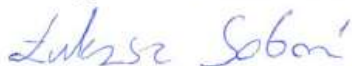
Wykonawca
Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Krakowie
ul. Senatorska 15, 30-106 Kraków
tel. 12 421 95 72, faks 12 421 66 94
e-mail: sekretariat@krakow.buligl.pl

Zespół autorów:

Kierownik zespołu mgr inż. Aleksandra Jasińska-M'Bodj

mgr inż. Łukasz Soboń

mgr inż. Jan Górniak

SPIS TREŚCI

1.	WSTĘP.....	5
2.	STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM	5
3.	WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW I POJĘĆ	7
4.	INFORMACJE OGÓLNE.....	9
4.1	Położenie Nadleśnictwa	9
4.2	Podstawa formalno-prawna.....	13
4.3	Zakres prognozy	15
4.4	Zawartość projektu planu	17
4.4.1	Rozmiar projektowanych zadań gospodarczych.....	18
4.5	Główne cele projektu planu	19
4.6	Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy.....	20
4.7	Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu planu i częstotliwość jej przeprowadzania.....	21
4.8	Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko projektu planu.....	22
4.9	Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia realizacji projektu planu.....	22
4.10	Powiązania projektu planu z innymi dokumentami, w tym z dokumentami dla których zostały przeprowadzone SOOŚ.....	24
5.	OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA.....	26
5.1	Istniejący stan środowiska na obszarze Nadleśnictwa.....	26
5.1.1	Lesistość i kompleksy leśne	26
5.1.2	Dominujące funkcje lasu	27
5.1.3	Walory przyrodniczo-leśne obszaru Nadleśnictwa.....	27
5.1.4	Formy ochrony przyrody występujące na gruntach i w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa.....	42
5.1.5	Ochrona lasu.....	55
5.1.6	Zagospodarowanie turystyczne.....	56
5.1.7	Zalesienia.....	56
5.2	Istniejące problemy ochrony przyrody istotne z punktu widzenia realizacji projektu planu	57
5.3	Obszary potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody a gospodarką leśną: 57	
5.4	Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu planu	58
5.5	Istniejący stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem.....	58
6.	PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PLANU URZĄDZENIA LASU NA ŚRODOWISKO I OBSZARY NATURA 2000.....	59
6.1	Wpływ zapisów projektu planu wyznaczający ramy dla przedsięwzięć mogących znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko	59
6.2	Przewidywane oddziaływanie projektu planu na cele i przedmioty ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000.	59
6.3	Przewidywane oddziaływanie projektu Planu urządzenia lasu na obszary Natura 2000	60
6.3.1	Obszar Natura 2000 - PLH240027 Łęgi w lasach nad Liswartą.....	60
6.3.2	Wpływ ustaleń projektu planu na rośliny i zwierzęta w zasięgu obszarów Natura 2000.....	61
6.3.3	Ocena porównawcza siedlisk przyrodniczych.....	62
6.4	Wpływ ustaleń projektu planu na inne formy ochrony przyrody	62
6.5	Przewidywane oddziaływanie projektu planu na środowisko	65
6.5.1	Oddziaływanie na różnorodność biologiczną.....	66
6.5.2	Oddziaływanie na ludzi.....	67
6.5.3	Oddziaływanie na znane stanowiska chronionych gatunków zwierząt i roślin.....	68
6.5.4	Oddziaływanie na siedliska chronionych gatunków roślin i zwierząt	72
6.5.5	Oddziaływanie na wodę	75
6.5.6	Oddziaływanie na powietrze.....	75

6.5.7	Oddziaływanie na powierzchnię ziemi	76
6.5.8	Oddziaływanie na krajobraz	76
6.5.9	Oddziaływanie na klimat.....	77
6.5.10	Oddziaływanie na zasoby naturalne	77
6.5.11	Oddziaływanie na zabytki	77
6.5.12	Oddziaływanie na dobra materialne	78
6.5.13	Zbiorcza ocena oddziaływania na środowisko.....	78
7.	ROZWIĄZANIA I WNIOSKI DO PROJEKTU PLANU	80
7.1	Przewidywane rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań projektu planu na środowisko oraz propozycje rozwiązań alternatywnych	80
7.2	Ogólne wytyczne i zalecenia prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej.....	81
7.3	Ocena inwentaryzacji drewna drzew martwych	82
7.4	Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zastosowanych w projekcie planu.....	82
7.5	Trudności napotkane podczas sporządzania Prognozy	83
7.6	Wnioski końcowe	83
8.	LITERATURA.....	84
9.	ZAŁĄCZNIKI.....	85
10.	MAPA SPORZĄDZONA NA POTRZEBY PROGNOZY.....	85

1. WSTĘP

Niniejsza Prognoza oddziaływania na środowisko (zwana dalej Prognozą) projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Lubliniec na okres od 1.01.2020 do 31.12.2029 r. została opracowana zgodnie z umową zawartą pomiędzy Biurem Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej Oddział w Krakowie, a Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych w Katowicach (umowa nr PR.271.13.2018 do zamówienia publicznego nr PR-270.1.1.2018 zawartej w dniu 6 kwietnia 2018 roku w Katowicach).

Konieczność przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko projektu Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Lubliniec na lata 2020 – 2029 wynika z art. 46 ust. 2 i 3 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U. z 2017 r., poz. 1405 z późn. zm.). Artykuł ten stanowi, że *przeprowadzenia strategicznej oceny oddziaływania na środowisko wymagają projekty ... planów ... w dziedzinie ... leśnictwa ..., opracowywanych lub przyjmowanych przez organy administracji, wyznaczających ramy dla późniejszej realizacji przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko lub ... których realizacja może spowodować znaczące oddziaływanie na obszar Natura 2000 jeżeli nie są one bezpośrednio związane z ochroną obszaru Natura 2000 lub nie wynikają z tej ochrony.*

Strategiczna ocena oddziaływania projektu planu na środowisko to procedura oceniająca wpływ ustaleń projektu na środowisko i obszary Natura 2000, na którą składa się:

- uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy,
- opracowanie prognozy oddziaływania na środowisko projektu planu,
- zaopiniowanie projektu planu wraz z prognozą,
- zapewnienie możliwości udziału społeczeństwa.

Zawartość prognozy określa art. 51 ustawy z dnia 3 października 2008 r. *o udostępnianiu informacji o środowisku ...* Zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w Prognozie został uzgodniony z:

- Dyrektorem Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach w piśmie z dnia 19 lipca 2017 r., znak: WPN.410.8.2017.AJ1
- Śląskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w piśmie z dnia 30 czerwca 2017 r., znak: NS-NZ.042.90.2017

Wszystkie informacje zawarte w prognozie oddziaływania na środowisko są opracowane stosownie do stanu współczesnej wiedzy i metod oceny oraz dostosowane do zawartości i stopnia szczegółowości projektu Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Lubliniec. Oparto się również na „Ramowych wytycznych w sprawie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy oddziaływania na środowisko, projektu Planu urządzenia lasu” będących efektem porozumienia pomiędzy Dyrektorem Generalnym Lasów Państwowych oraz Generalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska.

2. STRESZCZENIE W JĘZYKU NIESPECJALISTYCZNYM

Prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono do projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Lubliniec na okres 01.01.2020- 31.12.2029.

Podstawą do sporządzenia projektu planu były założenia do opracowania planu urządzenia lasu i zasady zagospodarowania lasu przyjęte podczas Komisji Założeń Planu. Założenia do sporządzenia projektu planu urządzenia lasu zostały poddane konsultacjom społecznym poprzez ogłoszenie o możliwości zapoznania się z założeniami do sporządzenia projektu oraz sposobie, terminie i miejscu składania uwag i wniosków.

W projekcie „Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Lubliniec” na podstawie przeprowadzonej inwentaryzacji terenowej drzewostanów oraz przyjętych zasad zagospodarowania lasu zaplanowano dla każdego wydzielenia (pododdziału) zadania gospodarcze, które powinny zostać zrealizowane, w ciągu 10-ciu lat obowiązywania planu. Rozmiar zaplanowanych prac określony został powierzchnią lasu (wyrażoną w hektarach),

którą należy objąć wskazanym zabiegiem. W przypadku prac związanych z pozyskaniem (wycinką) drewna określony został również orientacyjny rozmiar miąższościowy wyrażony w m³ przewidzianego do pozyskania drewna. Zestawienie rozmiaru wszystkich zaprojektowanych zadań gospodarczych w postaci tabel (przewidzianych Instrukcją urzędowania lasu), po przeprowadzeniu odpowiednich analiz i dyskusji zostało omówione podczas Narady Techniczno-Gospodarczej w dniu 19.11.2019 r. Opracowany projekt Planu poddano procedurze strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, której elementem jest niniejsza Prognoza.

W pierwszej części prognozy (rozdział 4) przedstawiono informacje ogólne, w tym zakres i podstawę formalno - prawną sporządzenia prognozy, ogólny opis zawartości i celów projektu planu urzędowania lasu. Odniesiono się tutaj również do istotnych z punktu widzenia planu, powiązań prognozy z dokumentami ustanowionymi na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym wykazując brak konfliktów tworzonego dokumentu na poziomie założeń i celów związanych z ochroną przyrody. Obok podstaw prawnych sporządzania prognozy, zaprezentowano również metody zastosowane przy jej tworzeniu. W pierwszej części dokumentu, ocenie poddano także potencjalny transgraniczny charakter oddziaływania zapisów planu. Ze względu na odległość od granicy państwa i charakter projektowanych zabiegów, projekt Planu urzędowania lasu dla Nadleśnictwa Lubliniec nie spowoduje negatywnego, transgranicznego oddziaływania na środowisko. W tej części zaprezentowano również powiązania projektu planu z innymi dokumentami, w tym dokumentami dla których zostały przeprowadzone SOOŚ.

Kolejna część prognozy (rozdział 5) zawiera podstawowe dane o Nadleśnictwie, w tym lesistość, dominujące funkcje lasu, informacje o formach ochrony przyrody, walorach przyrodniczo - leśnych. Przedstawiono potencjalne skutki, jakie niesłoby ze sobą wstrzymanie realizacji PUL na obszarze Nadleśnictwa. Wykazano przede wszystkim, że byłoby to niezgodne z obowiązującym w Polsce prawem (Ustawa o Lasach z dnia 28.09.1991 r.). Ponadto brak realizacji zapisów tego podstawowego dokumentu mógłby stanowić duże zagrożenie dla trwałości lasu i nieść ze sobą poważne skutki społeczne.

Kluczową część prognozy stanowi rozdział 6. Obejmuje on m.in. wyniki prowadzonych analiz w odniesieniu do integralności Obszaru Natura 2000 PLH240027 Łęgi w lasach nad Liswartą, przedmiotu ochrony tegoż obszaru oraz wpływu zapisów PUL na inne formy ochrony przyrody.

Na gruntach będących w zarządzie Nadleśnictwa Lubliniec położona jest jedna z części Obszaru Natura 2000 Łęgi w lasach nad Liswartą. Obszar rozdzielny przestrzennie, składający się z 3 części z których jedna jest położona właśnie na gruntach Nadleśnictwa Lubliniec. Powierzchnia wg PUL na lata 2020-2029 wynosi 127,02 ha. Powierzchnia całego obszaru Natura 2000 PLH240027 stanowi 234,68 ha. Nie stwierdzono negatywnego wpływu zapisów projektu PUL na Obszar Natura 2000 PLH240027 oraz siedlisko przyrodnicze 91E0, będące przedmiotem ochrony omawianego obszaru.

W przypadku innych form ochrony przyrody (Rezerwatów przyrody- Cisy koło Sierakowa, Łęg nad Młynówką; Obszaru Chronionego Krajobrazu- Lasy Stobrawsko-Turawskie; Parku Krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą oraz jego otuliny; pomników przyrody; użytku ekologicznego; stref ostoi ptaków (bociana czarnego, bielika i włośchatki) również nie stwierdzono negatywnego wpływu zapisów projektu PUL na wymienione formy ochrony przyrody.

W dalszej części rozdziału 6 analiza charakteru zaprojektowanych zabiegów gospodarczych oraz ich rozmiaru dla całego Nadleśnictwa pozwoliła ocenić, w jaki sposób mogą one wpływać na poszczególne elementy środowiska: różnorodność biologiczną, ludzi, chronione i rzadkie gatunki roślin i zwierząt, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne oraz zabytki i dobra kultury materialnej. Przy ocenie zabiegów gospodarczych brano pod uwagę ich oddziaływanie krótkoterminowe (1-5 lat), średnioterminowe (okres obowiązywania planu - 10 lat) oraz długoterminowe (jedno pokolenie drzewostanu – ok. 100 lat). W żadnym przypadku nie stwierdzono długoterminowego, ujemnego oddziaływania, które jest równoznaczne z oddziaływaniem znacząco negatywnym. W sporadycznych przypadkach wykazano ujemne oddziaływanie zabiegów na pewne elementy środowiska, np. odnowienia czy rębnie mogą krótkoterminowo ujemnie oddziaływać na powierzchnię ziemi lub zwierzęta, jednak w dalszej perspektywie

czasowej oddziaływanie tych zabiegów staje się obojętne lub pozytywne. Ocenę oddziaływania projektu planu na poszczególne elementy środowiska przedstawiono w sposób opisowy i zestawiono w syntetycznej tabeli.

Reasumując przeprowadzona analiza zabiegów planowanych do realizacji w projekcie Planu urządzenia lasu pozwala przyjąć, że nie będą one negatywnie oddziaływać na siedlisko przyrodnicze będące przedmiotem ochrony w obszarze Natura 2000, inne formy ochrony przyrody oraz środowisko przyrodnicze na gruntach Nadleśnictwa.

W opinii zespołu opracowującego Prognozę łączne oddziaływanie Planu urządzenia lasu na obszary Natura 2000 i środowisko określono jako pozytywne.

3. WYKAZ STOSOWANYCH SKRÓTÓW I POJĘĆ

SKRÓTY NAZW INSTYTUCJI:

MŚ – Ministerstwo Środowiska
DGLP – Dyrekcja Generalna Lasów Państwowych
RDLP – Regionalna Dyrekcja Lasów Państwowych
GDOŚ – Generalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
KPZL- Krajowy program zwiększania lesistości
RDOŚ – Regionalna Dyrekcja Ochrony Środowiska
PIOŚ – Państwowa Inspekcja Ochrony Środowiska
PGL LP – Państwowe Gospodarstwo Leśne Lasy Państwowe
LP- Lasy Państwowe
UE – Unia Europejska
ZOL- Zakład Ochrony Lasu

SKRÓTY Z ZAKRESU PROGRAMU NATURA 2000:

DSZ- Dyrektywa 2004/35WE zwana szkodową
OOS- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko
SOO – specjalny obszar ochrony (siedlisk)
SOOŚ – strategiczna ocena oddziaływania na środowisko
OZW – obszary o znaczeniu wspólnotowym
SDF – standardowy formularz danych

SKRÓTY Z ZAKRESU LEŚNICTWA:

PUL – Plan Urządzenia Lasu
TD – typ drzewostanu
GZWP – Główne Zbiorniki Wód Podziemnych
IUL – Instrukcja Urządzania Lasu
KO - drzewostany w klasie odnowienia
KDO – drzewostany w klasie do odnowienia
KZP – Komisja Założeń Planu
NTG- Narada Techniczno-Gospodarcza
KPP- Komisja Projektu Planu
POP – Program Ochrony Przyrody
TSL – typ siedliskowy lasu

Rębnie:

IB (Ib)- rębnia zupełna pasowa
IC (Ic)- rębnia zupełna smugowa
II- rębnie częściowe
III- rębnie gniazdowe
IIIA (IIIA)- rębnia gniazdowa zupełna
IIIB (IIIB)- rębnia gniazdowa częściowa
IV- rębnia stopniowa
IVd- rębnia stopniowa gniazdowa udoskonalona

V- rębnia przerębowa
CW – czyszczenie wczesne
CP – czyszczenie późne
TW – trzebież wczesna
TP – trzebież późna

SKRÓTY NAZW GATUNKÓW DRZEW I KRZEWÓW:

Ak – grochodrzew (robinia akacjowa) *Robinia pseudoacacia* L.
Bez.c. – bez czarny *Sambucus nigra* L.
Bez.k. – bez koralowy *Sambucus racemosa* L.
Bk – buk zwyczajny *Fagus sylvatica* L.
Brz – brzoza brodawkowata *Betula pendula* Roth
Czr – czereśnia ptasia *Cerasus avium* (L.) Moench.
Czm – czeremcha zwyczajna *Padus avium* Mill.
Db.s. – dąb szypułkowy *Quercus robur* L.
Db.c. – dąb czerwony *Quercus rubra* L.
Dg – daglezja *Pseudotsuga menziesii* (Mirb.) Franco *subsp. menziesii*
Gb – grab zwyczajny *Carpinus betulus* L.
Głg – głóg *Crataegus* sp.
Gr – grusza pospolita (grusza dzika) *Pyrus communis* L.
Jd – jodła pospolita *Abies alba* Mill.
Jb – jabłoń dzika *Malus sylvestris* (L.) Mill.
Js – jesion wyniosły *Fraxinus excelsior* L.
Jkl – klon jesionolistny *Acer negundo* L.
Jrz – jarząg pospolity *Sorbus aucuparia* L.
Jw – klon jawor *Acer pseudoplatanus* L.
Kl – klon zwyczajny *Acer platanoides* L.
Kru – kruszyna pospolita *Frangula alnus* Mill.
Ksz – kasztanowiec zwyczajny *Aesculus hippocastanum* L.
Lp – lipa drobnolistna *Tilia cordata* Mill.
Lsz – leszczyna pospolita *Corylus avellana* L.
Md – modrzew europejski *Larix decidua* Mill.
Ol – olsza czarna *Alnus glutinosa* Gaertn.
Ol.s. – olsza szara *Alnus incana* (L.) Moench
Os – topola osika *Populus tremula* L.
So – sosna zwyczajna *Pinus sylvestris* L.
So.w. – sosna wejmutka *Pinus strobus* L.
Św – świerk pospolity *Picea abies* (L.) H.Karst
Tp – topola *Populus* sp.
Wb – wierzba *Salix* sp.
Wz – wiąz pospolity (wiąz polny) *Ulmus minor*

SKRÓTY NAZW TYPÓW SIEDLISKOWYCH LASÓW:

Bśw (BŚW)- bór świeży
Bw (BW)- bór wilgotny
Bb (BB)- bór bagienny
BMb (BMB)- bór mieszany bagienny
BMśw (BMŚW)- bór mieszany świeży
BMw (BMW)- bór mieszany wilgotny
LMśw (LMŚW)- las mieszany świeży
LMw (LMW)- las mieszany wilgotny
LMb (LMB)- las mieszany bagienny
Lśw (LŚW)- las świeży
Lw (LW)- las wilgotny
Ol (OL)- ols
OIJ (OLJ)- ols jesionowy

4. INFORMACJE OGÓLNE

4.1 Położenie Nadleśnictwa

Nadleśnictwo Lubliniec jest położone na terenie dwóch województw: śląskiego i opolskiego. Wchodzi w skład Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach i położone jest zasadniczo w jej północnej części. Składa się z jednego obrębu leśnego: Lubliniec i podzielone jest na 13 leśnictw.

Powierzchnia ogólna gruntów Nadleśnictwa (bez współwłasności), w tym:

- grunty leśne zalesione 20 600,0842 ha
- grunty leśne niezalesione 377,1799 ha
- grunty zw. z gosp. leśną 613,5662 ha
- grunty nieleśne 563,1255 ha

Powierzchnia współwłasności wynosi 0,5050 ha, natomiast powierzchnia zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa wynosi około 520,68 km².

Ryc. Położenie Nadleśnictwa Lubliniec na tle podziału administracyjnego RDLP Katowice

Nadleśnictwo Lubliniec jest położone, jak już wcześniej wspomniano, na terenie województwa śląskiego i opolskiego. Obejmuje swym zasięgiem 13 gmin na terenie 3 powiatów (woj. śląskie: powiat- kłobucki i lubliniecki; woj. opolskie: powiat oleski).

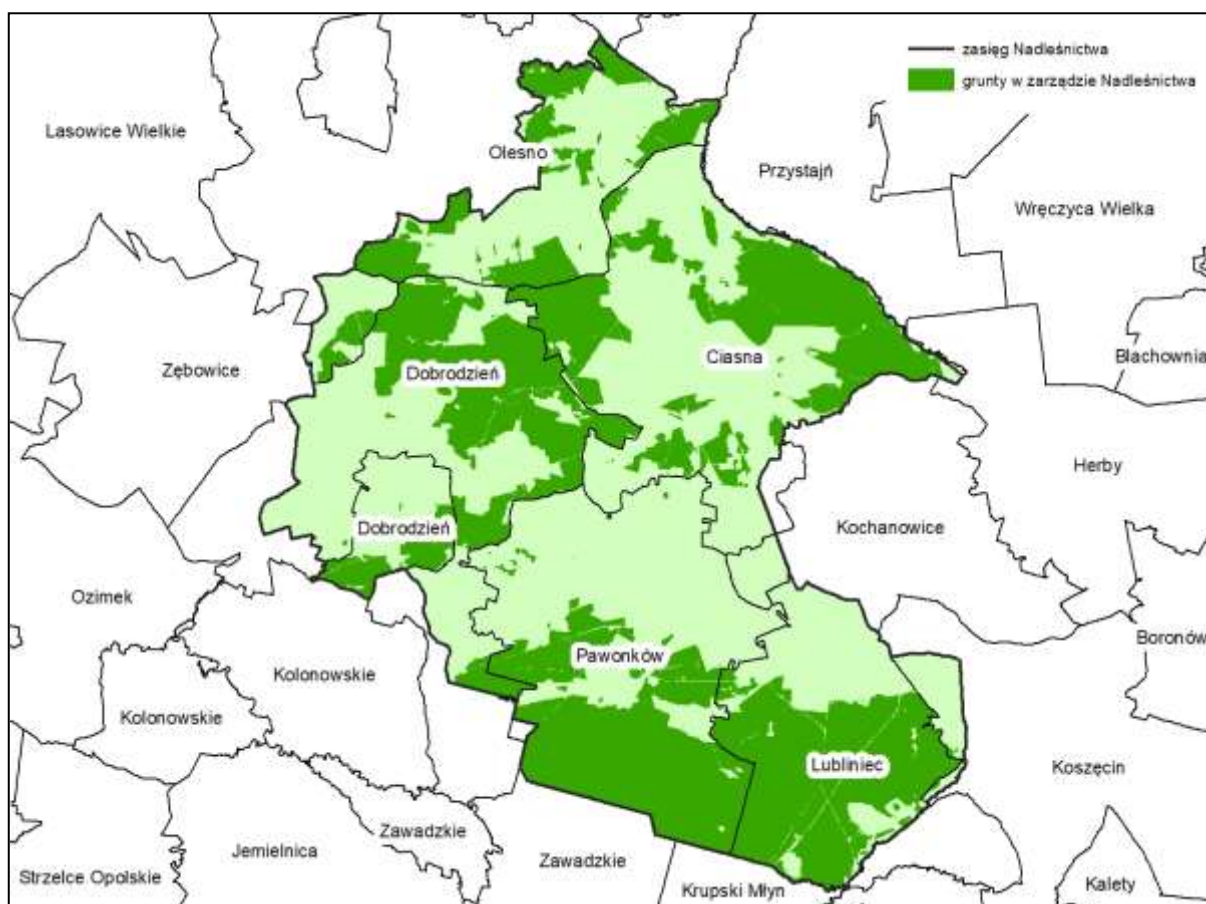
Lasy Nadleśnictwa Lubliniec rozciągają się pomiędzy 50°35'11" a 50°53'35" szerokości geograficznej północnej oraz pomiędzy 18°21'55" a 18°45'56" długości geograficznej wschodniej. Całkowita długość granicy zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa wynosi ponad 143 km.

Tabela: Charakterystyka regionu*

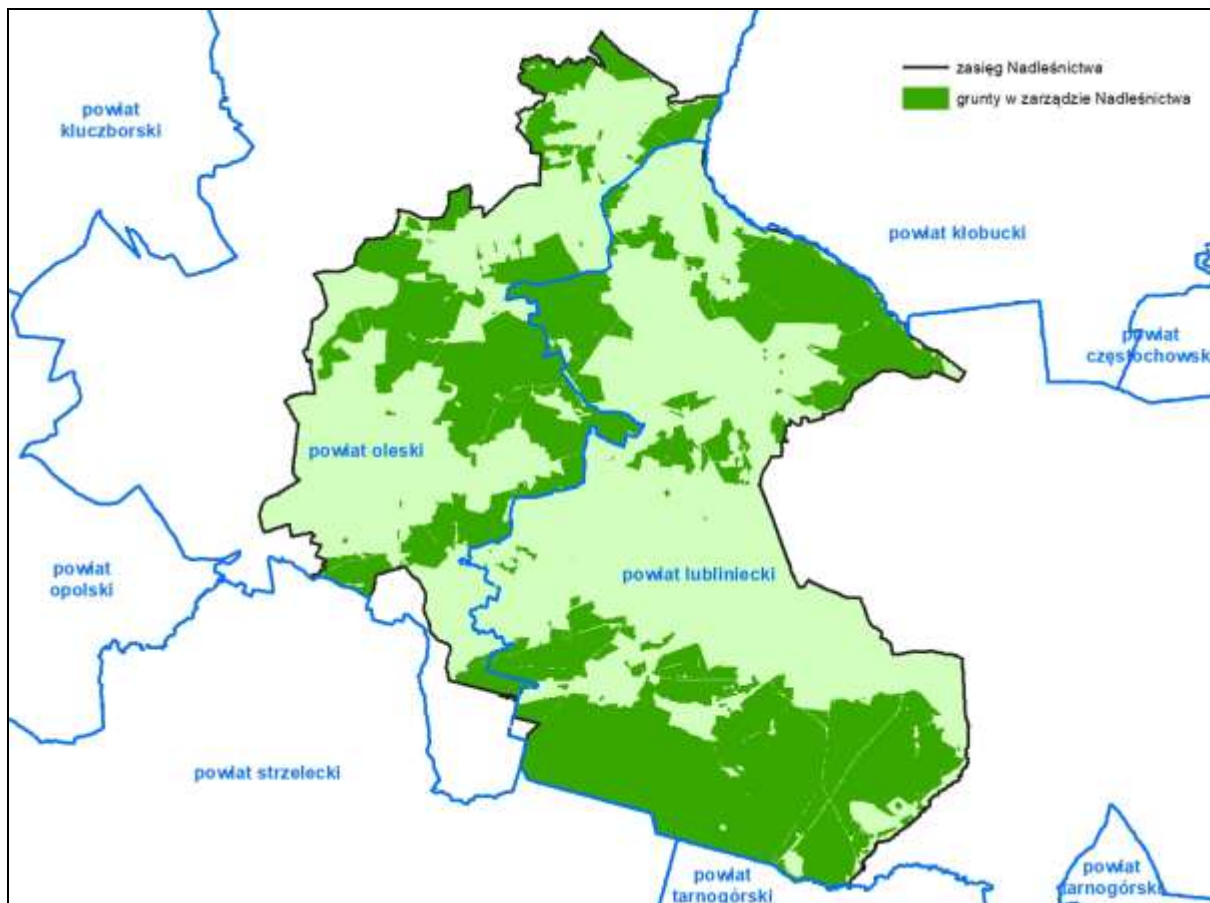
Jednostka terytorialna	Powierzchnia ogólna [km ²]	Ludność [osób]	Powierzchnia lasów ogółem* [ha]	Lesistość [%]
1	2	3	4	5
Województwo śląskie				
Powiat lubliniecki**	822	76768	40936	49,8
Gm. Lubliniec	89	23900	6161	68,9
Gm. Ciasna	134	7510	5314	38,7
Gm. Koszęcin	129	11880	6657	51,5
Gm. Pawonków	119	6646	5209	43,8
Powiat kłobucki**	889	85094	26314	29,6
Gm. Przystajń	89	5906	2908	32,7
Województwo opolskie				
Powiat oleski**	973	64846	53710	55,2
Dobrodzień Miasto**	19	3750	670	33,4
Gm. Dobrodzień	163	9983	7693	47,3
Gm. Olesno	241	17778	10128	42,0
Gm. Zębowice	96	3693	5870	61,4

* wartości odnoszące się do powierzchni całych gmin, nie uwzględniające zasięgu Nadleśnictwa, na podstawie Statystycznego Vademecum Samorządowca 2017.

** lasy powiatów i miasta wg Banku Danych Lokalnych za rok 2017

Ryc. Położenie Nadleśnictwa Lubliniec na tle podziału administracyjnego gmin

Ryc. Położenie Nadleśnictwa Lubliniec na tle podziału administracyjnego powiatów

Siedziba Nadleśnictwa Lubliniec mieści się w południowej- wschodniej części zasięgu terytorialnego, w oddziale 875 m, leśnictwa Łopian.

Adres siedziby Nadleśnictwa:

42-700 Lubliniec, ul. Myśliwska 1

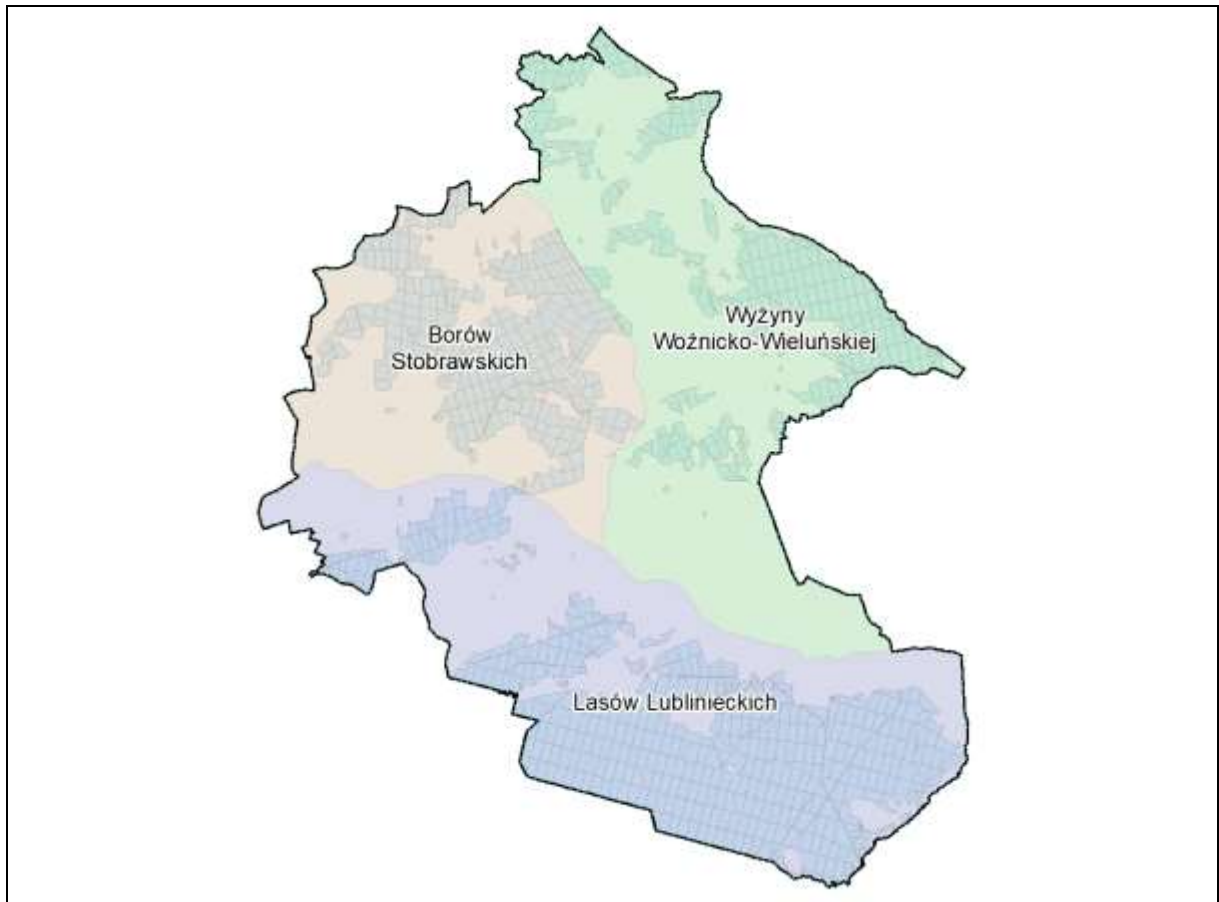
telefon: (+48) 34 351-33-38

adres e-mail: lubliniec@katowice.lasy.gov.pl

strona internetowa: <http://www.lubliniec.katowice.lasy.gov.pl>

Położenie przyrodnicze

Według podziału na regiony przyrodniczo-leśne obowiązującego w Lasach Państwowych (Zasady hodowli lasu 2012) Nadleśnictwo Lubliniec położone jest w krainie V-Śląskiej, mezoregionie 19- Borów Stobrawskich; mezoregionie 20- Lasów Lublinieckich; krainie VI-Małopolskiej, mezoregionie 15- Wyżyny Woźnicko- Wieluńskiej. Regionalizacja przyrodniczo-leśna oparta jest na podstawach ekologiczno-fizjograficznych.

Ryc. Położenie Nadleśnictwa Lubliniec na tle mezoregionów przyrodniczo-leśnych

Według regionalizacji fizyczno-geograficznej Kondrackiego [Kondracki 2013] obszar Nadleśnictwa zlokalizowany jest w następujących jednostkach:

Obszar: Europa Zachodnia

Podobszar: 3- Pozaalpejska Europa Środkowa

Prowincja: 34- Wyżyny Polskie

Podprowincja: 341- Wyżyna Śląsko- Krakowska

Makroregion: 341.2- Wyżyna Woźnicko- Wieluńska

Mezoregion: 341.22- Obniżenie Liswarty

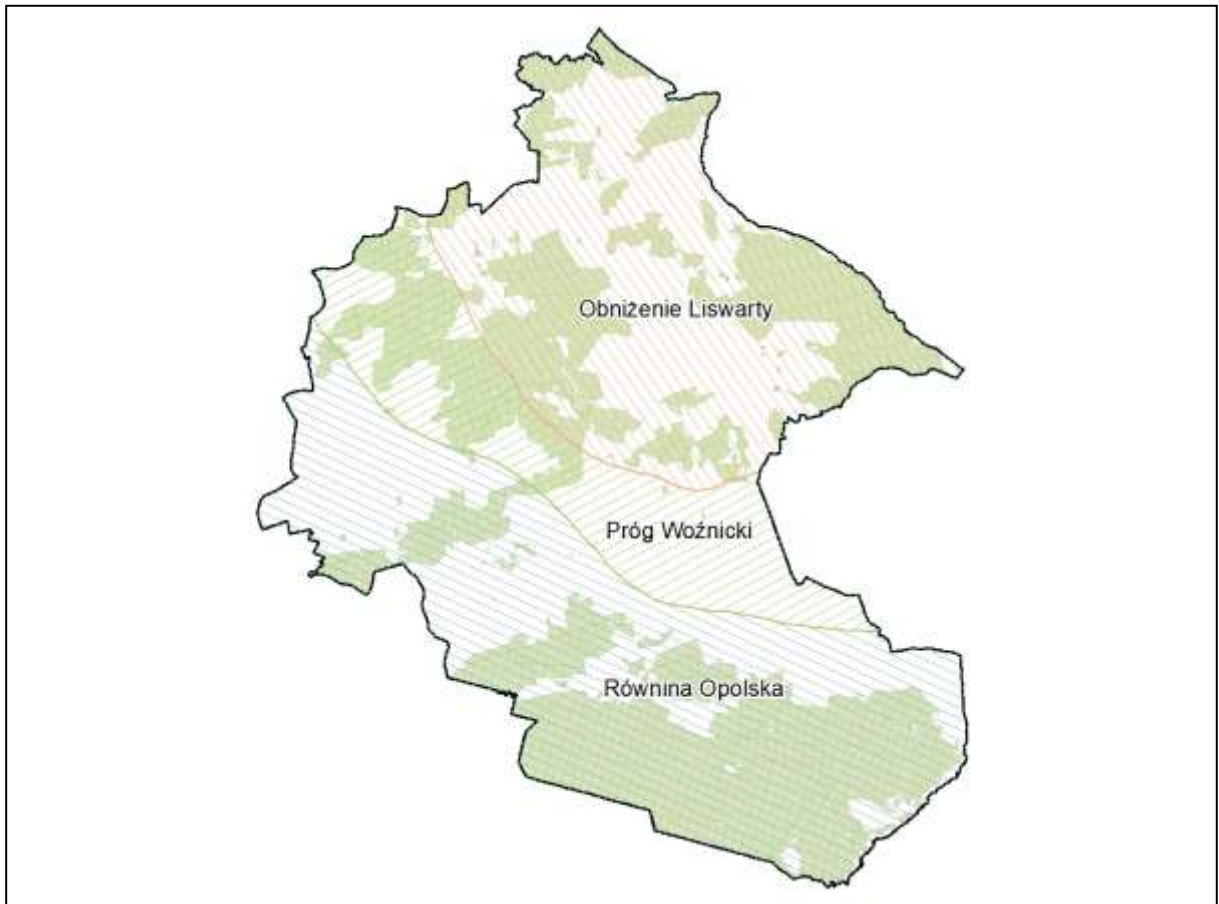
Mezoregion: 341.23-Próg Woźnicki

Prowincja: 31- Nizina Środkowoeuropejska

Podprowincja: 318- Nizina Środkowopolska

Makroregion: 318.5- Nizina Śląska

Mezoregion: 318.57- Równina Opolska

Ryc. Położenie Nadleśnictwa Lubliniec na tle mezoregionów fizyczno-geograficznych

Zgodnie z podziałem na regiony geobotaniczne (J.M. Matuszkiewicz 2008) klasyfikacja położenia Nadleśnictwa jest następująca:

Podprowincja: Środkowoeuropejska Waściwa

Dział: Brandenbursko- Wielkopolski – (B)

Kraina: Dolnośląska – (B.5)

Okręg: Borów Stobrawskich, Turawskich i Niemodlińskich – (B.5.3)

Podokręg: Jełowski – (B.5.3.d)

Podokręg: Dobrodzieński – (B.5.3.e)

Podokręg: Tworoski – (B.5.3.g)

Podokręg: Pludrowski – (B.5.3.h)

Dział: Wyżyn Południowopolskich – (C)

Kraina: Wyżyn Środkowomałopolskich – (C.2)

Okręg: Olesko- Częstochowski – (C.2.2)

Podokręg: Olesko- Myszkowski– (C.2.2.e)

Kraina: Górnośląska – (C.3)

Okręg: Górnośląski Właściwy – (C.3.1)

Podokręg: Lubliniecko- Zawierciański– (C.3.1.c)

4.2 Podstawa formalno-prawna

Przedmiotem niniejszej *Prognozy* jest projekt Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Lubliniec na okres od 1.01.2020 r. do 31.12.2029 r. Plan urządzenia lasu jest podstawowym dokumentem, zatwierdzanym przez ministra właściwego do spraw środowiska, regulującym prowadzenie gospodarki leśnej na terenie nadleśnictwa. Sporządzanie planu urządzenia lasu wynika wprost z Ustawy z 28 września 1991 r. o lasach (Dz.U. 2018 poz. 2129), która w art. 7.1. stwierdza: *Trwale zrównoważoną gospodarkę leśną prowadzi się według Planu urządzenia lasu.* Plan urządzenia lasu

wg art. 6.1.6. wspomnianej ustawy jest to: *Podstawowy dokument gospodarki leśnej opracowywany dla określonego obiektu, zawierający opis i ocenę stanu lasu oraz cele, zadania i sposoby prowadzenia gospodarki leśnej*. Niniejszą prognozę oddziaływania na środowisko sporządzono na podstawie umowy zawartej między Regionalną Dyрекcją Lasów Państwowych w Katowicach a Biurem Urządzenia Lasu i Geodezji Leśnej oddział w Krakowie. Przeprowadzenie strategicznej oceny oddziaływania na środowisko, w tym opracowania Prognozy oddziaływania na środowisko dla projektu Planu urządzenia lasu Nadleśnictwa Lubliniec określa akt prawny w postaci *Ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz ocenach oddziaływania na środowisko* (Dz.U. 2018 poz. 2081). Zakres i zawartość prognozy oddziaływania projektu Planu Urządzenia Lasu na środowisko, opracowany jest na podstawie art. 51 i 52 ww. ustawy.

Podstawę prawną opracowania stanowią akty prawa krajowego i unijnego oraz porozumienia międzynarodowe.

Prawo krajowe:

- Ustawa z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz.U. 2018 poz. 2081)
- Ustawa o ochronie przyrody z dnia 16 kwietnia 2004 r. (Dz.U. 2018 poz. 1614)
- Ustawa z dnia 27 kwietnia 2001 r. - Prawo ochrony środowiska (Dz.U. 2019 poz. 1396)
- Ustawa z dnia 13 kwietnia 2007 r. o zapobieganiu szkodom w środowisku i ich naprawie (Dz.U. 2018 poz. 954)
- Ustawa o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym z dnia 27 marca 2003 r. (Dz.U. 2018 poz. 1945)
- Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 lutego 1995 r. (Dz.U. 2017 poz. 1161)
- Ustawa o lasach z dnia 28 września 1991 r. (Dz.U. 2018 poz. 2129)
- Ustawa Prawo łowieckie z dnia 13 października 1995 r. (Dz.U. 2018 poz. 2033)
- Ustawa Prawo geodezyjne i kartograficzne z dnia 17 maja 1989 r. (Dz.U. 2019 poz. 725)
- Ustawa o ochronie przeciwpożarowej z dnia 24 sierpnia 1991 r. (Dz.U. 2019 poz. 1372)
- Ustawa z dnia 20 lipca 2017 r. - Prawo wodne (Dz.U. 2018 poz. 2268)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 13 kwietnia 2010 r. w sprawie siedlisk przyrodniczych oraz gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, a także kryteriów wyboru obszarów kwalifikujących się do uznania lub wyznaczenia, jako obszary Natura 2000 (Dz.U. 2014 poz. 1713)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 12 stycznia 2011 r. w sprawie obszarów specjalnej ochrony ptaków (Dz.U. 2011 nr 25 poz. 133, z późn. zm.)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 16 grudnia 2016 r. w sprawie ochrony gatunkowej zwierząt (Dz. U. 2016 poz. 2183)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej roślin (Dz. U. 2014 poz. 1409)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 9 października 2014 r. w sprawie ochrony gatunkowej grzybów (Dz. U. 2014 poz. 1408)
- Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 roku w sprawie określenia rodzaju przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2016 poz. 71)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z 22 lipca 2019 r. w sprawie kryteriów oceny występowania szkody w środowisku (Dz.U. 2019 poz. 1383)
- Rozporządzenie Ministra Środowiska z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej (Dz.U. 2017 poz. 2408)

Uwzględniono również następujące akty prawa krajowego:

- Polityka Ekologiczna Państwa w latach 2009-2012 z perspektywą do roku 2016
- Polityka Leśna Państwa z dnia 22 kwietnia 1997 r.

Prawo wspólnotowe:

- Dyrektywa Rady 79/409/EWG z dnia 2 kwietnia 1979 r. o ochronie dziko żyjących ptaków (wraz z późniejszymi zmianami)

- Dyrektywa Rady 92/43/EWG z dnia 21 maja 1992 r. o ochronie siedlisk przyrodniczych oraz dziko żyjącej fauny i flory (zmieniona Dyrektywą 97/62/EWG)
- Dyrektywa Rady 2003/4/WE z dnia 28 stycznia 2003r. w sprawie publicznego dostępu do informacji dotyczących środowiska

a także:

- Dyrektywa Rady 85/337/EWG z dnia 27 czerwca 1985 r. w sprawie oceny skutków wywieranych przez niektóre przedsięwzięcia publiczne i prywatne na środowisko, znowelizowana Dyrektywą Rady 97/11/WE z dnia 3 marca 1997r.
- Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2001/42/WE z dnia 27 czerwca 2001 r. w sprawie oceny wpływu niektórych planów i programów na środowisko
- Dyrektywa ramowa 2000/60/WE Parlamentu Europejskiego i Rady ustanawiająca ramy wspólnotowego działania w dziedzinie polityki wodnej (Ramowa Dyrektywa Wodna) z dnia 23 października 2000 r.
- Dyrektywa Rady 2003/35/WE ustanawiająca udział społeczeństwa w przygotowaniu niektórych planów i programów dotyczących środowiska oraz zmieniająca Dyrektywy Rady: 85/337/EWG i 96/61/WE w odniesieniu do udziału społeczeństwa i dostępu do sprawiedliwości

Porozumienia międzynarodowe:

- Konwencja o różnorodności biologicznej - przyjęta 5 czerwca 1992 r. w Rio de Janeiro - ratyfikowana przez Polskę 18 stycznia 1996 r.
- Konwencja Berneńska- Konwencja o ochronie gatunków dzikiej flory i fauny europejskiej oraz ich siedlisk - sporządzona 19 września 1979 r. w Bernie
- Konwencja Bońska - Konwencja o ochronie gatunków wędrownych dzikich zwierząt z dnia 23 czerwca 1979 r. w Bonn - w Polsce weszła w życie w 1995 r.
- Konwencja w sprawie ochrony światowego dziedzictwa kulturalnego i naturalnego- sporządzona 16 listopada 1972 r. w Paryżu, podpisana przez Polskę 29 lutego 1976 r.

4.3 Zakres prognozy

Prognoza oddziaływania na środowisko opiera się na wytycznych wyszczególnionych w art. 51 i 52 ustawy o udostępnianiu informacji o środowisku. Przedmiotem niniejszej prognozy oddziaływania na środowisko jest analiza poszczególnych zadań gospodarczych określonych w Planie Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Lubliniec, których realizacja może mieć wpływ na podstawowe elementy środowiska lub na przedmioty obszarów Natura 2000. Celem sporządzenia prognozy oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko było:

- określenie wpływu zaprojektowanych w planie działań na cele i przedmioty ochrony w obszarze Natura 2000
- ocena stopnia i sposobu uwzględnienia potrzeb ochrony przyrody w projekcie planu urządzenia lasu
- ocena skutków środowiskowych realizacji projektu planu urządzenia lasu.

Prognozą objęto grunty w zarządzie Nadleśnictwa, w szczególności:

- grunty położone w zasięgu wyznaczonego obszaru Natura 2000 – OZW Łęgi w lasach nad Liswartą- PLH240027, odnośnie wpływu zaprojektowanych w PUL zabiegów gospodarczych na przedmiot ochrony obszaru (m.in. zmian jakie zaistnieją w strukturze powierzchni oraz w strukturze drzewostanów)
- zidentyfikowane siedlisko przyrodnicze oraz gatunki zwierząt wymienione w załącznikach do Dyrektywy siedliskowej a znajdujące się na gruntach Lasów Państwowych (opis siedliska, stan, naturalność, projektowane w nich czynności gospodarcze)
- rośliny i zwierzęta chronione na gruntach Lasów Państwowych oraz pozostałe formy ochrony występujące na obszarze Nadleśnictwa.

Zakres i szczegółowość informacji, jakie zawarto w niniejszej prognozie wynikają z art. 51 ust. 2 ustawy OOS. Według zapisu tego artykułu, organ sporządzający projekt Planu wykonuje Prognozę zawierającą następujące elementy:

- informacje o zawartości, głównych celach projektowanego dokumentu oraz jego powiązaniach z innymi dokumentami

- informacje o metodach zastosowanych przy sporządzaniu Prognozy
- propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektowanego dokumentu oraz częstotliwości ich przeprowadzania
- informacje o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko
- streszczenie sporządzone w języku niespecjalistycznym.

Prognoza określa, analizuje i ocenia:

- istniejący stan środowiska oraz potencjalne zmiany tego stanu w przypadku braku realizacji projektowanego dokumentu
- stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem,
- istniejące problemy ochrony środowiska istotne z punktu widzenia realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności dotyczące obszarów podlegających ochronie na podstawie ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody
- cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym, istotne z punktu widzenia projektowanego dokumentu oraz sposoby, w jakich te cele i inne problemy środowiska zostały uwzględnione podczas opracowywania dokumentu
- przewidywane znaczące oddziaływania, w tym oddziaływania bezpośrednie, pośrednie, wtórne, skumulowane, krótkoterminowe, średnioterminowe i długoterminowe, stałe i chwilowe oraz pozytywne i negatywne, na cel i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru, a także na środowisko, a w szczególności na: różnorodność biologiczną, ludzi, zwierzęta, rośliny, wodę, powietrze, powierzchnię ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne - z uwzględnieniem zależności między tymi elementami środowiska i między oddziaływaniami na te elementy.

Prognoza przedstawia:

- rozwiązania mające na celu zapobieganie, ograniczanie lub kompensację przyrodniczą negatywnych oddziaływań na środowisko, mogących być rezultatem realizacji projektowanego dokumentu, w szczególności na cel i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru
- biorąc pod uwagę cele i geograficzny zasięg dokumentu oraz cel i przedmiot ochrony obszaru Natura 2000 oraz integralność tego obszaru - rozwiązania alternatywne do rozwiązań zawartych w projektowanym dokumencie wraz z uzasadnieniem ich wyboru oraz opis metod dokonania oceny prowadzącej do tego wyboru albo wyjaśnienie braku rozwiązań alternatywnych, w tym wskazania napotkanych trudności wynikających z niedostatków techniki lub luk we współczesnej wiedzy.

Kolejny artykuł ustawy OOS (art. 53) nakłada obowiązek uzgodnienia z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska oraz Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w *Prognozie*. Takie uzgodnienie zostało przeprowadzone z:

- Dyrektorem Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach w piśmie z dnia 19 lipca 2017 r., znak: WPN.410.8.2017.AJ1
- Śląskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym w piśmie z dnia 30 czerwca 2017 r., znak: NS-NZ.042.90.2017

Powyższe pisma zostały zamieszczone w załącznikach do niniejszego opracowania.

Prognozę sporządzono dla projektu planu, który zgodnie z ustawą o udziale społeczeństwa wymaga przyjęcia pełnej procedury konsultacji społecznych, która w tym przypadku przedstawia się następująco:

- po uzyskaniu uzgodnień z RDOŚ i PWIS, dyrektor RDLP zwołuje Komisję Założeń Planu, której wnioski wraz z ogłoszeniem o wyborze wykonawcy podaje do publicznej wiadomości
- po przeprowadzeniu przez wykonawcę: prac terenowych i kameralnych, wykonaniu: zestawień zbiorczych danych inwentaryzacyjnych wraz z ich zobrazowaniem na mapach przeglądowych oraz dokumentacji w postaci Prognozy i aktualizacji Programu Ochrony Przyrody, Dyrektor RDLP zwołuje Nadarę Techniczno-Gospodarczą (NTG). Z ustaleń NTG, której uczestnikami są: Nadleśniczy,

- przedstawiciele RDLP, DGLP, ZOL, wykonawca projektu PUL sporządza protokół, który podlega zatwierdzeniu przez przewodniczącego narady
- w kolejnym etapie Projekt planu urządzenia lasu, wraz z Prognozą zostaje przekazany do regionalnego dyrektora ochrony środowiska oraz państwowego wojewódzkiego inspektora sanitarnego z wnioskiem o wydanie opinii
 - wymienione organy wydają opinię zaś dyrektor RDLP podaje do publicznej wiadomości informację o możliwościach zapoznania się z Projektem planu urządzenia lasu wraz z Prognozą oddziaływania na środowisko
 - po uzyskaniu opinii oraz uwag i wniosków, Dyrektor RDLP zwołuje – poprzez ogłoszenie w prasie lokalnej i w BIP - Komisję Projektu Planu (KPP), której zadaniem jest omówienie opinii, uwag i zgłoszonych wniosków oraz wstępne sformułowanie uzasadnienia
 - przed skierowaniem projektu planu urządzenia lasu do zatwierdzenia przez ministra właściwego do spraw środowiska, Dyrektor RDLP sporządza pisemne podsumowanie, zawierające uzasadnienie wyboru właściwego wariantu przyjmowanego planu urządzenia lasu, uzasadnienie zawierające informacje o udziale społeczeństwa, a także informacje, w jaki sposób zostały wzięte pod uwagę i w jakim zakresie zostały uwzględnione zgłoszone uwagi i opinie.

4.4 Zawartość projektu planu

Zawartość Planu, układ oraz formę poszczególnych składników określa Instrukcja Urządzania Lasu (IUL). Ogólne wytyczne zamieszczone w IUL mogą być następnie uszczegóławiane w zawieranych umowach na wykonanie planu urządzenia lasu i ustaleniach KZP i NTG.

Zgodnie z aktualnie obowiązującymi przepisami w skład planu urządzenia lasu wchodzi:

- ogólny opis lasów i gruntów urządzanego Nadleśnictwa (elaborat) – zawierający dane ogólne Nadleśnictwa, opis warunków ekonomicznych i przyrodniczych produkcji leśnej, opis stanu lasu i analiza stanu zasobów drzewnych, opis bazy nasiennej, istniejących form ochrony przyrody oraz przyjęte podstawy gospodarki planowanego okresu gospodarczego (funkcje lasu i podział na kategorie ochronności, podział na gospodarstwa i przyjęte wieki rębności). Istotną częścią elaboratu jest część planistyczna zawierająca opisanie celów i zasad trwale zrównoważonej, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej wraz z przewidywanymi sposobami ich realizacji oraz wynikającymi stąd zadaniami dotyczącymi: maksymalnej ilości drewna przewidzianej do pozyskania w okresie obowiązywania planu urządzenia lasu zwanej etatem cięć; pielęgnowania upraw, młodników i drzewostanów średnich klas wieku (do rozpoczęcia w nich procesu odnowienia z zastosowaniem rębni); zalesień i odnowień; ukierunkowań z zakresu ochrony lasu, w tym ochrony przeciwpożarowej wraz z odpowiednimi mapami przeglądowymi; ukierunkowań z zakresu gospodarki łowieckiej wraz z odpowiednią mapą przeglądową; ukierunkowań z zakresu ubocznego użytkowania lasu; potrzeb z zakresu infrastruktury technicznej, szczególnie z zakresu turystyki i rekreacji. Elaborat zawiera również analizę dotychczasowej gospodarki leśnej (wraz z oceną tej gospodarki dokonaną przez dyrektora regionalnej dyrekcji Lasów Państwowych)
- opis taksacyjny lasu, składający się ze szczegółowych opisów drzewostanów wraz z liczbowymi elementami jego charakterystyki (dokładna lokalizacja drzewostanu, rodzaj użytku gruntowego i jego powierzchnia, średnie wymiary drzew, klasa bonitacji drzewostanu, miąższość grubizny, przyrost miąższości), ich siedlisk (opis siedliska leśnego z uwzględnieniem informacji o terenie, glebie, pokrywie gleby i runie leśnym), funkcji jakie pełnią oraz planowanych zadań gospodarczych i ochronnych
- wykaz projektowanych zadań z zakresu użytkowania głównego i hodowli lasu
- mapy obrazujące wyniki inwentaryzacji, mapy przeglądowe cięć rębnych, cięć pielęgnacyjnych i zabiegów hodowlanych
- Program Ochrony Przyrody (POP), zawierający opis walorów przyrodniczych Nadleśnictwa, opisanie stanu środowiska i występujących zagrożeń abiotycznych, biotycznych i antropogenicznych, inwentaryzację siedlisk leśnych (siedliskowych typów lasu), siedlisk przyrodniczych Natura 2000, chronionych roślin, grzybów i zwierząt oraz mapy

tematyczne. Program ochrony przyrody w Nadleśnictwie jest dokumentem planistycznym, kreującym ochronę przyrody w ujęciu kompleksowym

Najbardziej istotnym elementem Planu, podlegającym ocenie wpływu na środowisko, są zaprojektowane zadania i wskazania gospodarcze, które są wynikiem podsumowania wszystkich prac w Nadleśnictwie, a ich zestawienie jest elementem wyszczególnionym w decyzji Ministra Środowiska o zatwierdzeniu Planu.

4.4.1 Rozmiar projektowanych zadań gospodarczych

Poniżej przedstawiono rozmiar przewidywanych zadań gospodarczych w projekcie planu urządzenia lasu na lata 2020-2029, zestawiony w grupy, dla których przeprowadzono prognozę oddziaływania na podstawowe elementy środowiska lub na przedmiot ochrony (siedlisko przyrodnicze).

Zatwierdzone zadania gospodarcze w wymiarze powierzchniowym w hodowli i pielęgnowaniu lasu są elementem obligatoryjnym do wykonania, natomiast w użytkowaniu rębnym nieprzekraczalną wielkością w 10-letnim okresie gospodarczym jest projektowany etat cięć w wymiarze miąższościowym. Wskazania gospodarcze są natomiast jedynie propozycją wykonania czynności w każdym wydzieleniu, w celu osiągnięcia założeń i celów Planu. Poziom szczegółowości zaprojektowanych czynności jest różny. Prawidłową ocenę wpływu na środowisko można przeprowadzić, znając poziom szczegółowości każdego rodzaju czynności, z jakim zostały one zapisane w Planie.

Tabela: Zadania gospodarcze przewidziane w projekcie PUL

Zadania gospodarcze	Powierzchnia (ha)
Zalesienia	0,00
Odnowienia w tym:	3 749,82
Odnowienia halizn, płazowin, zrębów	274,37
Odnowienie projekt. zrębów zupełnych	3 026,05
Pod osłoną przy rębniach złożonych	443,69
Podsadzenia	0,00
Dolesienia luk i przerzedzeń	5,71
Poprawki i uzupełnienia	0,00
Melioracje agrotechniczne	3 613,51
Pielęgnowanie drzewostanów w tym:	11 933,89
Pielęgnowanie gleby	395,31
Czyszczenia wczesne (CW)	948,31
Czyszczenia późne (CP)	1 172,35
Czyszczenia późne z pozyskaniem (CP-P)	0,00
Trzebieże wczesne (TW)	2 905,79
Trzebieże późne (TP)	6 512,13
Rębnie w tym:	3 795,21
Rębnie zupełne	3 026,05
Rębnie częściowe, gniazdowe, stopniowe i przerębne	769,16
Bez planowanego użytkowania głównego	4 766,38

* - dotyczy rzeczywistej powierzchni manipulacyjnej, bez powtórzeń (nawrotów) w 10 leciu

W ramach przedstawionych zadań planowane są następujące rodzaje rębni: Ib, IIIa, IIIb, IVd. Bardzo duża powierzchnia pielęgnacji drzewostanów wynika z zaprojektowania na tych samych powierzchniach, różnych zabiegów np. rębni i odnowienia lub trzebieży w drzewostanie głównym i czyszczeń w młodym pokoleniu pod okapem drzewostanu.

Dla zadań, w których przewidziano pozyskanie drewna została również określona orientacyjna miąższość, jaką można pozyskać. W przypadku użytkowania rębnego została ona określona dla każdego wydzielenia. Sumaryczna wartość pozyskania stanowi etat użytkowania rębnego.

Etat użytkowania przedrębnego cięć pielęgnacyjnych w rozmiarze miąższościowym określony został, jako sumaryczna wartość w obrębie leśnym, której nie można przekroczyć w ramach użytkowania przedrębnego w całym Nadleśnictwie. Rozmiar miąższościowy

wykonywanych zabiegów pielęgnacyjnych w poszczególnych drzewostanach uzależniony jest od stwierdzonych na gruncie potrzeb hodowlanych.

Etaty zostały określone w rozmiarze brutto (z uwzględnieniem kory i odpadów zrębowych) oraz netto (miąższość rzeczywiście pozyskiwanego surowca). Zaprojektowane etaty w Nadleśnictwie Lubliniec przedstawiają się następująco:

Tabela: Projektowany etat cięć

Projektowany etat	Rozmiar miąższościowy (m ³)	
	brutto	netto
Rębne	1 190 410	995 686
Przedrębne (TW, TP)	542 525	434 020
Ogółem	1 732 935	1 429 706

Zaprojektowany ogólny rozmiar użytkowania stanowi około 30% ogólnych zasobów miąższości wynoszących 5 695 114 m³ brutto oraz blisko 124% spodziewanego przyrostu bieżącego miąższości wynoszącego 1 398 550 m³ brutto. Opierając się na bieżącym przyroście miąższości realizacja zaprojektowanego użytkowania zmniejszy nieznacznie dotychczasowe zasoby drewna (około 5,9%), natomiast opierając się na odłożonym przyroście użytecznym w ubiegłym okresie gospodarczym, zasoby drzewne na koniec okresu nie ulegną niemal zmianie (różnica +103 m³).

Do wskazań gospodarczych oddziaływujących na środowisko przyrodnicze zaliczono planowane zabiegi gospodarcze z zakresu użytkowania głównego (rębnie i trzebieże selekcyjne) oraz z zakresu hodowli lasu takie jak: odnowienia lasu pod osłoną drzewostanu, poprawki i uzupełnienia oraz pielęgnowanie upraw (CW), młodników (CP) i zabiegi agrotechniczne. W planie urządzenia lasu w części opisowej: w wytycznych dotyczących ochrony lasu, hodowli lasu w tym nasiennictwa i selekcji, ochrony przeciwpożarowej, zagospodarowania rekreacyjnego, opisane zostały zalecenia odnośnie czynności, które należy podjąć w wyniku wystąpienia niekorzystnych czynników abiotycznych i biotycznych w drzewostanach oraz ogólne zasady prowadzenia gospodarki leśnej. Opisane zostały także potrzeby z zakresu budownictwa ogólnego i drogowego. Czynności opisano na podstawie dokumentów odnoszących się do tych zagadnień: Instrukcji Ochrony Lasu, Ustawy o leśnym materiale rozmnożeniowym (Dz.U. 2019 poz. 1097), Rozporządzenia MSWiA zmieniające rozporządzenie w sprawie ochrony przeciwpożarowej budynków, innych obiektów budowlanych i terenów (Dz. U. 2019 poz. 67) oraz Zarządzeń Dyrektora DGLP.

4.5 Główne cele projektu planu

Głównym celem opracowania Planu urządzenia lasu jest umożliwienie prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej przy możliwie jak największym zróżnicowaniu biologicznym oraz zapewnienie równowagi między wszystkimi koniecznymi funkcjami lasu. Pod względem prawnym oznacza to, że gospodarowanie lasem i jego zasobami może odbywać się tylko według ważnego Planu urządzenia lasu. Urządzanie lasu oparte jest na „Instrukcji sporządzania planu urządzenia dla nadleśnictwa” - (IUL) - opracowanej zgodnie z wymogami ustawy o lasach oraz rozporządzenia MŚ (Dz.U. 2018 poz. 2129). Cele i zasady prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej w lasach wielofunkcyjnych określone zostały w Polityce ekologicznej Państwa uchwalonej przez Sejm RP w 1991 r. (MP nr 18, poz. 118), II Polityce ekologicznej Państwa uchwalonej przez Sejm RP w 2001 r. oraz Polityce leśnej Państwa przyjętej przez Radę Ministrów dnia 22 kwietnia 1997 r.

Cele, dla których sporządzono projekt Planu urządzenia lasu przedstawiają się następująco:

- inwentaryzacja zasobów przyrodniczo-leśnych
- ocena stanu lasu
- ocena zagrożeń lasu
- rozpoznanie funkcji lasu w powiązaniu z zagospodarowaniem przestrzennym
- dokonanie podziału lasów - wg pełnionych funkcji i przyjętych celów gospodarowania - na gospodarstwa (w tym: specjalne, lasów ochronnych oraz lasów wielofunkcyjnych z dominującą funkcją produkcyjną - zwanych dalej lasami gospodarczymi) z wyróżnieniem drzewostanów do przebudowy, dla potrzeb regulacji użytkowania

głównego, optymalizacji etatów użytkowania rębnego i przedrębego oraz realizacji długookresowych i średniookresowych celów hodowlanych

- projektowanie pożądanej struktury gatunkowej, wiekowej i przestrzennej lasu oraz budowy piętrowej drzewostanów
- kształtowanie wielkości i struktury zapasu produkcyjnego drzewostanów
- ustalenie etatów cięć użytkowania rębnego i przedrębego, ustalenie możliwości lokalizacji etatu cięć użytkowania rębnego w wielkości przyjętej za optymalną, ustalenie zadań gospodarczych na 10-lecie i określenie sposobów ich realizacji, sporządzenie projektu planów szczegółowych (plan cięć, plan hodowli)
- ustalenie kierunkowych zadań z zakresu ochrony przyrody oraz ochrony lasu (w tym ochrony przeciwpożarowej, gospodarki łowieckiej)
- określenie potrzeb w zakresie remontów i budowy infrastruktury technicznej, w tym dotyczących turystyki i rekreacji, zobrazowanie przestrzenne urządzanego obiektu, funkcji lasu, wyników inwentaryzacji oraz zadań gospodarki leśnej
- opracowanie map gospodarczych i tematycznych.

Realizacja trwale zrównoważonej gospodarki leśnej na poziomie planu urządzenia lasu dotyczy określenia długo- i średniookresowych celów. Celem długookresowym jest utrzymanie ekosystemu leśnego w stanie dynamicznej równowagi, stabilnego i spełniającego możliwie wiele funkcji. Jest to realizowane przez określenie typów drzewostanów (celu hodowlanego) jako podstawowego wyznacznika dalszego planowania oraz przez dobór właściwych sposobów zagospodarowania lasu.

Cele średniookresowe to osiągnięcie przez drzewostany kolejnych faz rozwojowych jak najbardziej zgodnych z naturalnym cyklem rozwoju ekosystemu leśnego i z jednoczesnym zapewnieniem jak najlepszej jakości drzewostanów. Jest to realizowane poprzez ustalenie wskazań i wytycznych dla poszczególnych gospodarstw, lasów ochronnych, zapewnienie pożądanego ładu czasowego i przestrzennego, ustalenie wskazań dotyczących przebudowy drzewostanów oraz określenie zadań z zakresu hodowli lasu, ochrony przyrody itp.

4.6 Metody zastosowane przy sporządzaniu prognozy

Wstępem do opracowania Prognozy było zebranie dostępnych informacji na temat występowania i lokalizacji siedlisk będących przedmiotem ochrony na obszarze Natura 2000, położonych w granicach nadleśnictwa oraz innych danych opisujących stan środowiska przyrodniczego. Aktualna wiedza na temat siedliska i gatunków roślin i zwierząt jest wynikiem prowadzonych inwentaryzacji przyrodniczych lub danych literaturowych. Część tych informacji została również zebrana podczas prac terenowych nad projektem Planu. Informacje o chronionych gatunkach uzyskano z ciągłych obserwacji prowadzonych w Nadleśnictwie oraz z innych źródeł - literatury oraz waloryzacji przyrodniczych ale również zadań ochronnych rezerwatu dla którego dokument taki istnieje oraz założenia do sporządzenia planu zadań ochronnych obszaru Natura 2000. Dane te zostały zamieszczone w częściach opisowych Planu Urządzenia Lasu, w Programie Ochrony Przyrody oraz w opisie taksacyjnym lasu.

Przy sporządzeniu prognozy do działań gospodarczych szczególnie oddziaływujących na środowisko i analizowanych w prognozie zaliczono następujące planowane zabiegi i przedsięwzięcia gospodarcze:

- z zakresu użytkowania głównego (rębego i przedrębego) rębnie i trzebieże selekcyjne
- z zakresu hodowli lasu: odnowienia lasu na powierzchniach otwartych i pod osłoną drzewostanu, poprawki i uzupełnienia oraz pielęgnowanie upraw (CW), młodników (CP) i zabiegi agrotechniczne
- działania z zakresu ochrony przeciwpożarowej
- przedsięwzięcia z zakresu zagospodarowania rekreacyjnego (ujęte tylko ramowo),
- przedsięwzięcia z zakresu budownictwa ogólnego i drogowego (ujęte tylko ramowo).

Ponieważ głównym elementem Prognozy jest ocena wpływu zaplanowanych zabiegów gospodarczych na środowisko, podstawową metodą analizy wpływu tych zabiegów jest przestrzenne porównanie rozmieszczenia zaplanowanych zadań z informacjami o elementach środowiska przyrodniczego. W ten sposób zostały zidentyfikowane potencjalne obszary konfliktowe, które zostały następnie przeanalizowane pod kątem rodzaju

zaplanowanego zabiegu i stopnia jego wpływu na określone gatunki, siedliska czy też inne składniki środowiska.

Do analiz wykorzystano zestawienia danych uzyskanych z bazy programu TAKSATOR zawierające rodzaj planowanych zabiegów w drzewostanach, w których zlokalizowano siedliska przyrodnicze, stanowiska roślin lub miejsca bytowania zwierząt oraz materiały kartograficzne. Zabiegi pogrupowano następująco: rębnie, pielęgnowanie drzewostanów (CW, CP, TW i TP) i odnowienia. W odrębną grupę ujęto powierzchnie bez planowanych zabiegów gospodarczych.

Uzyskane wykazy i zestawienia były analizowane i oceniane, a wyniki tych analiz zostały wyszczególnione w macierzach danych oraz w tekście opracowania. Przy sporządzaniu oceny wykorzystano następujące kody określające charakter prawdopodobnych oddziaływań:

-	prognozowane negatywne oddziaływanie na środowisko
+	prognozowane pozytywne oddziaływanie na środowisko
0	prawdopodobny brak oddziaływania lub oddziaływanie neutralne
1	oddziaływanie krótkoterminowe
2	oddziaływanie średnioterminowe
3	oddziaływanie długoterminowe

Źródła informacji na temat chronionych lub cennych gatunków roślin i zwierząt:

Informacje dotyczące lokalizacji stanowisk roślin chronionych oraz chronionych gatunków zwierząt zebrane zostały z następujących źródeł:

- materiałów przekazanych wykonawcy przez RDOŚ
- waloryzacji przyrodniczych
- inwentaryzacji wykonanej podczas taksacji lasu.

Źródła informacji na temat granic obszarów Natura 2000:

Granice obszarów Natura 2000 przyjęto wg stanu przekazanego do Komisji Europejskiej dnia 30 października 2009 r. Zaczepnięto je ze stron internetowych Generalnej Dyrekcji ochrony Środowiska i materiałów przekazanych przez RDOŚ.

4.7 Propozycje dotyczące przewidywanych metod analizy skutków realizacji postanowień projektu planu i częstotliwość jej przeprowadzania

Zgodnie z zapisami art. 22 pkt. 4 Ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, Minister właściwy w sprawach środowiska nadzoruje wykonanie planów urządzenia lasów dla lasów stanowiących własność Skarbu Państwa, natomiast Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych inicjuje, koordynuje oraz nadzoruje działalność nadleśniczych i kierowników jednostek organizacyjnych o zasięgu regionalnym - art. 34 pkt 2c.

Do monitorowania realizacji zadań określonych w decyzji Ministra Środowiska w sprawie zatwierdzenia planu urządzenia lasu proponuje się wykorzystanie systemu kontroli istniejącej w Lasach Państwowych:

- Wydział Kontroli RDLP – przeprowadza kompleksową kontrolę w połowie i na koniec obowiązywania planu urządzenia lasu. Kontroli podlega całość prowadzonej gospodarki nadleśnictwa; w tym prawidłowość wykonania rębni i prowadzenia zabiegów hodowlanych i ochronnych
- Wydziały merytoryczne RDLP – przeprowadzają kontrole bieżące i merytoryczne w zakresie kompetencji
- Nadleśnictwo – w leśnictwach przeprowadza się bieżące kontrole sposobu, terminowości i zgodności wykonania planowanych czynności zapisanych w PUL

Śledzenie skutków realizacji postanowień planu należy oprzeć na monitoringu następujących wskaźników:

- zmianie powierzchni lasów według rzeczywistych składów gatunkowych i wieku dla siedliska przyrodniczego i siedlisk gatunków
- wykonaniu zadań określonych decyzją Ministra Środowiska w sprawie zatwierdzenia planu urządzenia lasu, w tym dla obszaru Natura 2000 w wymiarze powierzchniowym

- wykonaniu zadań zleconych z zakresu ochrony przyrody w obszarze Natura 2000 w okresie realizacji planu urządzenia lasu

Skutki realizacji zadań zleconych z zakresu ochrony przyrody powinny być monitorowane w cyklu 10-letnim.

Ocenę skutków realizacji postanowień projektu planu zawiera również analiza gospodarki leśnej ubiegłego okresu, przedstawiona w czasie Narady Techniczno-Gospodarczej na etapie opracowania PUL. Do oceny mogą być również wykorzystane monitoringi prowadzone przez PIOŚ, RDOŚ w ramach nadzoru nad obszarami sieci Natura 2000 oraz badania naukowe.

4.8 Informacja o możliwym transgranicznym oddziaływaniu na środowisko projektu planu

Ponieważ Nadleśnictwo Lubliniec jest położone w znacznej odległości od granicy państwa (najkrótsza odległość pomiędzy granicą zasięgu Nadleśnictwa a granicą państwa wynosi ponad 63 km), a także ze względu na zasięg i charakter projektowanych w PUL działań, nie przewiduje się sytuacji w której mogłoby wystąpić istotne oddziaływanie transgraniczne.

4.9 Cele ochrony środowiska ustanowione na szczeblu międzynarodowym, wspólnotowym i krajowym istotne z punktu widzenia realizacji projektu planu

Dokumentami międzynarodowymi, istotnymi z punktu widzenia realizacji Planu są:

- Konwencja z Rio de Janeiro – konwencja o ochronie różnorodności biologicznej sporządzona w Rio de Janeiro, dnia 5 czerwca 1992 r. Jej celem jest ochrona światowych zasobów różnorodności biologicznej: „*w obrębie gatunku, pomiędzy gatunkami oraz ekosystemami*” czyli na wszystkich trzech poziomach. Konwencja uznaje też, że ochrona różnorodności biologicznej jest wspólną troską ludzkości i integralną częścią procesu rozwoju świata. W aspekcie praktycznym wyraża się to m.in. jednakowym traktowaniem wszelkich ekotypów gatunków, ochroną siedlisk ubogich, o niewielkiej liczbie gatunków, które wcześniej nie były traktowane jako równorzędne z siedliskami bogatymi w gatunki.
Sposób uwzględnienia w PUL - ochrona zasobów różnorodności biologicznej na poziomach: genetycznym, gatunkowym i ekosystemowym zapisana została w Programie ochrony przyrody, jak również uwzględniona została w procedurach urządzania, zagospodarowania i ochrony lasu.
- Konwencja Berneńska – celem niniejszej konwencji uchwalonej 19 września 1979 r. jest ochrona gatunków dzikiej fauny i flory oraz ich siedlisk naturalnych, zwłaszcza tych gatunków i siedlisk, których ochrona wymaga współdziałania kilku państw; oraz wspieranie współdziałania w tym zakresie. Szczególny nacisk położono na ochronę europejskich gatunków zagrożonych i ginących, włączając w to gatunki wędrowne zagrożone i ginące.
Sposób uwzględnienia w PUL - ochrona gatunków dzikiej fauny i flory oraz ich siedlisk naturalnych zapewniona jest przez stosowne zapisy w Programie ochrony przyrody.
- Konwencja Bońska – z dnia 23 czerwca 1979 r. Celem konwencji jest ochrona dzikich zwierząt migrujących, stanowiących niezastąpiony element środowiska naturalnego. Określa ona listę oraz sposoby ochrony wędrownych gatunków zwierząt. Za "migrujące" uważa się te gatunki (lub niższe grupy taksonomiczne), z których znaczna liczba osobników w sposób cykliczny i możliwy do przewidzenia przekracza granice jurysdykcji państwowej w różnych cyklach życiowych.
Sposób uwzględnienia w PUL - ochrona dzikich zwierząt migrujących zapewniona jest przez stosowne zapisy dotyczące zwierząt objętych ochroną gatunkową, w tym zwierząt migrujących.
- Konwencja Ramsarska - konwencja o obszarach wodno-błotnych mających znaczenie międzynarodowe, zwłaszcza jako środowisko życiowe ptactwa wodnego, sporządzona w Ramsarze, dnia 2 lutego 1971 r.

Sposób uwzględnienia w PUL - skuteczna ochrona i umiarkowane użytkowanie ekosystemów wodno-błotnych w lasach poprzez wskazanie - w Programie ochrony przyrody - bagien, moczarów i torfowisk, leśnych siedlisk bagiennych wyłączonych z zabiegów gospodarczych lub zasługujących na wyłączenie z użytkowania.

Na poziomie Wspólnoty Europejskiej brak jest szczegółowych wytycznych dotyczących prowadzenia gospodarki leśnej w poszczególnych krajach członkowskich. Unia Europejska określa natomiast ogólne zasady postępowania w dziedzinie ochrony przyrody. Podstawowym aktem prawnym, w którym przywołano konieczność *wysokiego poziomu ochrony i poprawy jakości środowiska naturalnego* jest Traktat ustanawiający Wspólnotę Europejską. W art. 6 tego dokumentu jest mowa o tym, że: *przy ustalaniu i realizacji polityk i działań Wspólnoty, o których mowa w artykule 3., w szczególności w celu wspierania stałego rozwoju, muszą być brane pod uwagę wymogi ochrony środowiska naturalnego.*

Aktami prawnymi wprowadzającymi w życie ustalenia Traktatu są dyrektywy. W zakresie ochrony przyrody, na terenie Nadleśnictwa mają zastosowanie głównie dwie dyrektywy:

Dyrektywa Siedliskowa (DS) 92/43/EWG z 21 maja 1992 r., która wskazuje i obejmuje ochroną ważne w skali europejskiej gatunki flory i fauny oraz typy siedlisk przyrodniczych. Na jej mocy tworzy się specjalne obszary ochrony siedlisk w ramach sieci Natura 2000.

Sposób uwzględnienia w PUL – uwzględnienie Specjalnego Obszaru Ochrony obejmujących tereny Nadleśnictwa.

Dyrektywa 2004/35WE zwana „szkodową” z dnia 21 kwietnia 2004 r. (DSZ), która określa sposoby postępowania oraz zapobiegania skutkom szkody w środowisku. W zakresie ujętym w planie, dyrektywa odnosi się do szkody, jako *mierzalnej, negatywnej zmiany w zasobach naturalnych lub mierzalnego osłabienia użyteczności zasobów naturalnych*. Szkada oznacza również „szkodę wyrządzoną gatunkom chronionym i w siedliskach przyrodniczych, które stanowią dowolną szkodę mającą znaczący negatywny wpływ na osiągnięcie lub utrzymanie właściwego stanu ochrony takich siedlisk lub gatunków”. Sporządzanie Prognozy, jako elementu procedury strategicznej oceny oddziaływania na środowisko jest dążeniem do ustalenia czy i w jaki sposób zapisy planu mogą naruszać wymogi DSZ.

Sposób uwzględnienia w PUL – Dyrektywa szkodowa jest uwzględniona poprzez poddanie projektu Planu strategicznej ocenie oddziaływania na środowisko.

Dokumentami krajowymi, w których określono cele ochrony środowiska istotne z punktu widzenia planu są:

- Polityka ekologiczna państwa na lata 2009-2012 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2016. Jest to dokument określający ogólne cele prowadzenia polityki państwa w zakresie ochrony przyrody i wdrażania idei zrównoważonego rozwoju.

Sposób uwzględnienia w PUL – opracowanie Planu w uwzględnieniu:

1. utrzymania lub przywracania zdolności retencyjnych lasów
2. zalesiania gruntów zgodnie z Krajowym programem zwiększania lesistości, przy uwzględnieniu wymogów ochrony przyrody
3. dostosowania składów gatunkowych drzewostanów do siedliska
4. zwiększania różnorodności genetycznej i gatunkowej biocenoz leśnych.

- Polityka leśna państwa z 1997 r. Dokument wyznaczający ogólne ramy prowadzenia gospodarki leśnej, szczególnie w okresie jej przechodzenia z modelu surowcowego na model „proekologicznej i zrównoważonej ekonomicznie, wielofunkcyjnej gospodarki leśnej”.

Sposób uwzględnienia w PUL – opracowanie Planu z uwzględnieniem:

- planowania gospodarki leśnej na racjonalnych podstawach przyrodniczych
- zwiększania zasobów drzewnych i lesistości
- poprawy stanu i ochrony lasu tak, aby mogły one w szerszy sposób spełniać różnorodne funkcje
- zwiększania różnorodności genetycznej i gatunkowej biocenoz leśnych oraz różnorodności ekosystemów w kompleksach leśnych

- zapewnienia w oparciu o ustawę o ochronie przyrody, Ustawę o lasach oraz Ustawę o ochronie gruntów rolnych i leśnych, ochrony wszystkim lasom a szczególnie najcenniejszym ekosystemom oraz kluczowym i rzadkim elementom biocenoz leśnych.
- Krajowy program zwiększania lesistości. Aktualizacja 2003 r. Dokument planistyczny określający cele, zasięg i sposób powiększania powierzchni leśnej kraju, w początkowych założeniach do około 30% w 2020 r. i 33% w 2050 r. Program operuje gminą, jako podstawową jednostką, dla której określone są wskaźniki preferencji zalesienia. Realizacja KPZL napotyka jednak na coraz większe problemy, związane głównie z podażą gruntów pod zalesienie (wejście w życie Programu rozwoju obszarów wiejskich, uwarunkowania przyrodnicze).

W opracowywanym Planie Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Lubliniec nie przewiduje się zalesiania gruntów.

4.10 Powiązania projektu planu z innymi dokumentami, w tym z dokumentami dla których zostały przeprowadzone SOOŚ

Jednymi z podstawowych dokumentów regulujących cele i kierunki działania państwa podejmowane na szczeblu regionalnym w zakresie ochrony środowiska są programy ochrony środowiska oraz strategie rozwoju. W odniesieniu do Województwa Opolskiego i Śląskiego i istnieją takie dokumenty i są to:

- Strategia Rozwoju Województwa Opolskiego do 2020 r przyjęta uchwałą nr XXV/325/2012 Sejmiku Województwa Opolskiego z dnia 28 grudnia 2012 r.
- Program Ochrony Środowiska dla Województwa Opolskiego od roku 2012 do roku 2015 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2019 przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Opolskiego Nr XVII/216/2012 dnia 27 marca 2012 r.
- Program Ochrony Środowiska dla Województwa Opolskiego na lata 2016- 2020
- Strategia Rozwoju Powiatu Oleskiego na lata 2016-2025 i planu rozwoju lokalnego Powiatu Oleskiego na lata 2016-2020 przyjęta uchwałą Rady Powiatu nr XV.95.16 z dnia 30 marca 2016 r.
- Program Ochrony Środowiska Powiatu Oleskiego na lata 2017-2020 z perspektywą na lata 2021-2024
- Strategia Rozwoju Województwa Śląskiego „Śląskie 2020+” przyjęta uchwałą nr IV/38/2/2013 Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 1 lipca 2013 r.
- Program Ochrony Środowiska dla Województwa Śląskiego do roku 2019 z uwzględnieniem perspektywy do roku 2014 przyjęty uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego z dnia 31 sierpnia 2015 r.
- Strategia Ochrony Przyrody Województwa Śląskiego do roku 2030 przyjęta uchwałą Sejmiku Województwa Śląskiego nr IV/28/2/2012 z dnia 12 listopada 2012 r.
- Strategia Rozwoju Powiatu Częstochowskiego na lata 2016-2020 przyjęta uchwałą nr XII 1/90/2016 Rady Powiatu w Częstochowie z dnia 28 stycznia 2016 roku
- Aktualizacji Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Częstochowskiego na lata 2009-2012 z uwzględnieniem lat 2013-2016
- Projekt strategii rozwoju miasta Częstochowa uchwałą nr 924/LII/2014 Rady Miasta Częstochowy z dnia 22 maja 2014 r.
- Strategia Rozwoju Powiatu Kłobuckiego na lata 2010-2020
- Program Ochrony Środowiska dla Powiatu Kłobuckiego na lata 2013-2016 z uwzględnieniem lat 2017-2020 przyjęty uchwałą nr 239/XXIV/2013 Rady Powiatu z dnia 30.12.2013 r.
- Projekt Programu Ochrony Środowiska dla Powiatu Lublinieckiego na lata 2019-2022

Poszczególne programy ochrony środowiska i strategie rozwoju powstały w celu uszczegółowienia i dostosowania działań z poziomu regionalnego do specyfiki lokalnych, powiatowych i gminnych warunków przyrodniczo-leśnych oraz krajobrazowych. Powiatowe programy ochrony środowiska i strategie rozwoju powiatów obejmują m.in. zagadnienia dotyczące ochrony i kształtowania środowiska zawarte w planie zagospodarowania przestrzennego województwa i uwzględniają podstawowe założenia polityki

zagospodarowania przestrzennego regionu, dotyczące gospodarki leśnej i ochrony przyrody w Nadleśnictwie Lubliniec oraz kreują politykę w tym zakresie w planach zagospodarowania gmin, gminnych programach ochrony środowiska i strategiach rozwoju gmin.

Jednostki, w zasięgu których położone są grunty Nadleśnictwa Lubliniec, posiadają opracowania dotyczące planowania przestrzennego: miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego (mpzp) i studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego (suikzp), w których określono politykę przestrzenną gmin, ogólny planowany sposób zagospodarowania całego terytorium poszczególnych gmin, a także zawarto informacje o położeniu lasów, obszarów przeznaczonych pod zabudowę, do zalesień, o przebiegu głównych szlaków komunikacyjnych, terenów chronionych itp. Należy podkreślić, że wszystkie programy ochrony środowiska zostały wykonane w sposób zintegrowany, to znaczy w sposób koordynujący gminne programy ochrony środowiska z programami powiatowymi i wojewódzkimi oraz planami uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego.

Innego typu dokumentami powiązаныmi z niniejszym projektem planu są:

- Zadania ochronne dla rezerwatu przyrody Łęg nad Młynówką ustanowione na 5 lat zarządzeniem nr 12/2018 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 10 maja 2018 r.
- Zadania ochronne dla rezerwatu przyrody Cisy koło Sierakowa ustanowione na 5 lat zarządzeniem nr 34/2013 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 23 grudnia 2013 r.
- Założenia do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Łęgi w lasach nad Liswartą-PLH240027
- Ekspertyza na potrzeby inwentaryzacji dodatkowych na obszarze Natura 2000 Łęgi w lasach nad Liswartą PLH240027.

Pozostałymi dokumentami powiązаныmi z niniejszą Prognozą są zatwierdzone plany urządzenia lasu wraz z prognozą dla nadleśnictw: Olesno, Herby, Koszęcin, Brynek, Zawadzkie, Opole. W prognozach omówiono nie tylko oddziaływanie projektów planów na obszary poszczególnych nadleśnictw ale pokazano problemy ochrony środowiska w ujęciu szerszym niż teren danego nadleśnictwa.

5. OKREŚLENIE, ANALIZA I OCENA STANU ŚRODOWISKA

5.1 Istniejący stan środowiska na obszarze Nadleśnictwa

Szczegółową charakterystykę ekosystemów leśnych, form ochrony przyrody oraz stanu środowiska w zasięgu Nadleśnictwa Lubliniec znaleźć można w Programie Ochrony Przyrody, w opisanym ogólnym planie urządzenia lasu oraz w operacji glebowo-siedliskowej z 2004 roku. W Prognozie natomiast przytoczono jedynie najbardziej istotne informacje dotyczące analizowanego obiektu.

5.1.1 Lesistość i kompleksy leśne

Zasięg administracyjny Nadleśnictwa Lubliniec to 520,68 km². Na tym terenie powierzchnia lasów wynosi około 23,8 tys. ha z czego ponad 22 tys. ha to grunty zarządzane przez Nadleśnictwo Lubliniec. Przeciętna lesistość obszaru zasięgu wynosi więc około 46%.

Ilość i wielkość oraz rozmieszczenie kompleksów leśnych to ważne czynniki kształtujące warunki produkcji leśnej. Lasy i grunty w zarządzie Nadleśnictwa położone są w 83 kompleksach leśnych. Grunty Nadleśnictwa skomasowane są w trzech zasadniczych kompleksach leśnych położonych w sąsiedztwie miejscowości; Patoka, Dobrodzień i Lubliniec. Kompleksy te są częścią większych obszarów leśnych połączonych z lasami sąsiadującymi nadleśnictw. Kompleksy złożone z kilku lub kilkunastu oddziałów położone są w części północnej obszaru nadleśnictwa wokół miejscowości Bór, a także w części środkowej wokół miejscowości Ciasna oraz na południe od miejscowości Dobrodzień, Łagiewniki i Lubliniec. Małe kompleksy leśne rozrzucone są w całym zasięgu działania nadleśnictwa jako samodzielne powierzchnie lub w sąsiedztwie lasów innej własności.

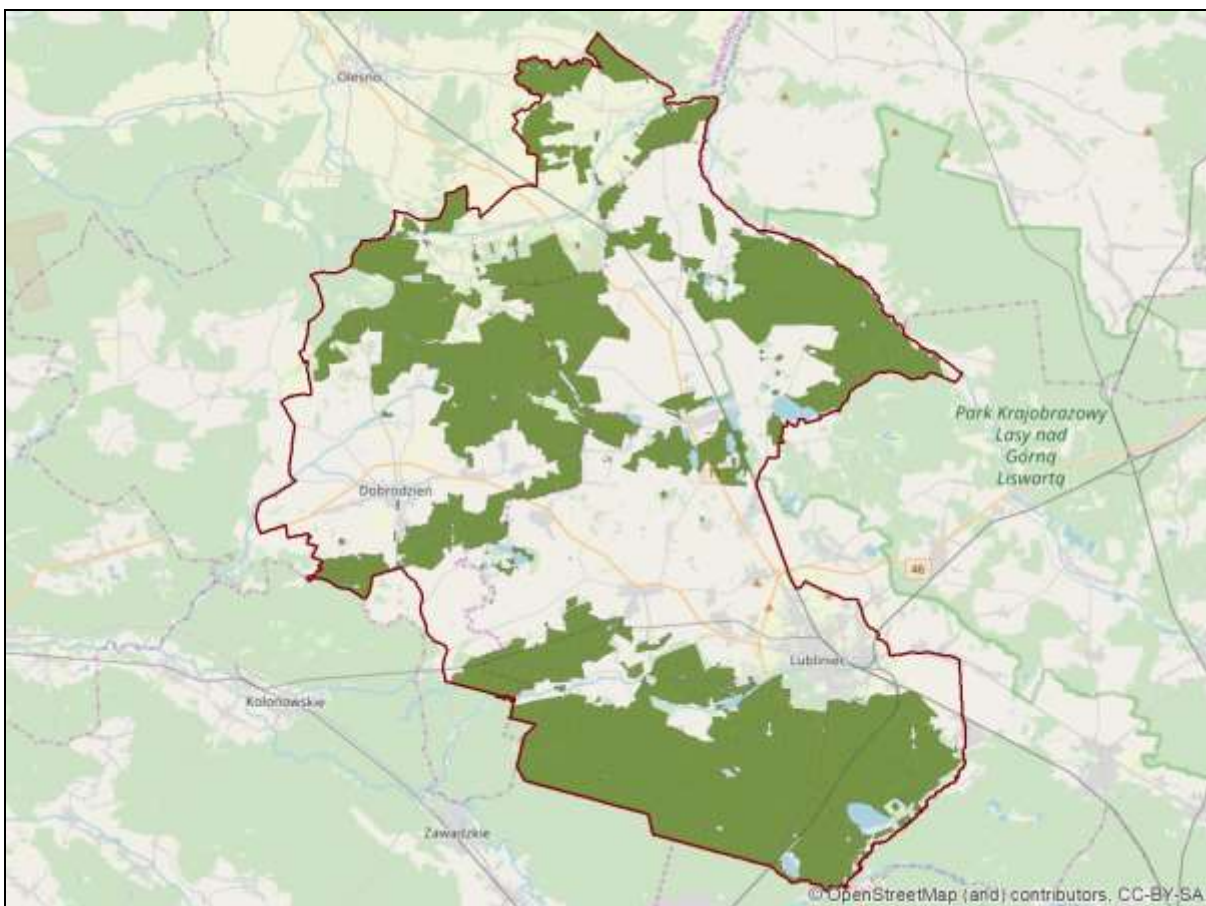
Pod względem ukształtowania powierzchni terenu, Nadleśnictwo Lubliniec jest obszarem o średnio urozmaiconej rzeźbie terenu. Dominuje krajobraz równinny. Obszar zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa rozciąga się w przedziale wysokościowym od 210 m w obniżeniu rzeki Liswarty do 300 m n.p.m. koło miejscowości Lubsza. Średnio obszar Nadleśnictwa położony jest na wysokości 250-260 m n.p.m.

Szczegółowe zestawienie wielkości i ilości kompleksów leśnych w zarządzie Nadleśnictwa przedstawiono w tabeli poniżej:

Tabela: Charakterystyka kompleksów leśnych

Wielkość kompleksu [ha]	Liczba [szt.]	Średnia powierzchnia kompleksu [ha]	Suma powierzchni* kompleksów [ha]
poniżej 1	23	0,37	8,4616
1 do 5	27	2,86	77,2537
5 do 20	10	10,71	107,0995
20 do 100	10	45,69	456,8584
100 do 200	2	175,39	350,7719
200 do 500	7	287,71	2013,9699
500 do 2000	1	1121,09	1121,0914
ponad 2000	3	6006,32	18018,9544
Ogółem	83	266,92	22154,4608

*powierzchnia ze współwłasnością

Ryc. Kompleksy leśne Nadleśnictwa Lubliniec

5.1.2 Dominujące funkcje lasu

Lasy Nadleśnictwa Lubliniec oprócz funkcji produkcyjnych spełniają szereg zadań pozaprodukcyjnych. Do najważniejszych z nich należą niewątpliwie funkcje ochronne. W tej kategorii wyróżnić możemy m.in. lasy wodochronne, w miastach i wokół miast, obronne, trwale uszkodzone na skutek działania przemysłu, stałe powierzchnie badawcze i doświadczalne, ostoje zwierząt. Generalnie w obrębie nadleśnictwa 92,97% lasów są to lasy uznane za ochronne. Lasy gospodarcze stanowią około 6,42% powierzchni Nadleśnictwa, natomiast rezerwy zajmują zaledwie 0,62% powierzchni leśnej.

5.1.3 Walory przyrodniczo-leśne obszaru Nadleśnictwa

5.1.3.1 Budowa geologiczna, rzeźba terenu i gleby

Obszar Nadleśnictwa złożony jest z dwóch części charakteryzujących się odmiennymi cechami geomorfologicznymi. Obniżenie Liswarty i Równina Opolska, mimo że należą do odmiennych jednostek podziału geograficznego: wyżyny i niziny, mają zbliżony typ krajobrazu w którym deniwelacje nie przekraczają 40 m. Natomiast w rozdzielającym je Progu Woźnickim deniwelacje wynoszą od 50 m w części północno – zachodniej, do 90 m w części południowo – wschodniej. Próg Woźnicki jest zbudowany z szeregu wzniesień ułożonych w dość regularnej linii o przebiegu SE – NW. Jest to najwyższej położona część obszaru Nadleśnictwa, wznosząca się o 40 do 60 i więcej metrów nad Równiną Opolską. Na Progu Woźnickim znajdują się najwyższej położone fragmenty obszaru Nadleśnictwa, tj. grunty na wschód od Lublińca położone na wys. prawie 300 m n.p.m. Najniższej położone obszary znajdują się na Równinie Opolskiej w okolicach Myśliny i Turzy na zachodnim krańcu leśnictwa Wystrzyca. Położone są na wysokości poniżej 210 m n.p.m. Najniższej położone

fragmenty w Obniżeniu Liswarty nieco przekraczają wysokość 220 m n.p.m. w dolinie Liswarty, w północnym krańcu zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa.

W rzeźbie Progu Woźnickiego dominują obecnie formy pochodzenia wodnolodowcowego i lodowcowego ze zlodowacenia środkowopolskiego: wysoczyzny morenowe, równiny wodnolodowcowe, wzgórza i tarasy kemowe, a także równiny denudacyjne z okresów interglacjalnych.

Obniżenie Liswarty, niekiedy zwane Obniżeniem Liswarty – Prośny, położone jest na wysokości od nieco ponad 220 do 255 m n.p.m. W rzeźbie terenu wyróżnia się równiny wodnolodowcowe i erozyjne równiny wód roztopowych, tarasy nadzalewowe, a także wysoczyzny pagórkowate, wydmy i równiny piasków eolicznych. W dolinie Liswarty wyraźnie zaznaczają się holocenijskie tarasy rzeczne.

W krajobrazie Równiny Opolskiej dominują równiny wodnolodowcowe z nieznacznie wywyższonymi wysoczyznami morenowymi i wydmami. Wysokości osiągają 220 m n.p.m. przy granicy Progu Woźnickiego, schodząc do wartości poniżej 210 m w okolicach Mysliny. Jest to część obszaru Nadleśnictwa z najmniej zróżnicowaną rzeźbą terenu.

Szczegółowe omówienie budowy geologicznej i charakterystyka gleb znajduje się w Operacie glebowo-siedliskowym Nadleśnictwa Lubliniec sporządzonym przez Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej oddział w Krakowie, wg stanu na 1.04.2004 r. Jest to pierwsze całościowe opracowanie glebowo-siedliskowe dla Nadleśnictwa w obecnym kształcie.

Biorąc pod uwagę gleby w PUL zastosowano nazewnictwo obowiązujące od roku 2003 z późniejszymi zmianami. W wydzieleniach podtyp gleb zapisano wg większościowego udziału. Inwentaryzacją objęto powierzchnię 20899,84 ha, tj. 99,6% aktualnej powierzchni leśnej Nadleśnictwa. Wyróżniono 36 podtypów gleb w ramach 13 typów. Zasadnicze tło glebowe tworzą gleby bielcowe, zajmujące niemal 58% powierzchni leśnej Nadleśnictwa, oraz gleby rdzawe zajmujące prawie 21% powierzchni. Z pozostałych typów, gleby opadowoglejowe opisano na ponad 8% powierzchni, gleby murszowate i gruntowoglejowe zajmują po nieco ponad 5% każda. Gleby pozostałych 8 typów zajmują łącznie 1,96% powierzchni objętej inwentaryzacją siedliskową.

Udział procentowy typów gleb w powierzchni Nadleśnictwa wg stanu na 2004 r.

Lp.	Typ gleby	Udział [%]
1	Arenosole (AR)	0,08
2	Czarne ziemie (CZ)	0,28
3	Brunatne (BR)	0,15
4	Rdzawe (RD)	20,95
5	Bielcowe (B)	57,93
6	Gruntowoglejowe (G)	5,15
7	Opadowoglejowe (OG)	8,76
8	Mułowe (MŁ)	0,10
9	Torfowe (T)	0,29
10	Murszowe (M)	0,99
11	Murszowate (MR)	5,25
12	Mady rzeczne (MD)	0,02
13	Industrioziemne i urbanoziemne (AU)	0,05
Razem		100

5.1.3.2 Wody powierzchniowe i podziemne

Zgodnie z podziałem hydrograficznym, obszar Nadleśnictwa Lubliniec jest usytuowany w całości w dorzeczu Odry. Wody z obszaru Nadleśnictwa są odprowadzane do Odry przez prawobrzeżne dopływy II rzędu: Liswartę i Małą Panew. Wododział między nimi biegnie Progiem Woźnickim od Lublińca przez Łagiewniki, Kocury do Wachowa, już poza zasięgiem terytorialnym. Mała Panew dotychczas była uważana za rzekę graniczną, lub płynącą poza

granicami Nadleśnictwa, co ma uzasadnienie w przebiegu działek katastralnych i rodzajów użytków gruntowych, jednak w rzeczywistości część meandru Małej Panwi przepływa przez leśnictwo Kokotek. Jest to fragment koryta o długości ok. 100 m i szerokości ok. 15 m, opisany jako wydzielenie g oddziału 840. Jest to skrajnie południowy punkt zasięgu Nadleśnictwa. Niedaleko w kierunku północnym do Małej Panwi wpada Leśnica, rzeka tworząca południowo – wschodnią granicę zasięgu Nadleśnictwa. Wszystkie ciek, naturalne i sztuczne, odwadniające południowe i południowo – zachodnie obszary Nadleśnictwa są dopływami Małej Panwi, lub wpadają do zbiornika Turawa (jeziora Turawskiego) zbudowanego na Małej Panwi: np. Libawa, wypływająca z leśnictwa Brzezinki. Sieć sztucznych cieków w postaci rowów melioracyjnych jest bardzo bogata, tworzona już w XIX w. w celu udostępnienia obszarów leśnych i obniżenia poziomu wód w gruntach rolnych. W konsekwencji obecnie określenie naturalności cieków jest często niemożliwe. Niekiedy cechy naturalności można odczytać z numerycznego modelu terenu (NMT) ponieważ widoczne są ślady meandrowania i zasięgu naturalnej doliny, nawet gdy potok ma całkowicie sztuczne koryto, ale niektóre potoki, np. Lublinica w środkowym biegu ma całkowicie sztuczne koryto, a naturalna dolina jest całkowicie zniekształcona przez działalność rolniczą.

Wśród dopływów Małej Panwi na pewno naturalne są, w kolejności od SE do NW:

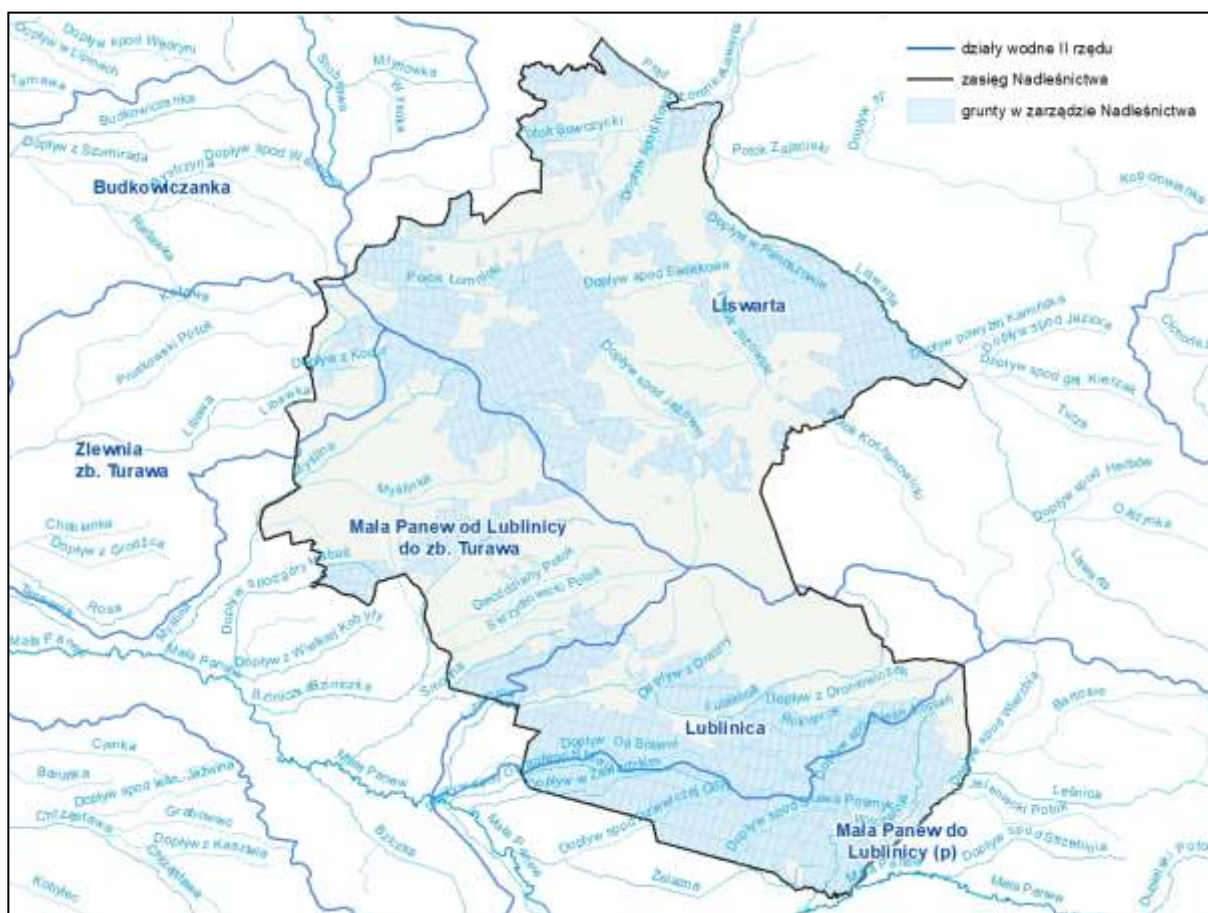
1. Leśnica, potok w zasadzie graniczny, incydentalnie przecinająca grunty leśnictwa Kokotek w oddz. 765
2. Potok Wilczarnia, wypływający z leśnictwa Łopian i przepływający przez Kokotek
3. Lublinica, przepływająca przez leśnictwa Lubliniec i Łagiewniki. Rozpoznany jest jej naturalny prawobrzeżny dopływ w leśnictwie Łagiewniki – Kaniowski Potok
4. Smolina, krótki odcinek na zachodnim krańcu leśnictwa Łagiewniki
5. Bziniczka w leśnictwie Wystrzyca, płynąca od Gwoździan
6. Myślina, z obszarem źródłiskowym w zachodnich oddziałach leśnictwa Rędziny i jej dopływ – Myślinka, wypływająca z okolic oddz. 524 leśnictwa Rędziny. Na gruntach Nadleśnictwa znajdują się tylko początkowe, krótkie odcinki obu tych rzek.
7. Libawa w leśnictwie Brzezinki i jej lewobrzeżny dopływ - Libawka

Liswarta jest największym lewobrzeżnym dopływem górnej Warty. Wypływa pod wsią Mzyki na wschód od Boronowa na pn-wsch krańcach Progu Woźnickiego, na wys. ok. 315 m n.p.m., i po przepłynięciu ok. 100 km wpływa do Warty w Kulach na wys. 185 m n.p.m. Liswarta na odcinku ok. 8 km jest pn-wsch granicą zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Lubliniec, oddzielając go od Nadleśnictwa Herby. Na nielicznych odcinkach w leśnictwach Ciasna, Ponoszów i Bór (oddz. 64, 86, 150) stanowi granicę kompleksów leśnych, jednak w większości płynie w pewnym oddaleniu od granic lasów. Zagospodarowanie rzeki rozpoczęło się w XIII – XIV w. ale zasadnicze nastąpiło w XIX w. W konsekwencji w dolinie Liswarty powstały liczne młynówki służące do napędu hut, kuźni, młynów i tartaków. Młyny o napędzie wodnym istniały tu jeszcze w połowie XX w., ostatnie działały jeszcze w latach 70-tych XX w., ale już z napędem elektrycznym.

Dolina Liswarty została poważnie zniekształcona w drugiej połowie XX w. Wykonano wówczas całkowitą regulację koryta rzeki w górnym i środkowym biegu: zlikwidowano meandry, zasypono starorzecza, zwiększono spadek koryta (niekiedy dwukrotnie). Jednocześnie wykonano system rowów odwadniających na gruntach rolnych w dolinie rzeki i w całej okolicy. W konsekwencji długość koryta została skrócona na niektórych odcinkach o ok. 30%, wzrosła prędkość przepływu, nastąpiło obniżenie koryta, zwiększenie erozji dennej i bocznej, a sieć rowów melioracyjnych spowodowała obniżenie poziomu wód gruntowych o 0,5 – 0,7 m. Te działania nie mogły być obojętne również dla terenów leśnych, dla których obniżenie poziomu wód gruntowych skutkuje uruchomieniem procesów murszenia, zaniku torfowisk, oczek wodnych i generalnie może doprowadzić do osłabienia drzewostanów z powodu zbyt szybkich zmian siedliskowych. W tamtych warunkach gospodarczych i społecznych te działania uważane były za jak najbardziej racjonalne, ale obecnie, w świetle znajomości ok. pięćdziesięcioletnich skutków tych przekształceń oraz zmian klimatycznych, zachodzi potrzeba renaturyzacji doliny Liswarty.

Do Liswarty wpływają wszystkie ciek naturalne i sztuczne z całego obszaru Nadleśnictwa położonego na północny wschód od Progu Woźnickiego, tj. z obszaru leśnictw: Ciasna, Ponoszów, Sieraków, Bór, większości Rędzin i Brzezinki, fragmentu Wystrzycy. Podobnie, jak w przypadku zlewni Małej Panwi, rozpoznanie naturalności cieków jest często niemożliwe ponieważ mają uregulowane koryta, albo wręcz radykalnie przeniesione z licznymi rozgałęzieniami. Niektóre są jednak jednoznacznie rozpoznane i posiadają nazwy własne, jak niżej:

1. Potok Jeżowski, zwany niekiedy, szczególnie w dolnym biegu, Młynówką. Ma źródła w oddziałach 462, 463 leśnictwa Rędziny, następnie płynie przez obszar leśnictwa Ciasna i Ponoszów gdzie wpływa do Liswarty obok oddz. 55. Potok Jeżowski ma również naturalne dopływy, ale o nierozpoznanym przebiegu i nieznanymi nazwami własnymi.
2. Łomnica, wypływająca z okolic oddz. 314 leśnictwa Brzezinki następnie przepływa przez leśnictwo Sieraków i wpada do Liswarty za oddz. 21 leśnictwa Bór.
3. Potok Łomnicki wypływa na zachód od oddz. 323 leśnictwa Brzezinki i wpada do Łomnicy w pobliżu oddz. 377 leśnictwa Sieraków.
4. Potok Sowczycki – dopływ Łomnicy, przepływający przez oddz. 42, 43, 44 leśnictwa Bór.

Ryc. Sieć rzeczna i rejony zlewni w obszarze Nadleśnictwa

Ważnym elementem hydrografii obszaru Nadleśnictwa są liczne stawy, utworzone w większości jako stawy hodowlane i często użytkowane w tej formie do dziś. Położone są zarówno w granicach kompleksów leśnych, jak i poza nimi, część jest w zarządzie Nadleśnictwa i są dzierżawione lub pozostawione bez użytkowania. Najbardziej znanym stawem jest Posmyk położony wśród lasów leśnictwa Kokotek, będący lokalnie ważnym centrum rekreacyjno – wypoczynkowym. Akwen wodny o powierzchni ok. 120 ha nie jest w

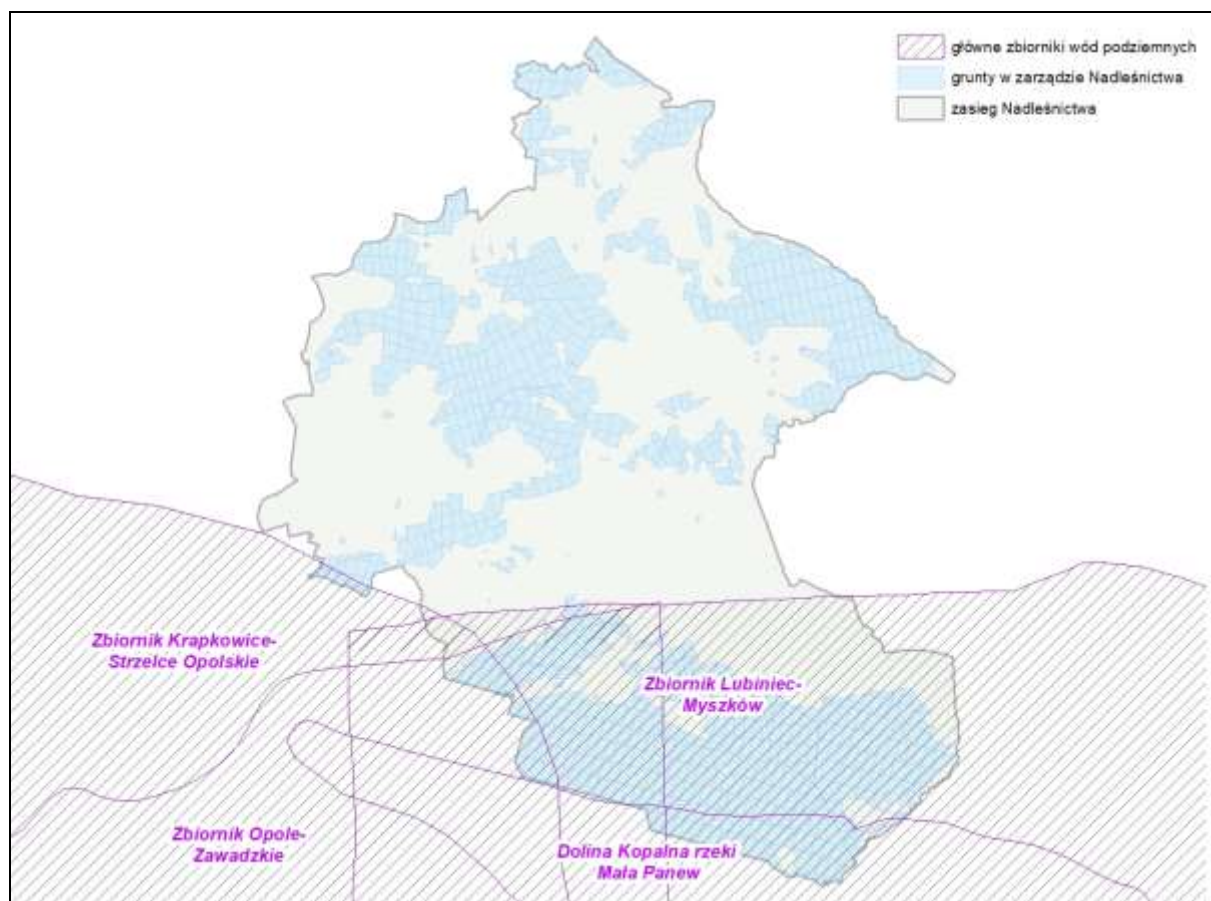
zarządzie Nadleśnictwa. W pobliżu, w kierunku północnym na terenie leśnictwa Łopian znajdują się dwa stawy: Kokotek I i Kokotek II – na gruntach Nadleśnictwa. Przy południowej granicy leśnictwa Kokotek położony jest staw Piegża o powierzchni 37,50 ha, objęty ochroną w postaci użytku ekologicznego, poza gruntami Nadleśnictwa. Liczne są stawy na obszarze leśnictwa Ciasna w okolicach wsi Ciasna i Pawełki, wśród których największe są: Wyrwidąb – 47 ha i Marian – 31 ha. Jedyny z tego kompleksu stawów – Chmielok (4,50 ha), leży na gruntach Nadleśnictwa. Inny kompleks stawów o znaczącej powierzchni leży na obszarze leśnictwa Wystrzyca w pobliżu oddz. 572, 573, poza gruntami Nadleśnictwa. System stawów istnieje również wzdłuż Potoku Jeżowskiego. Generalnie na całym obszarze w granicach zasięgu Nadleśnictwa, wzdłuż wielu cieków wodnych gwarantujących odpowiednie zaopatrzenie w wodę istnieją, lub istniały, systemy stawów hodowlanych. Obecnie część jest użytkowana, inne pozostawione bez ingerencji, często z daleko posuniętą sukcesją roślinności szuwarowej, łąkowej lub drzewiastej. Obecnie na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa istnieje 13 wydziełów zaliczonych do stawów, urządzeń wodnych i zbiorników o łącznej powierzchni 91,88 ha. Większość z nich ma otwarte lustro wody, na niektórych istnieje jednak daleko posunięta sukcesja roślinności szuwarowej i bagiennej.

Obecność licznych zbiorników wody w granicach kompleksów leśnych, lub w ich pobliżu, ma bardzo duże znaczenie ekologiczne w zasadniczy sposób wzbogacając zróżnicowanie florystyczne i faunistyczne, a oprócz tego ma wpływ na procesy glebowe. Podczas inwentaryzacji glebowo – siedliskowej stwierdzono powiązanie procesu bielcowania gleb rdzawych w obszarach z licznymi stawami i zwiększoną wilgotnością powietrza

Wody podziemne

Nadleśnictwo leży w zasięgu 4 głównych zbiorników wód podziemnych:

- GZWP nr 327 Lubliniec Myszków. Obejmuje zwarty kompleks lasów na południe od m. Lubliniec. Jest to zbiornik szczelinowo-krasowy monokliny Krakowsko-Śląskiej (MK-S) o powierzchni 1729 km², dolnotriasowy T2 o charakterze przepływowym. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne tego zbiornika wynoszą około 312 tys. m³.
- GZWP nr 328 Dolina Kopalna rzeki Mała Panew – obejmujący południowe fragmenty – dwa, trzy rzędy oddziałów w leśnictwie Kokotek. Jest to zbiornik czwartorzędowy o powierzchni 158 km². Szacunkowe zasoby dyspozycyjne tego zbiornika wynoszą około 156 tys. m³/d.
- GZWP nr 333 Opole – Zawadzkie – obejmujący obszar leśnictw Solarnia, Koszvice, Łagiewniki. Jest to zbiornik o powierzchni 776 km², w utworach wapienia muszlowego, gromadzący wody w ośrodku szczelinowo - krasowym. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne tego zbiornika wynoszą około 106 tys. m³/d.
- GZWP nr 335 Krapkowice - Strzelce Opolskie – obejmujący zachodnie części leśnictw Koszvice, Łagiewniki i Wystrzyca. Jest to zbiornik o powierzchni 2050 km², położony jest w triasowych utworach szczelinowo-porowych. Szacunkowe zasoby dyspozycyjne tego zbiornika wynoszą około 50 tys. m³/d.

Ryc. Główne zbiorniki wód podziemnych w zasięgu Nadleśnictwa

5.1.3.3 Zanieczyszczenie powietrza

Ochrona powietrza atmosferycznego stanowi w całości zagadnienia ochrony środowiska jeden z najistotniejszych problemów. Otaczające nas powietrze jest nie tylko niezbędnym do życia zasobnikiem tlenu, lecz także stanowi część środowiska o decydującym wpływie na zdrowie. Ilość rodzajów zanieczyszczeń obecnych w powietrzu atmosferycznym może być bardzo duża.

Stan środowiska zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Lubliniec podlega monitoringowi dokonywanemu przez dwa Wojewódzkie Inspektoraty Ochrony Środowiska: w Katowicach i w Opolu. Obszar zasięgu terytorialnego należy do dwóch stref określonych rozporządzeniem Ministra Środowiska z roku 2012: strefy opolskiej i strefy śląskiej. Zanieczyszczenia powietrza są monitorowane przez system stacji pomiarowych. W strefie śląskiej, w granicach zasięgu Nadleśnictwa położona jest stacja w Lublińcu, natomiast w strefie opolskiej, w Olesnie, w pobliżu zachodniej granicy zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Lubliniec.

Ocena jakości powietrza:

Pył PM₁₀

Według kryterium ochrony zdrowia średnie roczne stężenie nie powinno przekraczać $40 \mu\text{g}/\text{m}^3$, a średnie dobowe stężenie w wysokości $50 \mu\text{g}/\text{m}^3$ nie powinno występować dłużej niż 35 dni. W roku 2018 opisane kryterium zostało przekroczone w strefie śląskiej, jak i w całym województwie. Na stacji pomiarowej w Lublińcu stwierdzono dobowe przekroczenie normy przez 69 dni, przy dopuszczalnych 35. Strefa śląska została zaliczona do klasy C, jednak na większości obszaru Nadleśnictwa opisane parametry PM₁₀ nie przekraczają dopuszczalnych wartości.

W strefie opolskiej norma roczna nigdzie nie została przekroczona, natomiast norma dobową została przekroczona wszędzie, a w obszarze Nadleśnictwa wartość przekroczeń zawiera się w przedziale 36 – 70 dni. Całą strefa należy do klasy C.

Pył PM_{2,5}

Dopuszczalne, średnie stężenie roczne określono na poziomie 25 µg/m³, poziom docelowy – 20 µg/m³ ma być osiągnięty do 2020 r. Na podstawie pomiarów w roku 2018 cały obszar województwa został zaliczony do klasy C.

Strefa opolska również należy do klasy C. Norma roczna nie została przekroczona, ale nie osiągnięto poziomu docelowego.

Benzo(a)piren w PM₁₀

Średnia roczna wartość docelowa wynosi 1 ng/m³. W strefie śląskiej została przekroczona zarówno w roku 2018, jak i poprzednich 3 latach, osiągając wartości od 4 do 14 ng/m³, wobec tego strefa została zaliczona do klasy C.

W strefie opolskiej wszędzie przekroczona została wartość docelowa. Stężenia osiągnęły wartości od 3 do 10 ng/m³, natomiast w obszarze Nadleśnictwa należą do przedziału 1,5 – 5,0 ng/m³.

Metale ciężkie w PM₁₀

W strefie śląskiej normy stężeń ww metali ciężkich nie zostały przekroczone, w związku z tym strefa została zaliczona do klasy A, podobnie jest w strefie opolskiej.

Pod względem kryteriów ochrony roślin ocenie podlegają:

- dwutlenek siarki
- tlenki azotu
- ozon

SO₂

Dopuszczalne średnie roczne stężenie w strefie opolskiej wynosi 20 µg/m³ i w roku 2018 nie zostało przekroczone. W strefie śląskiej osiągnęto wartości od 5 do 7 µg/m³, a dla obszaru Nadleśnictwa określono stężenia z przedziału 1,1 – 5 µg/m³.

NO_x

Dla strefy opolskiej dopuszczalne średnie roczne stężenie wynoszące 30 µg/m³ nie zostało przekroczone. Dla strefy śląskiej określono średnią wartość w wysokości 11 µg/m³, a dla obszaru Nadleśnictwa średnia wartość zawiera się w zakresie 10,1 – 20 µg/m³.

O₃

Docelowy wskaźnik AOT 40 wynoszący 18000 (µg/m³)×h, dla obszaru Nadleśnictwa nie został przekroczony tak w roku 2018, jak i jako wartość średnia z ostatnich 5 lat. W obu przypadkach obszar Nadleśnictwa należał do strefy w której wskaźnik AOT 40 mieścił się w zakresie 15000 – 18000 (µg/m³)×h.

W związku z powyższymi wartościami strefa śląska pod względem ochrony roślin została zaliczona do klasy A. W strefie opolskiej kryterium poziomu docelowego również zostało dotrzymane, a wskaźnik AOT 40 mieścił się w podobnym przedziale jak w strefie śląskiej.

Na obszarze Nadleśnictwa nie ma ośrodków będących źródłem szczególnie dużej emisji zanieczyszczeń, jednak istnieją lokalne obszary o zwiększonej zabudowie osiedlowej i przemysłowej, a także linie komunikacyjne będące źródłem zanieczyszczeń. Zanieczyszczenia są również przemieszczane ze wschodu od strony częstochowskiego ośrodka przemysłowego i aglomeracji górnośląskiej, a od zachodu z okolic Opola.

5.1.3.4 Klimat

Klimat obszaru zasięgu Nadleśnictwa Lubliniec kształtują napływające od wschodu masy powietrza kontynentalnego i zachodnie masy powietrza oceanicznego. Według klimatycznego podziału Polski D. Martyn i W. Okołowicza przez obszar Nadleśnictwa przebiega granica wyraźnego (słabo dominującego) wpływu Oceanu Atlantyckiego, będąca jednocześnie granicą Regionu Śląsko – Wielkopolskiego, obejmującego zachodnią część zasięgu Nadleśnictwa. Wschodnia część należy do Regionu Małopolskiego. Na wschodniej granicy Regionu Małopolskiego kończy się wyraźny wpływ klimatu kontynentalnego.

Według podziału przyjętego przez A. Wosia obszar Nadleśnictwa należy do trzech regionów klimatycznych: R XX – Zachodniomałopolskiego, R XXV – Dolnośląskiego Południowego i R XXVI – Śląsko-Krakowskiego. Podstawą klasyfikacji Wosia jest częstość występowania przyjętych typów pogody, wyróżnionych na podstawie kombinacji trzech podstawowych elementów pogodowych: temperatury powietrza, zachmurzenia ogólnego, opadu atmosferycznego.

Niezależnie od przyjętego podziału klimat obszaru zasięgu Nadleśnictwa można określić, jako przeciętny, właściwy dla większości obszaru Polski. Jest to klimat przejściowy strefy umiarkowanej cieplej ze średnią temperaturą roczną +8,3 °C, nieco wyższą niż przyjmowana jako średnia dla kraju, tj. 6 – 8 °C. Roczna suma opadów wynosi 633 mm i jest to wartość wyższa niż przyjmowana jako przeciętna dla Polski, tj. 600 mm, a zdecydowanie wyższa niż przyjmowana dla terenów niżowych, tj. 450 – 550 mm. Przeciętną długość okresu wegetacyjnego dla obszaru Nadleśnictwa należy przyjąć w wysokości 215 dni, co jest wartością wyższą niż przeciętna dla kraju, tj. 200 dni.

Tabela. Rozkład średnich miesięcznych temperatur i sumy miesięcznych opadów.

Miesiące												Średnia za rok
I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI	XII	
Temperatury - °C												
- 2,9	- 1,5	3,1	8,5	13,1	16,5	18,1	17,7	14,0	9,3	3,8	-0,5	8,3
Opady - mm												
34	30	32	41	70	81	88	80	53	41	43	40	633 *

* - roczna suma opadów

na podstawie danych za ostatnie 30 lat <https://pl.climate-data.org/location/44344/>,

https://www.meteoblue.com/pl/pogoda/prognoza/modelclimate/k%c5%82obuck_polska_3096090

Główne wskaźniki charakteryzujące klimat obszaru Nadleśnictwa

długość okresu wegetacyjnego	około 215 dni
średnia temperatura stycznia	- 2,9°C
średnia temperatura lipca	+ 18,1°C
średnia temperatura roczna	+ 8,3 °C
roczna suma opadów	633 mm

Temperatura powietrza.

Średnia roczna temperatura wynosi 8,6°C. Skrajne wartości temperatur w ostatnich 30 latach osiągnęły minimum -25,8°C oraz maksimum 35,6°C. Amplituda temperatur skrajnych wyniosła 61,4°C. Średnia roczna amplituda temperatury wynosi 32,2°C.

Opady

Na omawianym obszarze opady atmosferyczne są stosunkowo niewielkie. Średnia roczna ich wysokość wynosi 663 mm. Dla gospodarki wodnej i produkcji roślinnej istotne znaczenie ma czasowy rozkład opadów, charakteryzowany wskaźnikiem liczby dni z opadem. Występowanie dni z opadem najczęściej związane jest z napływem świeżych mas powietrza polarnomorskiego. Opady przeważają w półroczu ciepłym (kwiecień - wrzesień), stanowiąc wtedy 65% sumy rocznej. Maksimum przypada na miesiące letnie (czerwiec - sierpień), minimum na luty.

Wiatry

Przeważają wiatry z kierunku zachodniego i południowo-zachodniego.

Pokrywa śnieżna

Szkodliwość niskich temperatur występujących w czasie zimy łagodzą opady śnieżne. Śnieg chroni rośliny przed wymarzaniem, a topniejąc na wiosnę dostarcza wilgoci niezbędnej dla roślinności. Opady śniegu stanowią średnio 21-22% sumy rocznej opadów. Średnio w roku występuje od 50 do 80 dni z pokrywą śnieżną, a jej grubość wynosi przeciętnie 15 cm. Pierwsza pokrywa śnieżna pojawia się między 19 a 29 listopada. Koniec zalegania pokrywy śnieżnej przypada pomiędzy 25 marca a 4 kwietnia. Cechą charakterystyczną jest brak ciągłości w występowaniu pokrywy śnieżnej. Najdłużej utrzymuje się ona w styczniu, średnio przez około 23 dni.

Przymrozki

Dla produkcji roślinnej istotne znaczenie ma znajomość częstości występowania dni przymrozkowych. Na liczbę dni bezprzymrozkowych w znacznym stopniu wpływ wywierają warunki lokalne. Częściej pojawiają się przymrozki w obniżeniach terenowych, mniejszą ich liczbę notuje się na wzniesieniach.

Średnia liczba dni z przymrozkiem w okresie kwiecień-październik na omawianym terenie wynosi 10-15. Średnie daty pierwszych jesiennych przymrozków to: 4 – 11 października. Średnie daty ostatnich wiosennych przymrozków: 24 kwiecień – 1 maja.

Usłonecznienie, zachmurzenie i opady

Obszar charakteryzuje się znaczną zmiennością zachmurzenia w ciągu roku. Największe zachmurzenie jest w miesiącach od listopada do marca. Najwięcej dni słonecznych oraz z częściowym zachmurzeniem jest od maja do sierpnia.

Okres wegetacyjny

Istotnym elementem charakterystyki klimatycznej jest długość okresu wegetacyjnego. Na obszarze nadleśnictwa wielkość ta kształtuje się w granicach 210 – 220 dni. Jego początek zazwyczaj wypada w pierwszej dekadzie marca, a koniec w drugiej dekadzie października. Średnia temperatura okresu wegetacyjnego wynosi 14,4°C.

Termiczne pory roku

W ostatnich latach obserwuje się nagłe przyjście wysokich temperatur po zimie. Wykształcają się dwie pory roku: chłodna i ciepła. W Polsce średnia temperatura podniosła się o 0,7-0,8°C w ciągu ostatniego wieku. Stało się to tak głównie za sprawą zim, które wyraźnie złagodniały, na dodatek przychodzą późno. Przeważnie są ciepłe i wilgotne. Globalne ocieplenie klimatu sprzyja pojawianiu się zjawisk klimatycznie ekstremalnych. W warunkach Polski są to powodzie oraz wichury mogące lokalnie przybierać formę trąby powietrznej.

Opisane cechy klimatyczne są ogólne dla całego obszaru. Z punktu widzenia hodowli lasu bardzo ważny jest mikroklimat, który może znacznie modyfikować warunki klimatyczne regionu. Mikroklimat kształtują takie czynniki jak: wzniesienie nad poziom morza, mezorelief, skały macierzyste, stan gleby i sposób jej użytkowania oraz rodzaj pokrywy roślinnej, zabudowania i zakłady przemysłowe.

Na szczególną uwagę zasługują ekstremalne zjawiska pogodowe, które w ostatnich latach miały miejsce w tym regionie:

- silne wiatry o charakterze huraganowym powodujące wiatrołomy
- trąby powietrzne - silne lokalne wiatry spowodowane dużymi różnicami termicznymi podłoża. Prędkość wiatru może dochodzić do 50 m/s. Tworzenie i przemieszczanie się trąb powietrznych powoduje lokalnie znaczne zniszczenia w drzewostanach
- okresy suszy i wysokich temperatur w okresie wegetacyjnym, częste w ostatnich latach, wpływające na kondycję drzewostanów
- szybkie ustąpienie pokrywy śnieżnej i dotkliwa susza mrozowa
- intensywne opady deszczu powodujące podtopienia.

5.1.3.5 Drzewostany

Drzewostany stanowiące podstawę ekosystemu leśnego są głównym przedmiotem planu urządzenia lasu, dlatego też w prognozie poświęcono im stosunkowo dużo uwagi.

Gatunki panujące i rzeczywiste

Sosna jest gatunkiem panującym na niemal 93% powierzchni leśnej zalesionej, a to oznacza, że w sensie formalnym lasy Nadleśnictwa Lubliniec są monolitem sosnowym. Na pozostałych 7% powierzchni panujących jest 15 gatunków, ale udział żadnego z nich nie zbliża się do progu 5%. Największą powierzchnię z tej części zajmują drzewostany brzożowe – 553 ha, ale to stanowi zaledwie 2,6% powierzchni leśnej zalesionej.

Analiza składu gatunkowego według gatunków rzeczywistych nie ujawnia istotnych zmian. Niezależnie od rodzaju udziału (powierzchniowy/miąższościowy) udział sosny zawsze przekracza 80%, natomiast zasadniczo zwiększa się ilość gatunków współpanujących i domieszkowych – do 22, przy czym 2 gatunki – wiąz i klon, występują wyłącznie w I klasie wieku bez udziału miąższościowego.

Drzewostany Nadleśnictwa zbudowane są, wg kryterium gatunków panujących, z 16 gatunków drzew, przy czym niektóre z nich są gatunkami umownymi stosowanymi na potrzeby budowania bazy danych. W przypadku Nadleśnictwa Lubliniec symbolem Db zakodowano dębu szypułkowego i bezszypułkowego, Brz – brzożę brodawkowatą i omszoną. Jeżeli weźmiemy pod uwagę pełny skład drzewostanów, tzn. również gatunki współpanujące i domieszkowe, to liczba gatunków wzrośnie do 23, a rozwijając, jak wyżej gatunki umowne, liczba ta wzrośnie do, co najmniej 25, ponieważ oprócz wymienionych wyżej gatunków należy sądzić, że kodem Tp opisano topolę białą, ale także, jak się wydaje, hodowlane mieszańce euroamerykańskie o nieznannej ilości odmian. Grupa gatunków opisana w drzewostanie, ale z udziałami poniżej 5%, tj. wyłącznie jako miejscowe i pojedyncze domieszki liczy 12 pozycji. Z tej grupy 5 gatunków: cisa, kasztanowca, klona jesionolistnego, śliwę, iwę odnotowano w pojedynczych wystąpieniach, czereśnię w 4, gruszę w 6, jabłoń w 5. Najczęściej podawano czeremchę pospolitą – 64 pozycje, jarzęba pospolitego – 53 pozycje i czeremchę późną – 21 pozycji. Wierzbę opisano 14 razy, ale nie są znane rzeczywiste gatunki zapisane pod tym kodem – prawdopodobnie najczęściej jest to wierzba krucha.

W drzewostanach Nadleśnictwa Lubliniec występują gatunki obce, ale mają nieistotne znaczenie. Jako gatunki panujące występują jedynie: sosna wejmutka i dąb czerwony. Sosna wejmutka występuje w 4 drzewostanach jako gatunek panujący na łącznej powierzchni 12,47 ha, a dąb czerwony w jednym na powierzchni 0,56 ha, co łącznie stanowi 0,06% powierzchni leśnej zalesionej. W grupie gatunków współpanujących i domieszkowych występują: sosna Banksa, sosna czarna, dagleżja, akacja. Wszystkie gatunki obce spełniające kryterium gatunku rzeczywistego zajmują łącznie mniej niż 0,1% powierzchni, a w rozmiarze miąższościowym 0,02%. Jako gatunki występujące pojedynczo i miejscami zarejestrowano: czeremchę późną, kasztanowca i klona jesionolistnego.

Gatunki obce mają niewielkie znaczenie, niekiedy mogą jednak sprawiać problemy hodowlane ze względu na łatwość obsiewania i tworzenia odrostów - szczególnie dotyczy to dębu czerwonego i czeremchy późnej.

Bogactwo gatunkowe

Bogactwo gatunkowe drzewostanów analizowano pod względem ilości gatunków w składzie warstwy górnej drzew (zapisanych w składzie gatunkowym I piętra) oraz budowy pionowej z podziałem na jednopiętrowe, dwupiętrowe i wielopiętrowe. Zestawienie powierzchni i miąższości drzewostanów według grup wiekowych i bogactwa gatunkowego przedstawia tabela:

Tabela: Zestawienie powierzchni drzewostanów według grup wiekowych i bogactwa gatunkowego

Liczba gatunków w wydzieleniu	Powierzchnia [ha]			Ogółem	Ogółem [%]
	Wiek				
	<=40 lat	41-80 lat	>80 lat		
jednogatunkowe	1688,77	4412,23	5576,68	11677,68	56,6
dwugatunkowe	1736,80	1626,25	1228,41	4591,46	22,3
trzygatunkowe	1474,05	847,29	515,64	2836,98	13,8
cztero- i więcej gatunkowe	934,14	382,74	177,08	1493,96	7,3
Razem	5833,76	7268,51	7497,81	20600,08	100

Wyraźnie widoczna jest prosta budowa gatunkowa drzewostanów Nadleśnictwa Lubliniec. Drzewostany jednogatunkowe i dwugatunkowe zajmują ponad połowę (ponad 56%) powierzchni leśnej zalesionej. W grupie drzewostanów jednogatunkowych większość powierzchni zajmują drzewostany z panującą sosną, przy czym lite sośniny, tj. drzewostany, w których sosna ma udział co najmniej 80% (tj. w sensie formalnym zaliczane do dwu-, lub trzygatunkowych), zajmują niemal 80% powierzchni leśnej zalesionej, a ponad 80% powierzchni z sosną jako gatunkiem głównym. Drzewostany bardziej złożone, tj. trzygatunkowe oraz cztero- i więcej gatunkowe zajmują niewiele ponad 21% powierzchni leśnej zalesionej, ale największy wpływ na taki obraz struktury gatunkowej mają najmłodsze klasy wieku, jako najbardziej złożone – w drzewostanach do 40 lat ponad 41% powierzchni zajmują drzewostany cztero- i więcej gatunkowe, gdy w grupie ponad 80 lat tylko niewiele ponad 9%.

Największe zróżnicowanie gatunkowe w najmłodszych grupach wiekowych jest spowodowane ciągłym wzbogacaniem składu drzewostanów, szczególnie w ostatnich okresach gospodarczych. Wzbogacanie składu gatunkowego ma jednak swoje ograniczenia siedliskowe, ponieważ około 88% powierzchni leśnej to siedliska uboższe - borowe, z sosną jako gatunkiem panującym, dla której przewidziano udział 80%.

Struktura pionowa

Budowa pionowa drzewostanów wynika przede wszystkim z cech biologicznych gatunków i sposobów prowadzenia (hodowli i pielęgnacji) drzewostanów. Na obszarze Nadleśnictwa dominującym gatunkiem jest sosna, który w naturalny sposób ma tendencję do tworzenia wyrównanych, jednopiętrowych drzewostanów. Dotychczasowy sposób użytkowania i hodowli drzewostanów mógł prowadzić do powstania okresowo zróżnicowanej struktury pionowej, ale nie miało to większego wpływu na ogólną strukturę lasów Nadleśnictwa. Niewątpliwie istnieją tu fragmenty siedlisk, na których drzewostany mogą być trwale dwupiętrowe, lub nawet bardziej złożone. Dotyczy to najżyźniejszych odmian grądów, obecnie zaliczonych do siedlisk: Lśw, Lw, LMśw, LMw, ale te siedliska zajmują niewiele ponad 10% powierzchni leśnej Nadleśnictwa. Obecnie opisano 12 drzewostanów dwupiętrowych o łącznej powierzchni 39,59 ha, co stanowi 0,2% powierzchni leśnej zalesionej. Jeden z drzewostanów znajduje się w rezerwacie gdzie użytkowanie nie jest prowadzone od, co najmniej 6 okresów gospodarczych i zachodzi tu naturalna wymiana drzewostanów. W pozostałych drugie piętro ma w większości charakter przypadkowy, nie ma szczególnej wartości hodowlanej i nie jest przeznaczone do dalszej hodowli, jedynie wartościowe fragmenty będą pozostawione jako składniki zakładanych upraw. Wyjątkiem jest drzewostan 778 f – sosna z dolnym piętrem jodłowym, przeznaczonym do dalszej hodowli po uprzątnięciu rębnej sosny.

Aktualnie bardziej zróżnicowaną strukturę wykazują niektóre drzewostany zaliczane do KO i KDO, zajmujące obecnie około 2,5% powierzchni leśnej zalesionej. KO i KDO są to umowne grupy lasu utworzone na potrzeby planowania gospodarczego, charakteryzujące się

obecnością warstwy młodego pokolenia, jak w przypadku KO, lub w których rozpoczęto proces odnowienia ale młode pokolenie nie osiągnęło założonego stopnia pokrycia.

W warunkach Nadleśnictwa Lubliniec zróżnicowanie tej grupy drzewostanów jest zbliżone do ogólnego zróżnicowania całości lasów. Udziały sosny są nieco mniejsze niż przeciętne, ale w dalszym ciągu największe – sosna jest panująca na ponad 86% powierzchni, przy czym lite sośniny zajmują ponad 66%. W tej grupie znajdują się jednak drzewostany złożone nawet z 5 gatunków występujących w kilku grupach wiekowych, nie ma to jednak większego wpływu na jej ogólne zróżnicowanie.

Klasa odnowienia powstała głównie w wyniku zastosowania rębni gniazdowej zupełnej (IIIa), deklarowanej na 79% powierzchni klasy. Pozostałe rębnie gniazdowe – IIIb i IVd zastosowano łącznie na 8% powierzchni, a 13% w tym okresie gospodarczym nie będzie użytkowane. Młode pokolenie w klasie odnowienia nie wykazuje większego zróżnicowania gatunkowego i wiekowego. Na ponad połowie (55%) powierzchni drzewostanów w KO występuje wyłącznie dąb w postaci podsadzeń i podrostów, a na pozostałej powierzchni dąb jest w większości panujący z udziałem jednego, wyjątkowo dwóch gatunków, najczęściej buka, rzadziej jawora, jodły, olchy i jesionu. Wiek podrostów tylko wyjątkowo wykracza poza pierwszą klasę wieku.

W większości drzewostanów początkowe zróżnicowanie struktury pionowej młodego pokolenia, zostanie z czasem wyrównane, za wyjątkiem drzewostanów użytkowanych rębnią IV, gdzie celem jest uzyskanie zróżnicowanej struktury pionowej.

Według aktualnej tabeli klas wieku sosna jest gatunkiem panującym na niemal 93% powierzchni leśnej zalesionej, a to oznacza, że w sensie formalnym lasy Nadleśnictwa Lubliniec są monolitem sosnowym. Na pozostałych 7% powierzchni panujących jest 15 gatunków, ale udział żadnego z nich nie zbliża się do progu 5%. Największą powierzchnię z tej części zajmują drzewostany brzożowe – 553 ha, ale to stanowi zaledwie 2,6% powierzchni leśnej zalesionej.

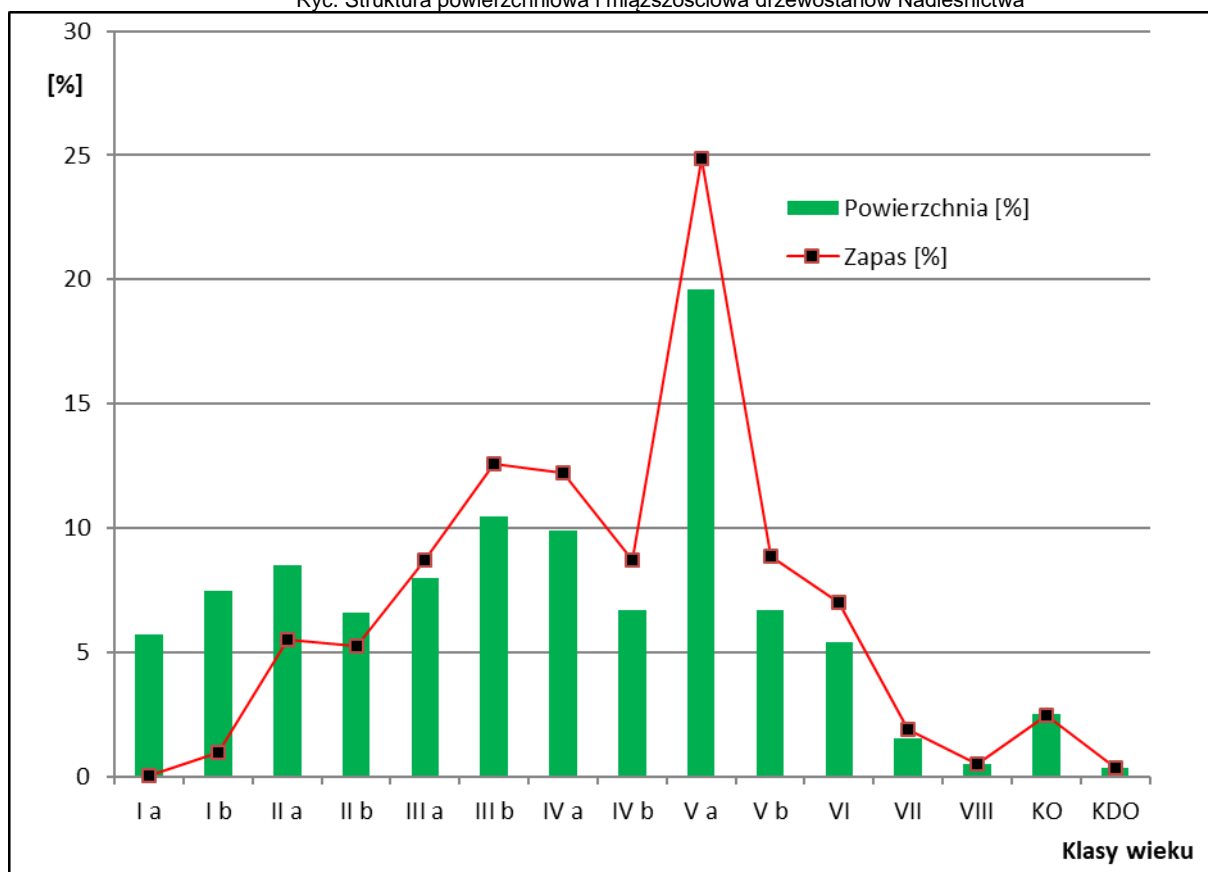
Tabela: Zestawienie powierzchni i miąższości drzewostanów wg grup wiekowych i struktury.

Struktura drzewostanów	Jednostka	Wiek			Ogółem	Ogółem [%]
		<= 40 lat	41-80 lat	> 80 lat		
jednopiętrowe	ha	5833,76	7229,62	6908,19	19971,57	96,9
	m ³	691378	2395476	2431440	5518294	96,9
dwupiętrowe	ha			39,59	39,59	0,2
	m ³			17560	17560	0,2
w KO i KDO	ha		38,89	550,03	588,92	2,9
	m ³		9340	149920	159260	2,8
łącznie	ha	5833,76	7268,51	7497,81	20600,08	100,0
	m ³	691378	2404816	2598920	5695114	100,0

Struktura wiekowa i miąższościowa

Struktura lasów Nadleśnictwa Lubliniec jest częściowo wynikiem niejednorodnej gospodarki z końca XIX i początków XX wieku, a częściowo ujednocionej gospodarki prowadzonej od ponad 6 okresów gospodarczych w ramach Lasów Państwowych. Aktualna struktura wiekowa i miąższościowa nie odbiega zasadniczo od struktury innych lasów nadleśnictw niżowych, ponieważ gospodarka zasobami drzewnymi odbywa się w nich wg takich samych zasad hodowli i użytkowania. Zwraca jednak uwagę nieprzeciętnie wysoki udział V a klasy wieku w której skoncentrowane jest niemal 20% powierzchni leśnej zalesionej i ¼ zapasu. Są to drzewostany powstałe w latach 1929 – 1938, być może, jako skutek wyjątkowo wysokiej eksploatacji w tym okresie.

Ryc. Struktura powierzchniowa i miąższościowa drzewostanów Nadleśnictwa

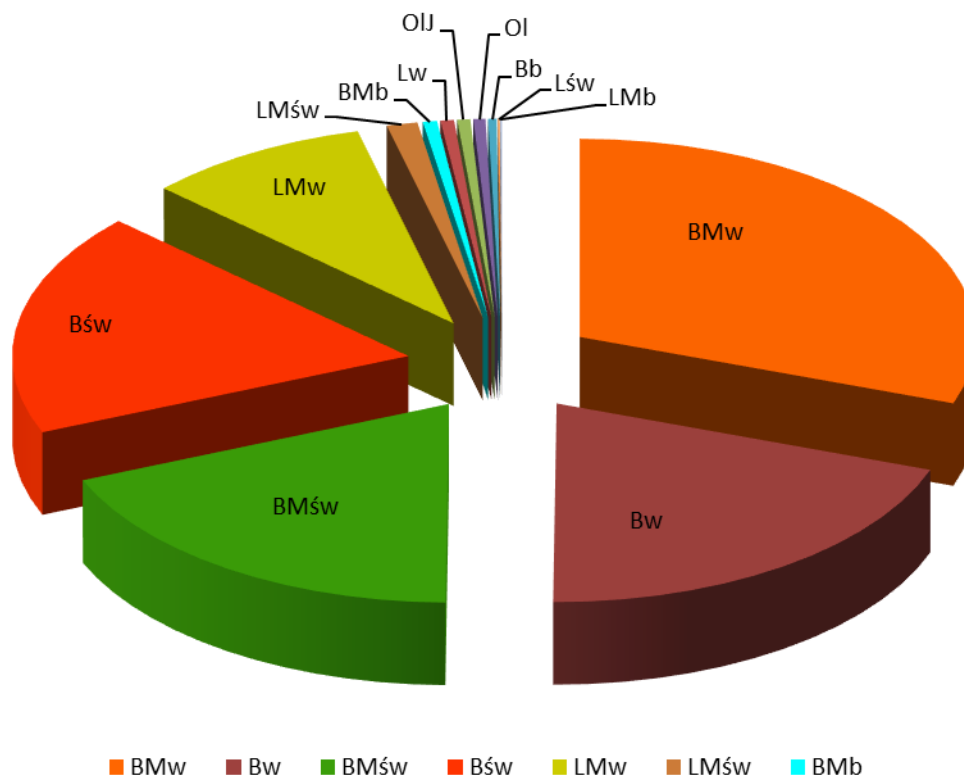
Należy podkreślić, że obecnie w Nadleśnictwie Lubliniec przewidziane jest zastosowanie rębni stopniowej gniazdowej udoskonalonej (IV d) na siedliskach eutroficznych, oraz w drzewostanach z istniejącym odnowieniem jodłowym. Nie jest to wielka powierzchnia bo około 0,4% powierzchni leśnej zalesionej i jej efekt nie będzie miał wpływu na strukturę lasów Nadleśnictwa.

Aktualny, całkowity zapas Nadleśnictwa Lubliniec na powierzchni leśnej zalesionej wynosi 5 695 114 m³, a zasobność 276 m³/ha, przy średnim wieku 64 lat. Warto wspomnieć, że istnieją fragmenty drzewostanów wykazujące ponadprzeciętne zasobności, co stwierdzono podczas pomiarów na powierzchniach kołowych. Te wartości bardzo odbiegają od przeciętnych zasobności występujących w drzewostanach Nadleśnictwa, jednak wskazują na możliwości produkcyjne niektórych siedlisk.

5.1.3.6 Typy siedliskowe lasu

W Nadleśnictwie Lubliniec podczas inwentaryzacji glebowo – siedliskowej w roku 2004 stwierdzono występowanie 13 typów siedliskowych lasu, wyłącznie nizinnych. Zdecydowana większość siedlisk – 87,6% powierzchni, ma charakter borowy. Są to bory i bory mieszane, świeże, wilgotne i bagienne na glebach oligotroficznych, przejściowych do mezotroficznych i mezotroficznych. Siedliska lasowe, tj. lasy, lasy mieszane, olsy i olsy jesionowe na glebach mezo- i eutroficznych zajmują 12,4%. Większość powierzchni zajmują siedliska wilgotne – ponad 58,9%, świeże – 39,1%, bagienne (w tym OI i OIJ) – 2%.

Udział typów siedliskowych w powierzchni leśnej Nadleśnictwa Lubliniec

Ryc. Procentowy udział poszczególnych siedlisk w powierzchni leśnej Nadleśnictwa

Udziały powierzchni siedlisk wynikające z inwentaryzacji zasobów leśnych na dzień 1 stycznia 2020 r. jest niemal identyczny z wartościami określonymi w roku 2004. Różnice są minimalne i wynikają zwykle z przestrzennego rozproszenia siedlisk o najmniejszych udziałach, co w konsekwencji nie pozwala na tworzenie z nich wydzieleń drzewostanowo-siedliskowych.

Przyjęto następujące typy drzewostanów (TD) oraz ramowe składy gatunkowe odnowień w zależności od typu siedliskowego lasu:

Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu	Wariant wilgotnościowy	Skład gatunkowy odnowienia
Bśw	So	1,2	So 80, Brz i in. 20
Bw	So		So 80, Św i in. 20
Bb	So		So 80, Brz i in. 20
BMb	So		So 80, Brz i in. 20
BMśw	So	1	So 80, Bk i in. 20
BMśw	So	2	So 80, Db i in. 20
BMw	So	1	So 80, Św i in. 20
BMw	So	2	So 80, Db i in. 20
LMśw	Bk – So		So 60, Bk 30, Db i in. 10
LMw	Db – So		So 50, Db 30, Bk i in. 20

Typ siedliskowy lasu	Typ drzewostanu	Wariant wilgotnościowy	Skład gatunkowy odnowienia
LMb	Brz – Ol		Ol 60, Brz 30, Św i in. 10
Lśw	Db – Bk	1	Bk 60, Db 30, Jd i in. 10
Lśw	Bk – Db	2	Db 60, Bk 30, Jd i in. 10
Lw	Db		Db 70, Lp i in. 30
Ol	Ol		Ol 90, Wz i in. 10
OLJ	Js - Ol		Ol 60, Js 30, Wz i in. 10

Powyższe składy mają charakter ramowy. Mogą być modyfikowane w konkretnym drzewostanie, z uwzględnieniem występujących mikrosiedlisk, stopnia uwilgotnienia i stanu siedliska, a także siedliska przyrodniczego. W dalszym ciągu obowiązuje zakaz odnawiania jesionem w związku z aktualnym zagrożeniem kompleksową chorobą jesionów. W dyspozycji hodowlanej są pozostałe gatunki przewidziane dla siedlisk łągowych. Drzewostany na siedliskach bagiennych (za wyjątkiem olsu) i łągowych są wyłączone z użytkowania rębego zgodnie z zaleceniem zawartym w Rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 18 grudnia 2017 r. w sprawie wymagań dobrej praktyki w zakresie gospodarki leśnej.

5.1.3.7 Zgodność składu gatunkowego drzewostanów z TD

Ocenę zgodności składu gatunkowego drzewostanów z przyjętym w obecnej rewizji typem drzewostanu wykonano zgodnie z § 40 Instrukcji urządzania lasu. Kierując się szczegółowymi kryteriami dla tych grup, wyróżniono 3 stopnie zgodności tj. stopień 1 zgodny, stopień 2 częściowo zgodny i stopień 3 niezgodny.

Drzewostany zgodne i częściowo zgodne zajmują 97,8% powierzchni leśnej zalesionej, pozostałą część, tj. 2,2%, drzewostany niezgodne.

Wśród drzewostanów o składzie niezgodnym największy udział, w jednostkach względnych, mają drzewostany na siedliskach Lw, LMw i LMb. Na siedlisku Lw drzewostany niezgodne stwierdzono na 21% powierzchni siedliska, ale jest to zaledwie 24,20 ha, tj. 0,1% powierzchni leśnej zalesionej. Na LMw drzewostany na powierzchni 254,03 ha mają skład niezgodny, co stanowi 13,4% powierzchni siedliska, jest to jednak zaledwie 1,2% powierzchni zalesionej. Na LMb 12,9% powierzchni drzewostanów ma skład niezgodny, jest to tylko 1,85 ha, co stanowi niecałe 0,01% powierzchni zalesionej.

Istotną powierzchnię drzewostanów niezgodnych stwierdzono na dwóch siedliskach, należących do najważniejszych w Nadleśnictwie:

- LMw – 9,26% siedlisk leśnych: 13,4% powierzchni drzewostanów tego siedliska ma skład niezgodny, tj. 1,2% powierzchni zalesionej. Najczęściej powodem niezgodności jest brzoza panująca w ponad 76% drzewostanów na tym siedlisku i olcha w 21%. Świerk i lipa są panujące w jednym drzewostanie.
- BMw – 30,42% siedlisk leśnych: 1,7% powierzchni drzewostanów tego siedliska ma charakter niezgodny, co stanowi 0,5% ogólnej powierzchni leśnej zalesionej. Najczęściej powodem niezgodności jest brzoza panująca w 70% drzewostanów, świerk w 14% i olcha w 10%. Pozostałe gatunki nie przewidywane jako panujące występują znacznie rzadziej: Db – 2 d-stany, Sow – 1.

Drzewostany niezgodne na pozostałych 9 siedliskach zajmują 0,5% powierzchni leśnej zalesionej.

Gatunki panujące najczęściej powodujące niezgodność:

- Brz, Ol na Bśw
- Ol, Brz, Św na Bw
- Brz, Ol, Św na BMb
- Brz na BMśw

- Brz, Św, Os na LMśw
- Św na LMb
- Brz, Ol, So na Lw
- So na Ol
- Brz na OlJ.

Na gruntach porolnych – 2,97% powierzchni leśnej, niezależnie od gatunku panującego, drzewostany zakwalifikowane zostały do zgodnych lub częściowo zgodnych.

5.1.3.8 Drzewostany 100-letnie i starsze

W Nadleśnictwie Lubliniec około 10,3% powierzchni leśnej zajmują drzewostany powyżej 100 lat oraz w klasie odnowienia i do odnowienia. Wśród tej grupy największą powierzchnię zajmują drzewostany sosnowe, brzożowe, olszowe, dębowe ale również bukowe, modrzewiowe i świerkowe. Zapas drzewostanów ponad 100-letnich wynosi 696 660 m³, co odpowiada ponad 12% całkowitego zapasu Nadleśnictwa.

5.1.3.9 Przestoje

W drzewostanach Nadleśnictwa Lubliniec pozostawiane są pojedynczo i grupowo przestoje. Sumaryczna miąższość pozostawionych przestojów w Nadleśnictwie wynosi 24 934 m³. W rozbiciu na gatunki dominują sosna, brzoza, buk, ale pozostawiane są również dąb, olsza, modrzew i świerk. Przestoje spełniają swoją rolę m.in. jako nasienniki i drzewa osłonowe dla wprowadzanych odnowień. W formie biogrup, jak też pojedynczych egzemplarzy wszystkie pozostaną na gruncie do naturalnego rozpadu. Niektóre przedrosty, biogrupy i kępy wejdą w skład drzewostanów wyprowadzonych z upraw i młodników.

5.1.4 Formy ochrony przyrody występujące na gruntach i w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa

Tabela: Zestawienie form ochrony przyrody w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa.

Rodzaj formy ochrony	*Liczba w zasięgu/Liczba na gruntach N-ctwa	**Pow. ogólna na gruntach LP (N-ctwa Lubliniec) [ha]	Pow. ogólna form ochrony wg aktów powołujących [ha]
Obszary Natura 2000 – projektowane SOO	1	127,02	234,68
Parki Krajobrazowe	1	2 818,57	38 731,00
Otuliny PK	1	686,26	12 403,00
Obszary Chronionego Krajobrazu	1	263,82	119 061,70
Rezerваты przyrody	2	134,84	134,84
Pomniki przyrody	12 drzew 1 głąz narzutowy	-	-
Użytki ekologiczne	2/1	37,74	-
Strefy ochrony ostoi ptaków	7	216,18	202,4401

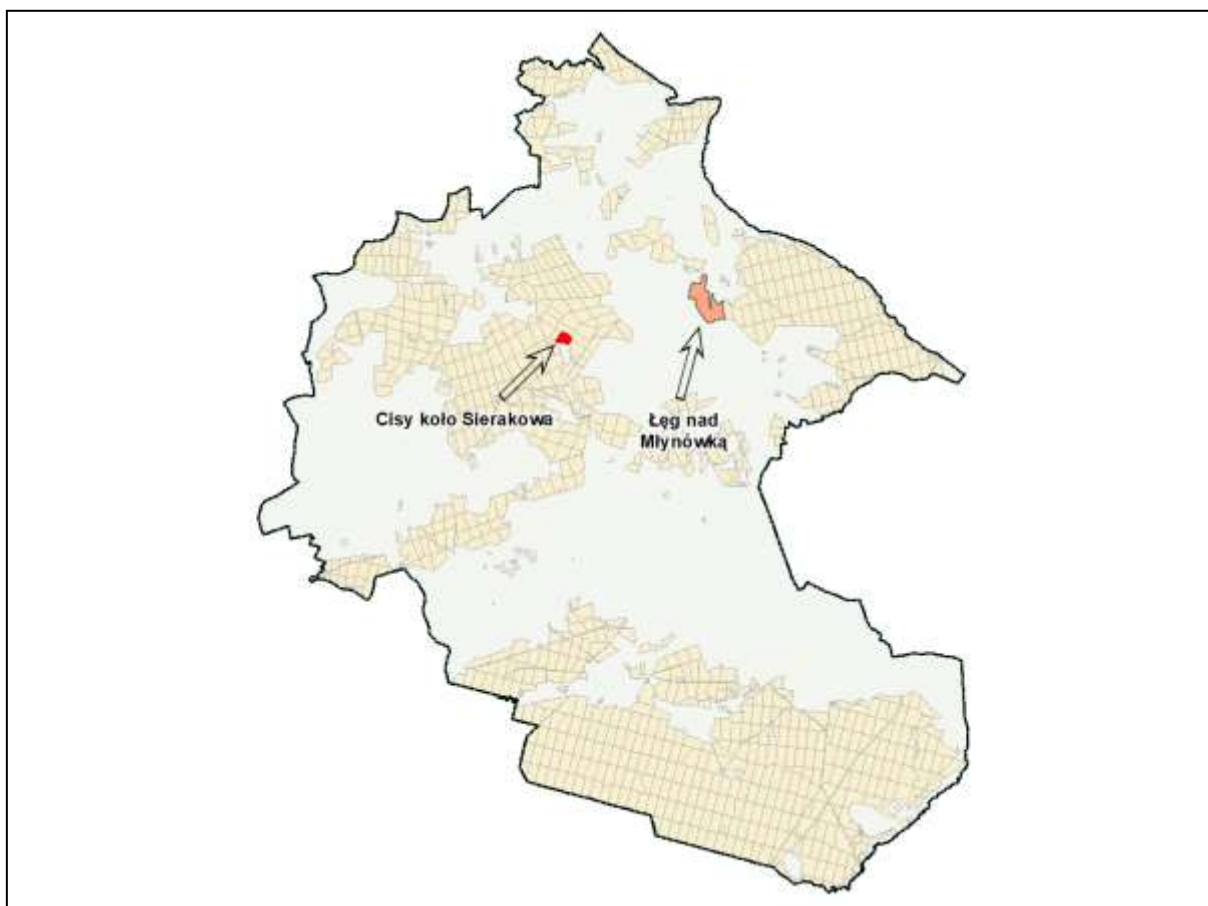
*- w sytuacji gdy występuje jedna liczba, oznacza ilość na gruntach Nadleśnictwa

**- powierzchnia podawana wg PUL (stan na 1.01.2020 r.)

5.1.4.1 Rezerваты przyrody

Rezerваты przyrody charakteryzują się zróżnicowaniem ekosystemów. Stwarzają szansę zachowania dziko występujących gatunków roślin i zwierząt, łącznie z ich biotopami i siedliskami, a jednocześnie zapewniają trwałe istnienie najszerzego wachlarza form geomorfologicznych i geologicznych, stanowiących o istocie naturalnego krajobrazu.

Na gruntach Nadleśnictwa Lubliniec znajdują się 2 rezerваты przyrody: Cisy koło Sierakowa oraz Łęg nad Młynówką. Zajmują one łącznie 134,84 ha, co stanowi około 0,6% powierzchni ogólnej gruntów Nadleśnictwa. W Nadleśnictwie Lubliniec w chwili obecnej nie ma rezerwatów projektowanych.

Ryc. Lokalizacja rezerwatów w Nadleśnictwie Lubliniec

Syntetyczną charakterystykę rezerwatów przedstawiono w tabeli poniżej. Szczegółowy opis i informacje na temat możliwości realizacji celów ochrony, a także proponowane wskazania ochronne dla rezerwatów zawiera Program Ochrony Przyrody.

Tabela: Zestawienie informacji dotyczących rezerwatów w Nadleśnictwie.

Nazwa rezerwatu	Rodzaj rezerwatu pod względem przedmiotu ochrony	Oddział /pododdział	Pow. ogólna wg PUL [ha]	Podstawa prawna	Cel ochrony
Cisy koło Sierakowa	Leśny Florystyczny krzewów i drzew L.PFI.kd	144f,g,h,-b	8,05	Zarządzenie Ministra Leśnictwa i Przemysłu Drzewnego z dnia 17 maja 1957 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody M. P. z 1957 r. Nr 52, poz. 331 Obwieszczenie Wojewody Śląskiego z dnia 2 stycznia 2002 r. w sprawie ogłoszenia wykazu rezerwatów przyrody Dz. Urz. Woj. Śl. z 2002 r. Nr 1, poz. 1	Zachowanie ze względów naukowych i dydaktycznych naturalnego stanowiska cisa.

Nazwa rezerwatu	Rodzaj rezerwatu pod względem przedmiotu ochrony	Oddział /pododdział	Pow. ogólna wg PUL [ha]	Podstawa prawna	Cel ochrony
Łęg nad Młynówką	Leśny Fitocenotyczny zbiorowisk leśnych Leśny i borowy lasów nizinnych L.PFi zI.ELInI	84a,d,g,h,i, j,-a,-b, 85, 98c,d,f,g,h,-c, 99, 100,117, 118	126,79	Rozporządzenie Nr 2/07 Wojewody Śląskiego z dnia 18 stycznia 2007 r. w sprawie uznania za rezerwat przyrody Dz. Urz. Woj. Śl. z 2007 r. nr 11, poz. 275	Zachowanie ze względów naukowych, przyrodniczych i dydaktycznych biocenoz leśnych, wodnych i bagiennych w postaci naturalnego lasu łęgowego wraz z całym bogactwem gatunkowym flory i fauny.

5.1.4.2 Parki krajobrazowe

Parki krajobrazowe są to obszary chronione ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne i kulturowe, a celem ich utworzenia jest zachowanie, popularyzacja i upowszechnianie tych wartości w warunkach racjonalnego gospodarowania tzn. łączenia funkcji ochronnych z gospodarczymi. Grunty rolne, leśne i inne nieruchomości znajdujące się w granicach parku krajobrazowego pozostawia się w gospodarczym wykorzystaniu. Na terenie Lasów Państwowych znajdujących się w granicach parku krajobrazowego zadania w zakresie ochrony przyrody wykonuje samodzielnie miejscowy nadleśniczy, zgodnie z planem ochrony parku krajobrazowego uwzględnionym w operacie urządzenia lasu.

Grunty Nadleśnictwa Lubliniec znajdują się w granicach Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą oraz jego otuliny. PK Lasy nad Górną Liswartą wchodzi w skład Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego z siedzibą w Będzinie.

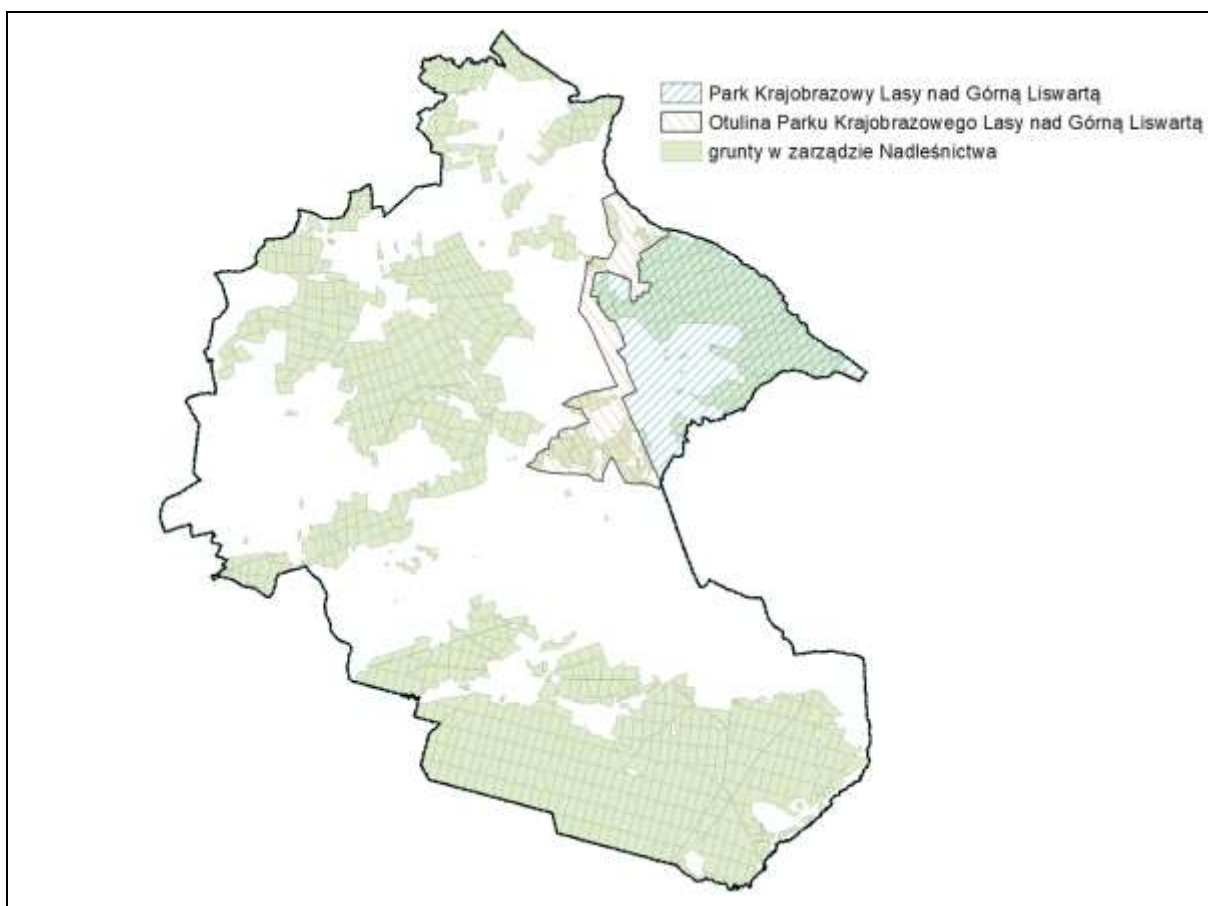
Park Krajobrazowy Lasy nad Górną Liswartą powstał na mocy Rozporządzenia nr 28/98 Wojewody Częstochowskiego z dnia 21 grudnia 1998 r., oraz Rozporządzenia nr 55/08 Wojewody Śląskiego z dnia 25 sierpnia 2008 r. Park utworzono w celu ochrony specyficznej fizjonomii dorzecza Liswarty. PK Lasy nad Górną Liswartą obejmuje zwarty kompleks leśny w zasięgu 4 nadleśnictw: Lubliniec, Kłobuck, Herby i Koszęcin oraz grunty rolne i zurbanizowane w formie enklaw i półenklaw tego kompleksu, przy czym lasy stanowią ok. 60% powierzchni, a grunty rolne 30%. Obszar ten ma zróżnicowaną rzeźbę z licznymi grzbietami i garbami osiągającymi wysokość do 335 m n.p.m. – Próg Herbski, Próg Woźnicki. Charakterystyczną cechą tego obszaru jest występowanie licznych zbiorników wodnych pochodzenia antropogenicznego, funkcjonujących niekiedy od kilku wieków jako stawy hodowlane. Cały obszar parku położony jest w zlewni Warty i Małej Panwi – dopływów Odry. Obszary leśne i grunty rolne pocięte są licznymi, drobnymi ciekami sztucznymi i naturalnymi, obecnie trudnymi do rozróżnienia. Na obszarach leśnych zachowały się tereny źródliskowe i torfowiska, szczególnie w dolinie Liswarty, a w związku z tym istnieją tu cenne zbiorowiska bagiennie, torfowiskowe i wodne wraz z charakterystycznymi dla nich gatunkami roślin i zwierząt. Na terenie PK pospolicie występuje bagno zwyczajne i borówka bagienna, znane są stanowiska żurawiny, wełnianek, turzyc związanych z bagnami i torfowiskami, widłaka torfowego, grzybieni, rosiczki i grążela. Na gruntach nieleśnych stwierdzono występowanie kilku gatunków storczyków i kukulek, podkolana białego, mieczyka dachówkowatego, kosaćca syberyjskiego i innych. O wartościach przyrodniczych PK Lasy nad Górną Liswartą decyduje również liczebność i zróżnicowanie świata zwierzęcego. Obszar PK jest siedliskiem licznych gatunków ssaków, w tym kilku gatunków nietoperzy, wydry, bobra i licznych drobnych ssaków. Jest obszarem funkcjonalnym i łęgowym licznych gatunków ptaków – niektóre źródła podają 155 gatunków łęgowych, w tym licznej grupy związanej ze środowiskiem wodnym m.in.: żuraw, rybołów, brodziec krwawodzioby, zimorodek. Wykazuje się 12 gatunków płazów i kilka gatunków gadów, prawdopodobnie do niektórych cieków powrócił rak szlachetny stwierdzony w niektórych potokach po roku 2002.

Na obszarze PK istnieją 4 rezerваты przyrody, w tym jeden na gruntach Nadleśnictwa Lubliniec, 5 użytków ekologicznych, liczne pomniki przyrody (zwykle drzewa) w tym stanowisko różanecznika katawbijskiego i głazu narzutowego.

Liczne są obiekty kultury materialnej: obiekty sakralne – np. najstarszy na Śląsku kościół drewniany w Boronowie, zespoły pałacowe, dworskie i folwarczne, historyczne drogi, zabytki przemysłowe i militarne. Niektóre z tych obiektów leżą na terenie Nadleśnictwa Lubliniec, co będzie opisane w dalszej części opracowania.

PK Lasy nad Górną Liswartą nie ma opracowanego Planu ochrony. Aktualnie wyłożony jest do wglądu Projekt planu ochrony dla Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą, uwzględniający zakres planu zadań ochronnych obszarów Natura 2000 położonych w granicach Parku, tj. PLH240029 Bagno w Korzonku i PLH240027 Łęgi w lasach nad Liswartą.

Powierzchnia PK Lasu nad Górną Liswartą wynosi 38 731,00 ha, w tym na gruntach Nadleśnictwa Lubliniec 2818,57 ha, a otuliny 12 403,00 ha, w tym na gruntach Nadleśnictwa 686,26 ha. Grunty PK leżą w leśnictwach Ponoszów i Ciasna.

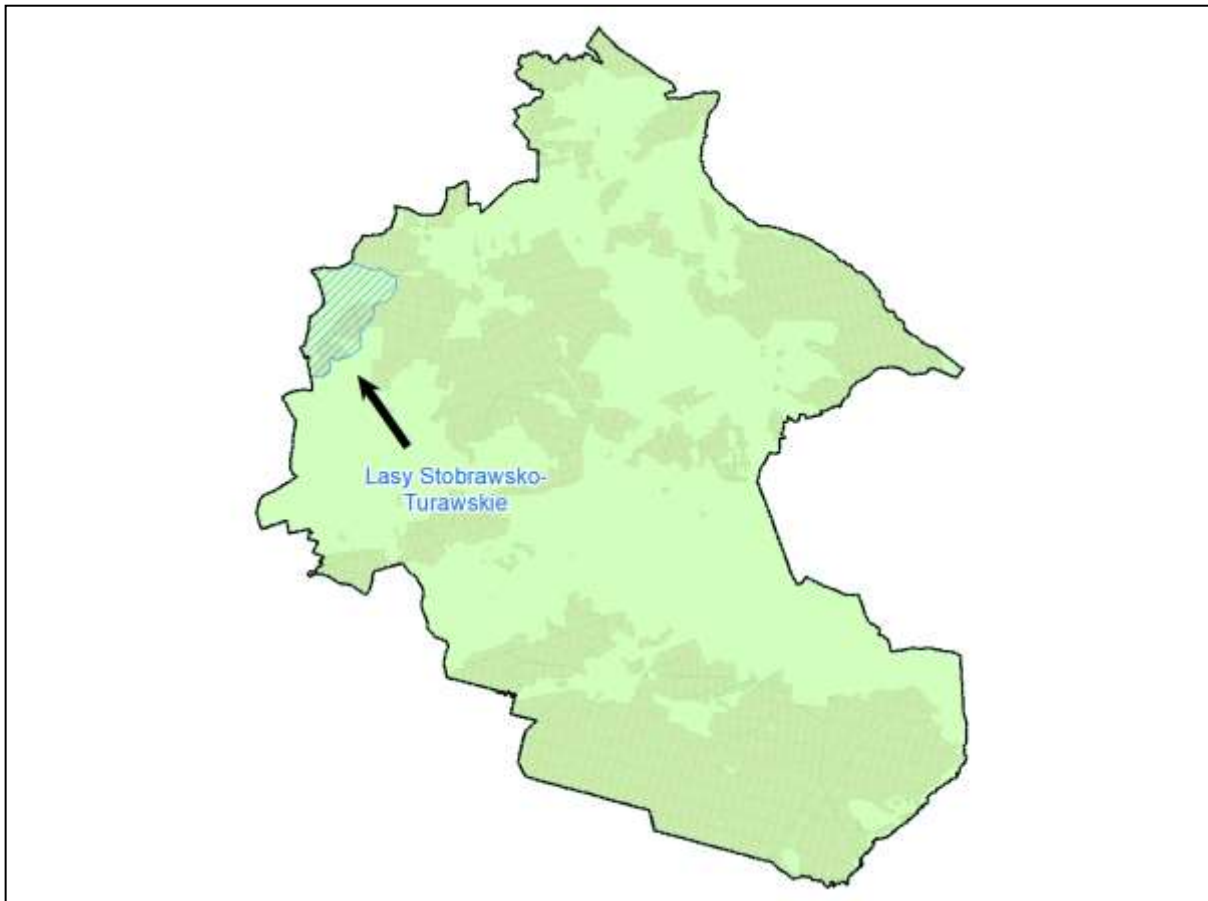

Ryc. Zasięg Parku Krajobrazowego i otuliny w Nadleśnictwie Lubliniec

5.1.4.3 Obszary Chronionego Krajobrazu

Obszary chronionego krajobrazu tworzy się ze względu na ich szczególne walory krajobrazowe i wartościowe ekosystemy wyjątkowo przydatne do celów turystycznych i rekreacyjnych, a także posiadające cechy korytarzy ekologicznych. Ta forma ochrony przyrody podlega niewielkim rygorom ochronności, a zasadniczym jest zakaz wznoszenia obiektów szkodliwych dla środowiska i niszczenia środowiska naturalnego.

Na gruntach Nadleśnictwa Lubliniec jak i w granicach jego zasięgu terytorialnego znajduje się fragment Obszar Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrowsko- Turawskie.

Ryc. Lokalizacja obszaru chronionego krajobrazu w zasięgu Nadleśnictwa Lubliniec

Został on utworzony uchwałą nr XXIV/193/88 Wojewódzkiej Rady Narodowej w Opolu dnia 26 maja 1988 r. OChK Lasy Stobrawsko- Turawskie są największym obszarem tego typu w województwie opolskim i zajmują powierzchnię 119 061,70 ha w prawobrzeżnym dorzeczu Odry. Na terenie Nadleśnictwa Lubliniec znajduje się niewielki fragment środkowo-wschodniego zasięgu tego obszaru, obejmujący oddziały 350, 351, 357- 365 leśnictwa Brzezinki, o powierzchni 263,82 ha. Oprócz tego w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa znajduje się 689,43 ha, Obszaru Chronionego Krajobrazu Lasy Stobrawsko- Turawskie.

Zasadniczy obszar OChK położony jest na zachód od Nadleśnictwa Lubliniec i obejmuje część Lasów Lublinieckich i większość Borów Stobrawskich. Niezwykle cenne są tu liczne siedliska hydrogeniczne: bagna, starorzecza, torfowiska, lasy łęgowe i łęgowe zbiorowiska nieleśne, liczne stawy i inne zbiorniki wodne oraz tereny źródliskowe.

Dla OChK nie sporządza się planów ochronnych. Ustawa o Ochronie Przyrody określa ogólne zakazy i dopuszczenia które mogą być sprecyzowane w miejscowych planach zagospodarowania przestrzennego i uchwałach lokalnych samorządów.

5.1.4.4 Obszary Natura 2000

Podstawą prawną tworzenia sieci Natura 2000 są dwie dyrektywy Rady Europejskiej. Pierwsza z dnia 2 kwietnia 1979 roku w sprawie ochrony dzikich ptaków (79/409/EWG), druga z dnia 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (92/43/EWG). W tej kwestii polskie prawo zostało dostosowane do wymienionych dyrektyw głównie w Ustawie z dnia 16 kwietnia 2004r. o Ochronie Przyrody.

Nadleśnictwo Lubliniec prowadząc wielofunkcyjną, trwale zrównoważoną gospodarkę leśną opartą na podstawach ekologicznych, przyczynia się do zachowania wielu cennych ekosystemów, z których część została objęta ochroną w formie obszaru Natura 2000.

Sieć Natura 2000 w Nadleśnictwie Lubliniec tworzy obszar o znaczeniu wspólnotowym PLH240027 Łęgi w lasach nad Liswartą

Tabela: Zestawienie informacji o obszarze Natura 2000 PLH240027 Łęgi w lasach nad Liswartą.

Nazwa obszaru	Lokalizacja (oddział, pododdział)	Powierzchnia [ha]	
		wg aktu powołującego	na gruntach LP Nadleśnictwa Lubliniec [wg PUL na lata 2020-2029]
PLH240027 Łęgi w lasach nad Liswartą	84 a,d,g,h,i,j,~a,~b 85 98 c,d,f,g,h,i,~c 99, 100, 117, 118	234,68	127,02

Tabela: Zestawienie siedlisk przyrodniczych i gatunków w obszarze Natura 2000 PLH240027 Łęgi w lasach nad Liswartą.

Kod	Nazwa	Przedmiot Ochrony	Ocena ogólna wg SDF	Powierzchnia wg SDF [ha]	Powierzchnia na gruntach Nadleśnictwa [ha]
91E0*	Łęgi wierzbowe, topolowe, olchowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnetion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródliskowe	tak	A	197,15	93,92

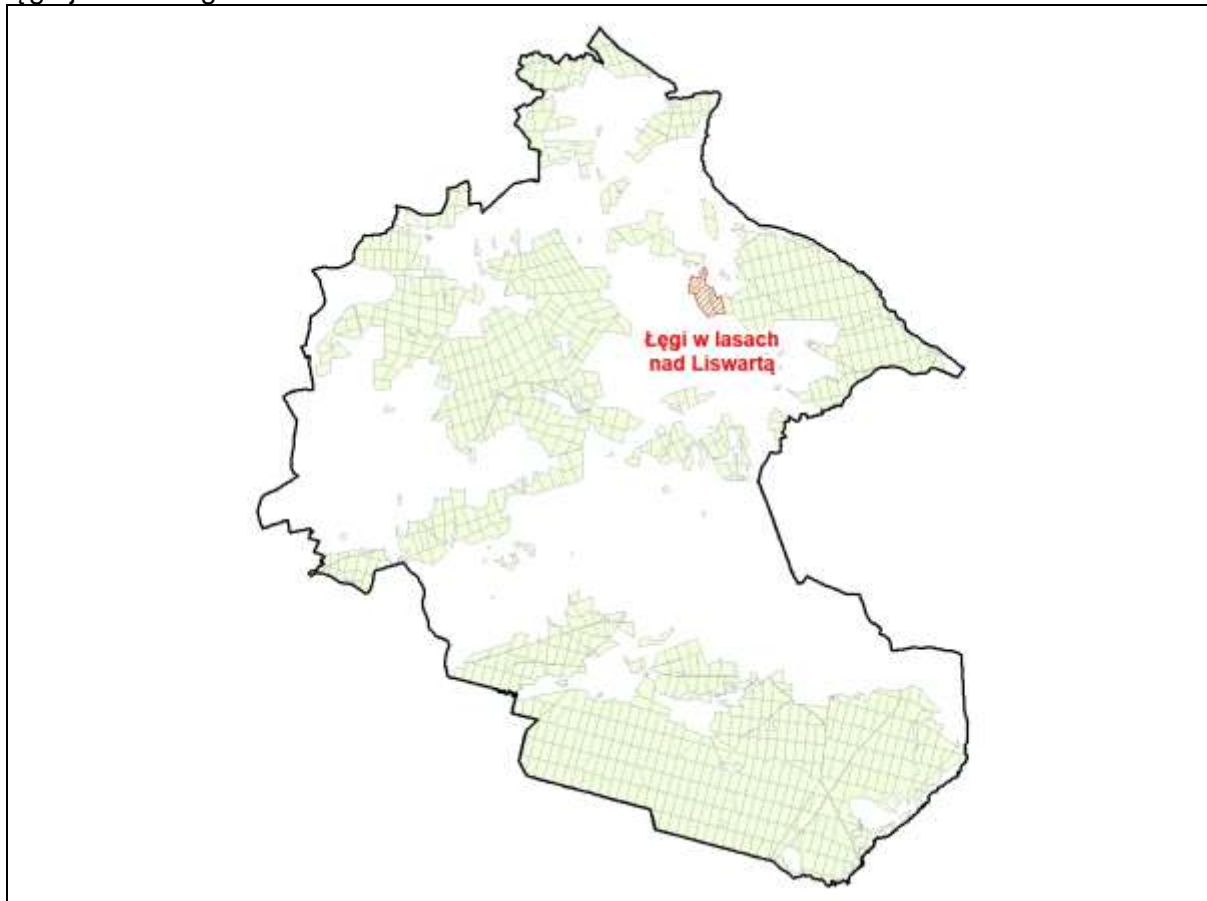
5.1.4.4.1 Obszar Natura 2000 PLH240027 Łęgi w lasach nad Liswartą

Obszar został zatwierdzony jako OZW w marcu 2011 roku Decyzją Komisji Europejskiej. "Łęgi w lasach nad Liswartą" są częścią Parku Krajobrazowego "Lasy nad Górną Liswartą". Stanowią one rozległy kompleks leśny, przez którego środek przepływa rzeka Liswarta. Jej dolina została w znacznej części wylesiona, jednak siedliska łęgowe zachowały się w wielu miejscach kompleksu leśnego, wzdłuż leśnych potoków, wśród których znajdują się także cieki o sporych rozmiarach, jak na przykład potok Jeżowski. W lasach nad Liswartą utworzone zostały dotychczas trzy rezerваты przyrody i wszystkie chronią najlepiej zachowane w regionie fragmenty siedlisk łęgowych.

W rezerwatach "Cisy nad Liswartą" i "Cisy w Łebkach" przedmiotem ochrony jest łęg olszowy *Fraxino-Alnetum*, a w "Łęgu nad Młynówką" podgórski łęg jesionowy *Carici remotae-Fraxinetum*. Łączna powierzchnia tych trzech rezerwatów wynosi 234,68 ha. Wszystkie trzy rezerваты stanowią przestrzennie oddzielone części proponowanej ostoi. Rezerваты "Cisy nad Liswartą" i "Cisy w Łebkach" znajdują się w środkowej części kompleksu leśnego, w odległości kilkuset metrów od siebie. Łęgi w tych rezerwatach porastają doliny małych śródleśnych strumieni i zachowały się w stopniu doskonałym (stopień A). Cechą wyróżniającą omawiane łęgi i decydującą o ich wysokiej wartości przyrodniczej jest obecność cisów (*Taxus baccata*). W obu rezerwatach populacja cisa liczy 478 osobników (dane z roku 2006). Około 100-letnie drzewostany łęgowe w obu rezerwatach mają typową strukturę dla omawianego siedliska. Panuje w nich olsza czarna (*Alnus glutinosa*), a sporadycznie spotykane są: jesion wyniosły (*Fraxinus excelsior*), klon pospolity (*Acer platanoides*), wiąz szypułkowy (*Ulmus laevis*), wiąz górski (*Ulmus scabra*), sosna zwyczajna (*Pinus sylvestris*), świerk pospolity (*Picea abies*), brzoza omszona (*Betula pubescens*), pojedynczo występuje też jodła pospolita (*Abies alba*). Na obrzeżach łęgu rozrzucone są niewielkie płaty, które można zaliczyć do siedliska boru jodłowego *Abietetum polonicum*, w których gatunkiem panującym w warstwie drzew jest jodła. Płaty łęgu olszowego w stopniach reprezentatywności B i C (bardzo dobrej i dobrej) znajdują się także w południowej części rezerwatu "Łęg nad Młynówką".

W rezerwacie "Łęg nad Młynówką" w doskonałym stanie (stopień reprezentatywności A) zachował się spory płat podgórskiego łęgu jesionowego *Carici remotae-Fraxinetum*. Gatunkiem panującym w drzewostanie jest jesion wyniosły, a towarzyszy mu olsza czarna i wiąz szypułkowy. Drzewostan osiągnął wiek ponad 100 lat, a pnie wielu drzew, zarówno

jesionów, jak i olsz, mają grubość od 80 do 100 cm. O wyjątkowych walorach "Łęgu nad Młynówką" decydują również stanowiska gatunków roślin objętych ochroną oraz rzadkich gatunków roślin górskich jak liczydło górskie (*Streptopus amplexifolius*). Łęg jesionowy otoczony jest wąskim pasem grądu subkontynentalnego, który bezpośrednio przylega do pól uprawnych otaczających rezerwat od zachodu i stanowi w ten sposób strefę buforową ograniczającą niekorzystny wpływ obszarów użytkowanych rolniczo na najcenniejszy płat łęgu jesionowego.

Ryc. Położenie Obszaru Natura 2000 Łęgi w lasach nad Liswartą w Nadleśnictwie Lublinieć

Źródłem danych dla ww. obszaru Natura 2000 był głównie Standardowy Formularz Danych (pozyskany ze strony GDOŚ w dniu 23 września 2019 r.) oraz warstwy wektorowe otrzymane z RDOŚ w Katowicach oraz RDOŚ w Opolu, a także dane geometryczne ze stron internetowych Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

5.1.4.4.2 Siedliska przyrodnicze

Siedliska przyrodnicze wymienione w Dyrektywie Rady w sprawie ochrony siedlisk naturalnych oraz dzikiej fauny i flory Natura 2000 Załącznik I.

Wg Ustawy o ochronie przyrody siedlisko przyrodnicze ma następującą definicję:

Art. 5.

17) *siedlisko przyrodnicze - obszar lądowy lub wodny, naturalny, półnaturalny lub antropogeniczny, wyodrębniony w oparciu o cechy geograficzne, abiotyczne i biotyczne;*

17a) *siedlisko przyrodnicze będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty – siedlisko przyrodnicze, które na terytorium państw członkowskich Unii Europejskiej:*

a) *jest zagrożone zanikiem w swoim naturalnym zasięgu lub*

b) *ma niewielki zasięg naturalny w wyniku regresji lub z powodu ograniczonego obszaru występowania wynikającego z jego wewnętrznych, przyrodniczych właściwości lub*

c) *stanowi reprezentatywny przykład typowych cech regionu biogeograficznego występującego w państwach członkowskich Unii Europejskiej.*

Aktem prawa europejskiego w zakresie ochrony siedlisk jest Dyrektywa Rady EWG w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej flory i fauny (Council Directive 92/43/EEC), tzw.: Dyrektywa Siedliskowa.

Siedliska przyrodnicze są to obszary lądowe lub wodne, wyodrębnione w oparciu o cechy geograficzne, abiotyczne i biotyczne, zarówno całkowicie naturalne jak i półnaturalne (Dyrektywa Siedliskowa). Siedliska przyrodnicze według tej definicji, są więc pojęciem szerszym niż siedliska leśne, według typologii lasu oraz nie do końca jednoznaczne z systemami klasyfikacji fitosocjologicznej. Siedliskiem może być każdy typ przyrodniczy obszaru, stanowiący jakąś wyróżnianą jedność. Może to być np. las liściasty, bór sosnowy, żwirowisko, ujście rzeki, murawa itp. Zapisy dyrektyw unijnych zostały transponowane do polskiego prawa, głównie do ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody.

W Unii Europejskiej obowiązują różne systemy klasyfikacji siedlisk. Na potrzeby ochrony przyrody w Unii określono typy siedlisk przyrodniczych zagrożonych zanikiem. Definicję tych typów wraz z ich kodami zawarto w *Interpretation Manual of European Union Habitats* (Podręcznik interpretacji siedlisk)- oficjalnej instrukcji identyfikacji siedlisk ważnych z punktu widzenia Unii Europejskiej. Oprócz siedlisk o znaczeniu wspólnotowym, których odpowiednia reprezentacja stwarza przesłanki do tworzenia Obszarów Natura 2000, wyróżniono jeszcze siedliska priorytetowe, za których istnienie Wspólnota ponosi szczególną odpowiedzialność (Dyrektywa Siedliskowa). Są to siedliska, które występują wyłącznie na terytorium Unii Europejskiej, w związku z tym, ich ochrona i istnienie zależą od działań podjętych na obszarze UE.

W poniższej tabeli przedstawiono sumaryczną powierzchnię zajmowaną przez siedlisko 91E0, występującego w poszczególnych typach siedliskowych lasu na gruntach Nadleśnictwa Lubliniec w ramach obszaru Natura 2000 PLH240027 Łęgi w lasach nad Liswartą. Dla omawianego siedliska przypisano również proponowany przez Matuszkiewicza naturalny skład gatunkowy drzewostanu. Szczegółową analizę dostosowania składów odnowień do siedliska przyrodniczego, a także zgodność typów drzewostanów z siedliskiem naturowym przedstawiono w rozdziale 6.3.3.

Tabela: Zestawienie dotyczące siedliska przyrodniczego 91E0 w obszarze Natura 2000 na gruntach Nadleśnictwa

Kod siedliska	Siedlisko przyrodnicze	Typ siedliskowy lasu	Ranga siedliska	**Skład gatunkowy drzewostanu wg Matuszkiewicza	Pow. siedliska przyrodniczego [ha]	Pow. wydziału [ha]
91E0	Łęgi wierzbowe, topolowe, olchowe i jesionowe (<i>Salicetum albae</i> , <i>Populetum albae</i> , <i>Alnenion glutinoso-incanae</i>) i olsy źródłiskowe	BMw LMw OI OIJ	priorytetowe	OI OI – Js Js – OI z domieszką Wz, Jw, Gb, Św Olsz Js Olsz - Js	34,39* 59,53**	118,57
Suma powierzchni siedlisk i wydziału w których te siedliska występują:					93,92	118,57

* - oznacza, że siedlisko obejmuje całe wydziału;

** - oznacza, że siedlisko występuje w części wydziału (powierzchnię wyliczono geometrycznie na podstawie danych RDOŚ)

5.1.4.5 Pomniki przyrody

Pomniki przyrody to forma ochrony indywidualnej, która zgodnie z „Ustawą o ochronie przyrody” (Art. 40) obejmuje pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupienia o szczególnej wartości naukowej, kulturowej, historyczno-pamiętkowej i krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów. Zaliczamy do nich sędziwe i okazałe rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych lub obcych, grupy drzew, aleje, źródła, wodospady, skałki, jary, głązy narzutowe i inne.

W Nadleśnictwie istnieje obecnie 12 drzew zarejestrowanych, jako pomniki przyrody pod dziesięcioma pozycjami ewidencyjnymi oraz pomnikowy głąz narzutowy.

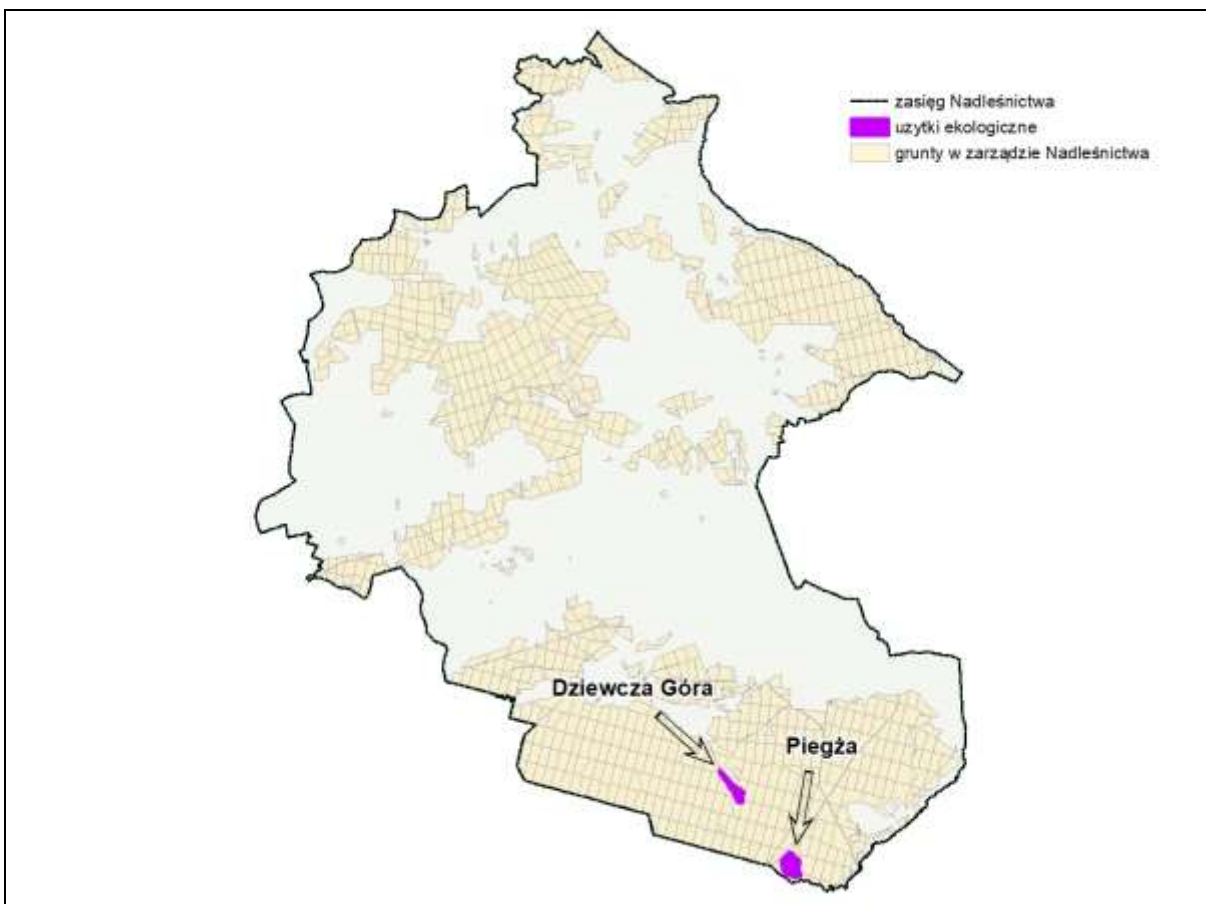
Tabela: Wykaz pomników przyrody na gruntach Nadleśnictwa Lubliniec

Lp.	Leśnictwo Oddział pododdział	Obiekt	Ilość	Gmina Miejscowość	Wiek Rozmiary [cm/m]	Uwagi
1.	Ponoszów 99 f	Wiąz szypułkowy	1	Ciasna Ponoszów	- 123/27	Rezerwat
2.	Ponoszów 100 b	Jesion wyniosły	1	Ciasna Ponoszów	- 114/25	Rezerwat 2019 r. martwy
3.	Ciasna 177 b	Dąb szypułkowy	1	Ciasna Glinica	160 110/22	
4.	Ciasna 205 b	Dąb szypułkowy	1	Ciasna Ciasna	400 122/-	
5.	Brzezinki 353 a	Dąb szypułkowy	1	Dobrodzień Rzędowice	- 200/26	zamierający
6.	Sieraków 399 a	Głaz narzutowy	1	Olesno Łomnica	Obwód ok. 600 cm wys. 150 cm	Granit skandynawski szaro-czerwony
7.	Sieraków 444 g	Buk pospolity	1	Ciasna Sieraków	- 110/30	Rezerwat
8.	Sieraków 444 g	Dąb szypułkowy	1	Ciasna Sieraków	- 155/28	Rezerwat
9.	Wystrzyca 568 b	Buk pospolity	3	Dobrodzień Goślawice	130 101-135/-	
10.	Łagiewniki 655 r	Dąb szypułkowy	1	Pawonków Kośmidry	250 150/23	
11.	Rędziny 535 f	Dąb szypułkowy	1	Dobrodzień Zwóz	- 185/35	Ustanowiony 25.03.2019 r.

5.1.4.6 Użytki ekologiczne

Na gruntach Nadleśnictwa jest zlokalizowany jeden użytek ekologiczny. Na gruntach obcych w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa położony jest użytek ekologiczny „Piegża” o powierzchni 57,57 ha. Ogólnie użytki ekologiczne spełniają bardzo ważną rolę dla zachowania różnorodności biologicznej nie tylko ekosystemów związanych z roślinnością drzewiastą ale również łąk, oczek wodnych, torfowisk. Poniżej przedstawiono charakterystykę użytku ekologicznego położonego na gruntach Nadleśnictwa Lubliniec.

Nazwa użytku Podstawa prawna	Oddział	Powierzchnia [ha]	Rodzaj użytku ekologicznego	Rodzaj powierzchni
Wydma Dziewcza Góra Uchwała Nr VI/45/2019 Rady Gminy Pawonków w sprawie ustanowienia użytku ekologicznego „Wydma Dziewcza Góra”. Dz. Urz. Woj. Śląskiego. Katowice dnia 23 kwietnia 2019 r., Poz. 3314.	708 g, h 741 b, c, ~c, ~d 742 c, d, ~d, ~f 743 a, b, ~c 779 a, ~b	37,74	Utwór fizjograficzny	Ls

Ryc. Położenie użytków ekologicznych w zasięgu Nadleśnictwa Lubliniec

5.1.4.7 Strefy ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania zwierząt objętych ochroną gatunkową

Na gruntach Nadleśnictwa Lubliniec zlokalizowanych jest 7 stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania ptaków: bielika, bociana czarnego i włochatki. Zostały one ustalone:

- decyzją nr WPN.6442.2.2015.DC.4 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 27 maja 2015 r. (dla bociana czarnego)
- decyzją nr WPN.6442.3.2012.DC.2 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 12 listopada 2012 r. (dla bielika)
- decyzją nr WPN.6442.3.2012.TB Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Opolu z dnia 26 kwietnia 2012 r. (dla bielika)
- decyzją WPN.6442.3.2015.DC.3 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 14 maja 2015 r. (dla bielika)
- decyzją nr WPN.6442.6.2019.TL.1 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 31 grudnia 2019 r. (dla bociana czarnego)
- decyzją nr WPN.6442.7.2019.TL.1 Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 31 grudnia 2019 r. (dla bociana czarnego)
- decyzją nr WPN.6442.9.2019.TL. Regionalnego Dyrektora Ochrony Środowiska w Katowicach z dnia 31 grudnia 2019 r. (dla włochatki)

W strefach całorocznych nie projektowano żadnych zabiegów. W wydzieleniach wchodzących w skład stref okresowych zaplanowano zabiegi gospodarcze, które będą wykonywane poza okresem ochronnym zgodnie z porządkiem ostępowym. Lista wydzieliń wchodzących w skład stref znajduje się w załączniku (dane wrażliwe).

5.1.4.8 Ochrona gatunkowa roślin, grzybów i zwierząt

Występujące na obszarze Nadleśnictwa gatunki chronionych i rzadkich roślin oraz zwierząt przedstawiono w Prognozie oraz w POP w wykazie tabelarycznym na podstawie danych otrzymanych w toku prac urzędniowych, jak i uzyskanych z opracowań oraz waloryzacji dotyczących omawianych terenów.

Poniżej zestawiono chronione gatunki roślin i zwierząt występujące w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa oraz te, które stwierdzono lub obserwowano na gruntach Nadleśnictwa wg dostępnej wiedzy.

5.1.4.9 Flora, gatunki prawnie chronione

Przedstawioną poniżej listę roślin występujących w Nadleśnictwie Lubliniec, zestawiono m.in. na podstawie poprzednio obowiązującego Programu Ochrony Przyrody. Wykorzystano również wyniki inwentaryzacji przy pracach urzędniowych oraz dostępne opracowania dotyczące istniejących form ochrony przyrody. Zestawienie pełnej listy roślin na tak dużym obszarze, jak omawiane Nadleśnictwo jest bardzo trudne i wymaga wieloletnich obserwacji oraz prac florystycznych.

Tabela: Chronione gatunki roślin stwierdzone na gruntach Nadleśnictwa

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochrony*, kategoria zagrożenia**	Lokalizacja
1.	Bagno zwyczajne	<i>Ledum palustre</i>	Cz	Lista w załącznikach
2.	Długosz królewski	<i>Osmunda regalis</i>	C, VU	Lista w załącznikach
3.	Grzybień biały	<i>Nymphaea alba</i>	Cz	Lista w załącznikach
4.	Pióropusznik strusi	<i>Matteucia struthiopteris</i>	Cz	Lista w załącznikach
5.	Rosiczka okrągłolistna	<i>Drosera rotundifolia</i>	C, NT	Lista w załącznikach
6.	Salwinia pływająca	<i>Salvinia natans</i>	C	Lista w załącznikach
7.	Wawrzynek wilczczyko	<i>Daphne mezereum</i>	Cz	Lista w załącznikach
8.	Widłak jałowcowaty	<i>Lycopodium annotinum</i>	Cz, NT	Lista w załącznikach

*Gatunki objęte ochroną ścisłą(C) lub częściową(Cz) zgodnie z Rozp. M Ś z 9 października 2014 r.

** Gatunki wg Polskiej czerwonej listy paprotników i roślin kwiatowych: VU-narażony, NT-bliski zagrożenia.

Tabela: Gatunki roślin mogące występować na gruntach LP na podstawie dostępnych opisów obszarów chronionych w zasięgu Nadleśnictwa

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochrony
1.	Bobrek trójlistkowy	<i>Menyanthes trifolia</i>	Cz
2.	Ciemnocyca zielona	<i>Veratrum lobelianum</i>	Cz
3.	Czosnek niedźwiedzi	<i>Allium ursinum</i>	Cz
4.	Gnidosz rozestany	<i>Pedicularis sylvatica</i>	Cz, VU
5.	Grzybień północny	<i>Nymphaea candida</i>	Cz, NT
6.	Kosaciec syberyjski	<i>Iris sibirica</i>	C, VU
7.	Kruszczyk błotny	<i>Epipactis palustris</i>	C, NT
8.	Kruszczyk szerokolistny	<i>Epipactis helleborine</i>	Cz

Lp.	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochrony
9.	Kukułka Fuchsa	<i>Dactylorhiza fuchsii</i>	C
10.	Kukułka plamista	<i>Dactylorhiza maculata</i>	Cz
11.	Kukułka szerokolistna	<i>Dactylorhiza majalis</i>	Cz, NT
12.	Lilia złotogłów	<i>Lilium martagon</i>	C
13.	Listera jajowata	<i>Listera ovata</i>	Cz
14.	Mieczyk dachówkowaty	<i>Gladiolus imbricatus</i>	Cz, NT
15.	Orlik pospolity	<i>Aquilegia vulgaris</i>	Cz
16.	Parzydło leśne	<i>Aruncus sylvestris</i>	C
17.	Pełnik europejski	<i>Trollius europaeus</i>	C, VU
18.	Pływacz zachodni	<i>Utricularia australis</i>	C, NT
19.	Podkolan biały**	<i>Platanthera bifolia</i>	Cz
20.	Podkolan zielonawy	<i>Platanthera chlorantha</i>	Cz, NT
21.	Podrzeń żebrowiec	<i>Blechnum spicant</i>	Cz
22.	Pomocnik baldaszkowy	<i>Chimaphilla umbellata</i>	Cz, NT
23.	Śnieżyczka przebiśnieg	<i>Galanthus nivalis</i>	Cz
24.	Widłak goździsty	<i>Lycopodium clavatum</i>	Cz, NT
25.	Widłak wronec	<i>Huperzia selago</i>	Cz
26.	Widłaczek torfowy	<i>Lycopodiella inundata</i>	C, EN
27.	Widłoząb zielony	<i>Dicranum viride</i>	C

Gatunki objęte ochroną ścisłą(C) lub częściową(Cz) zgodnie z Rozp. M Ś z 9 października 2014 r.
 Gatunki wg Polskiej czerwonej listy paprotników i roślin kwiatowych, IOP PAN 2016: EN-gatunek zagrożony, VU-narażony, NT-bliski zagrożenia.

5.1.4.10 Fauna, gatunki prawnie chronione

Na terenie Nadleśnictwa Lubliniec nie przeprowadzono szczegółowej kompleksowej inwentaryzacji ani monitoringu fauny.

Brak szczegółowej inwentaryzacji nie pozwala określić liczebności zwierząt ani też dokładnych ich lokalizacji. Większość wymienionych gatunków ma zasięg bardziej ogólny i dotyczy obszaru większego niż zasięg terytorialny Nadleśnictwa. W zestawieniu posłużono się danymi z obszarów Natura 2000, opisów parków krajobrazowych, rezerwatów, waloryzacji przyrodniczej gmin, a także danymi własnymi Nadleśnictwa. Gatunki zwierząt przedstawiono w poniższej tabeli.

Tabela: Gatunki zwierząt wykazywane w opisach rezerwatów, obszarów Natura 2000, parku krajobrazowego, waloryzacjach przyrodniczych.

Lp.	Grupa*	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochrony, kategoria zagrożenia
1.	B	Bączek	<i>Ixobrychus minutus</i>	C, DP I, EN
2.	B	Bąk	<i>Botaurus stellaris</i>	C, DP I, VU
3.	B	Bekas kszysk	<i>Gallinago gallinago</i>	C
4.	B	Bielik	<i>Haliaeetus albicilla</i>	C, DP I, CR
5.	B	Białorzotka zwyczajna	<i>Oenanthe oenanthe</i>	C, VU
6.	B	Błotniak łąkowy	<i>Circus pygargus</i>	C, DP I, CR
7.	B	Błotniak stawowy	<i>Circus aeruginosus</i>	C, DP I, VU
8.	B	Błotniak zbożowy	<i>Circus cyaneus</i>	C, DP I
9.	B	Bocian czarny	<i>Ciconia nigra</i>	C, DP ml, EN
10.	B	Bocian biały	<i>Ciconia ciconia</i>	C, DP I, VU
11.	B	Brodzicz piskliwy	<i>Actitis hypoleucos</i>	C, EN
12.	M	Bóbr europejski	<i>Castor fiber</i>	Cz, DS. II
13.	B	Brodzicz piskliwy	<i>Actitis hypoleucos</i>	C, EN
14.	B	Brzeczka	<i>Locustella luscinioides</i>	C, NT
15.	B	Cyranka	<i>Anas querquedula</i>	C, EN
16.	B	Cyraneczka zwyczajna	<i>Anas crecca</i>	Łowny, CR
17.	B	Czajka	<i>Vanellus vanellus</i>	C, VU
18.	B	Czapla biała	<i>Egretta alba</i>	C, DP I
19.	B	Czapla siwa	<i>Ardea cinerea</i>	C, VU
20.	B	Czyż	<i>Carduelis spinus</i>	C
21.	B	Derkacz	<i>Crex crex</i>	C, DP I, VU
22.	B	Dudek	<i>Upupa epops</i>	C, VU
23.	B	Dzięcioł czarny	<i>Dryocopus martius</i>	C, DP I, VU
24.	B	Dzięcioł średni	<i>Dendrocopos medius</i>	C, DP I, VU
25.	B	Dzięcioł zielony	<i>Picus viridis</i>	C, NT
26.	B	Dzięcioł zielonosiwy	<i>Picus canus</i>	C, DP I, VU
27.	B	Gąsiorek	<i>Lanius collurio</i>	C, DP I, VU
28.	A	Grzebiuszka ziemna	<i>Pelobates fuscus</i>	C
29.	B	Jastrząb	<i>Accipiter gentilis</i>	C, VU
30.	R	Jaszczurka zwinka	<i>Lacerta agilis</i>	Cz
31.	R	Jaszczurka żyworodna	<i>Lacerta vivipara</i>	Cz
32.	I	Jelonek rogacz	<i>Lucanus cervus</i>	Cz, DS II
33.	B	Kania czarna	<i>Milvus migrans</i>	C, CR
34.	B	Kobuz	<i>Falco subbuteo</i>	C, EN
35.	B	Kokoszka	<i>Gallinula chloropus</i>	C, VU
36.	B	Krakwa	<i>Anas strepera</i>	C, VU
37.	B	Krogulec	<i>Accipiter nisus</i>	C, VU
38.	B	Kropiatka	<i>Porzana porzana</i>	C, DP I, EN
39.	A	Kumak nizinny	<i>Bombina bombina</i>	C, DS II
40.	B	Lelek	<i>Caprimulgus europaeus</i>	C, VU
41.	B	Łabędź krzykliwy	<i>Cygnus cygnus</i>	C, CR
42.	B	Łabędź niemy	<i>Cygnus olor</i>	C, NT
43.	B	Muchołówka białoszyja	<i>Ficedula albicollis</i>	C, VU
44.	B	Muchołówka mała	<i>Ficedula parva</i>	C, EN
45.	B	Myszołów	<i>Buteo buteo</i>	C, NT
46.	B	Orlik krzykliwy	<i>Aquila pomarina</i>	C, CR
47.	B	Ortolan	<i>Emberiza hortulana</i>	C, VU
48.	I	Pachnica dębowa	<i>Osmoderma eremita</i>	C, DS. II, pr.
49.	R	Padalec zwyczajny	<i>Anguis fragilis</i>	Cz
50.	B	Perkoz dwuczuby	<i>Pediceps cristatus</i>	C, LC
51.	B	Perkoz rdzawoszyi	<i>Pediceps griseogenus</i>	C, EN
52.	B	Pęzacz lesny	<i>Certhia familiaris</i>	C, NT
53.	B	Piegża	<i>Sylvia curruca</i>	C, NT
54.	B	Pliszka żółta	<i>Motacilla flava</i>	C, NT
55.	B	Płomykówka	<i>Tyto alba</i>	C, CR
56.	B	Pokląska	<i>Saxicola rubetra</i>	C, VU
57.	B	Puszczyk zwyczajny	<i>Strix aluco</i>	C, LC
58.	B	Remiz	<i>Remiz pendulinus</i>	C, VU
59.	I	Rak rzeczny	<i>Astacus astacus</i>	Cz

Lp.	Grupa*	Nazwa polska	Nazwa łacińska	Status ochrony, kategoria zagrożenia
60.	B	Rokitniczka	<i>Acrocephalus schoenobaenus</i>	C
61.	A	Ropucha paskówka	<i>Bufo calamita</i>	C
62.	A	Ropucha szara	<i>Bufo bufo</i>	Cz
63.	A	Ropucha zielona	<i>Bufo viridis</i>	C
64.	B	Rybołów	<i>Pandion haliaetus</i>	C, RE
65.	B	Rybitwa czarna	<i>Chlidonias niger</i>	C, DP I, EN
66.	A	Rzekotka drzewna	<i>Hyla arborea</i>	C
67.	B	Samotnik	<i>Tringa ochropus</i>	C, NT
68.	B	Sowa uszata	<i>Asio otus</i>	C
69.	B	Sóweczka	<i>Glaucidium passerinum</i>	C, DP I, EN
70.	B	Skowronek borowy (Lerka)	<i>Lullula arborea</i>	C, DP I, VU
71.	B	Ślepowron	<i>Nycticorax nycticorax</i>	C, DP I, VU
72.	B	Srokosz	<i>Lanius excubitor</i>	C, EN
73.	A	Traszka grzebieniasta	<i>Triturus cristatus</i>	C, DS II
74.	A	Traszka zwyczajna	<i>Triturus vulgaris</i>	Cz
75.	B	Trzmielojad	<i>Pernis apivorus</i>	C, DP I, EN
76.	B	Turkawka	<i>Streptopelia turtur</i>	C, VU
77.	B	Włochatka	<i>Aegolius funereus</i>	C, DP I, CR
78.	B	Wodnik	<i>Rallus aquaticus</i>	C, EN
79.	M	Wydra	<i>Lutra lutra</i>	Cz, DS. II
80.	R	Zaskroniec	<i>Natrix natrix</i>	Cz
81.	B	Zausznik	<i>Pediceps nigricollis</i>	C, VU
82.	B	Zimorodek	<i>Alcedo atthis</i>	C, DP I, VU
83.	A	Żaba jeziorkowa	<i>Rana lessonae</i>	C
84.	A	Żaba moczarowa	<i>Rana arvalis</i>	C
85.	A	Żaba trawna	<i>Rana temporaria</i>	Cz
86.	A	Żaba wodna	<i>Rana esculenta</i>	Cz
87.	R	Żmija zygzakowata	<i>Vipera berus</i>	Cz
88.	B	Żuraw	<i>Grus grus</i>	C, DP I, VU

grupa: A-ptązy; B-ptaki; F-ryby; I-bezkręgowce; M-ssaki; R-gady

Gatunki objęte ochroną ścisłą(C) lub częściową(Cz) zgodnie z Rozp. M Ś z 16 grudnia 2016 r

Czerwona lista ptaków województwa śląskiego: RE-gatunek wymarły regionalnie, CR-krytycznie zagrożony, EN-zagrożony, VU-narażony, NT-bliski zagrożenia, LC-najmniejszej troski.

DS II – gatunek z załącznika II Dyrektywy Rady 92/43/EWG (Dyrektywa Siedliskowa)

DP I - gatunek objęty Załącznikiem I art. 4 dyrektywy 2009/147/WE (Dyrektywa Ptasia)

5.1.5 Ochrona lasu

Zagrożenie środowiska leśnego jest wynikiem jednoczesnego oddziaływania wielu czynników powodujących niekorzystne zjawiska i zmiany w stanie zdrowotnym lasów. Ich natężenie i stopień skupienia odzwierciedlają w znacznym stopniu nie tylko kondycję zdrowotną drzewostanów ale również stopień zagrożenia lasu od poszczególnych niekorzystnych elementów. Las jako ekosystem może być narażony przestrzennie i czasowo na różne czynniki szkodliwe, które to oddziałując dodatkowo w tym samym momencie mogą jeszcze bardziej potęgować zmiany stanu zdrowotnego drzewostanów.

Aktualny stan zdrowotny i sanitarny lasu, w oparciu o zebrane informacje i wyniki prac taksacyjnych ocenia się, jako dość dobry. W sposób prawidłowy prowadzone były przez Nadleśnictwo działania w zakresie prognozowania i zwalczania zagrożeń. Łącznie miąższość pozyskanego drewna z przyczyn sanitarnych i zdrowotnych oraz wiatrolomów, lodozłomów i śniegołomów wyniosła ponad 424 tys. m³, co stanowiło 46% pozyskanej grubizny ogółem. Posusz w miąższości usuwanego drewna z przyczyn sanitarnych wyniósł 43 tys. m³ i stanowił około 5% zrealizowanego rozmiaru cięć grubizny ogółem.

Intensywność wydzielania i wyróbki posuszu w Nadleśnictwie w latach 2010-2018 wynosiła przeciętnie 0,27 m³/ha/rok. Wartość tego parametru, w zestawieniu z wielkością przeciętnego rocznego przyrostu drzewostanów pokazuje, że poziom ubytku przyrostu

z zasobów drzewnych Nadleśnictwa z tytułu naturalnych czy też chorobowych przyczyn wydzielenia posuszu i zamierania drzew była nieco podwyższona i wynosiła 3,8%.

Stan sanitarny drzewostanów jest utrzymywany na dobrym poziomie. Posusz w drzewostanach jest w zasadzie usuwany na bieżąco za wyjątkiem miejsc, gdzie zostawia się go z uwagi na rolę, jaką pełni w środowisku leśnym dając miejsce bytowania wielu organizmom. Zinventaryzowana miąższość drewna martwego wynosi 98 689 m³- 5,51 m³/ha - jest to 1,73% zapasu na powierzchni leśnej zalesionej.

Stan zdrowotny lasu Nadleśnictwa Lubliniec charakteryzuje się dość dobrą zdrowotnością dominującej w składach gatunkowych drzewostanów sosny, dobrą olszy, nieco słabszą brzozy i modrzewia, dość słabą dębu i buka, złą zdrowotnością świerka i jesionu.

Stan sanitarny lasu kształtowany poziomem posuszowej higieny lasu, częstością oraz wielkością powstawania szkód atmosferycznych, presją szkodników wtórnych oraz realizowanymi przez nadleśnictwo działaniami porządkującymi (→ wyróbka wiatro-, śniego-, lodołomów i posuszu), utrzymywany jest w Nadleśnictwie Lubliniec na dobrym poziomie, minimalizującym poprzez te działania możliwości oraz warunki powstawania i rozwoju potencjalnych ognisk zagrożeń dla trwałości lasu.

Szczegółowe informacje na temat oceny stanu ogólnej ochrony lasu, wskazania w zakresie ochrony lasu, wskazówki dotyczące monitoringu stanu lasu oraz zabiegi profilaktyczne i ochronne zawiera Program Ochrony Przyrody, a także dokument Hylopatologiczna charakterystyka Nadleśnictwa Lubliniec oraz wskazania w zakresie ochrony lasu, zamieszczone w elaboracie.

5.1.6 Zagospodarowanie turystyczne

Nadleśnictwo Lubliniec chcąc pełnić wszystkie funkcje statutowe, w tym także rekreacyjne, prowadzi edukację leśną oraz zagospodarowanie turystyczne, m.in. po to by chronić przyrodnicze i produkcyjne zasoby lasów. W granicach zasięgu terytorialnego znajdują się obszary zaliczane do cennych pod względem wartości turystycznej i rekreacyjnej. Przez lasy Nadleśnictwa biegną liczne szlaki turystyczne piesze i rowerowe. Niezwykle ważne są także tablice informacyjne pozwalające przybliżyć wartości i problemy lasów z obszaru Nadleśnictwa.

Nadleśnictwo chcąc spełniać pozaprodukcyjne funkcje, udostępnia lasy dla społeczeństwa poprzez wyznaczanie szlaków turystycznych ale również stwarzanie dogodnych warunków do aktywnego wypoczynku. Niewątpliwie wpływają na to miejsca postoju pojazdów wyznaczone przez Nadleśnictwo, a także tablice informujące o ciekawych osobliwościach przyrodniczych w lasach. Interesującą formą zachęcenia (zwłaszcza młodego pokolenia) do poznania Nadleśnictwa jest prowadzona strona internetowa oraz strona w mediach społecznościowych.

Nadleśnictwo Lubliniec prowadzi również edukację ekologiczną w oparciu o program edukacji leśnej społeczeństwa. Celem edukacji jest upowszechnienie w społeczeństwie wiedzy o środowisku leśnym, gospodarce leśnej, jak również kształtowanie wizerunku leśnika jako przyrodnika i gospodarza lasu. Leśnicy biorą czynny udział w różnych formach zajęć edukacyjnych takich jak: konkursy i turnieje wiedzy ekologicznej, spotkania z dziećmi w szkołach lub przedszkolach, ekspozycjach dotyczących gospodarki leśnej, piknikach leśnych. Szczegółowe informacje dotyczące obiektów zagospodarowania turystycznego i edukacyjnego w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa zawiera POP.

W obszarze działania Nadleśnictwa znajdują się cenne obiekty kultury materialnej, sakralnej, zabytki architektoniczne i geologiczne itp. Dokładnemu opisowi tych elementów poświęcono również rozdział w Programie Ochrony Przyrody.

5.1.7 Zalesienia

Nadleśnictwo Lubliniec nie przewiduje zalesień w opracowywanym Planie Urządzenia Lasu.

5.2 Istniejące problemy ochrony przyrody istotne z punktu widzenia realizacji projektu planu

Istotne problemy przy sporządzaniu projektu planu to:

- brak zatwierdzonych planów zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łęgi w lasach nad Liswartą;
- brak zatwierdzonych planów ochrony dla rezerwatów przyrody Cisy koło Sierakowa oraz Łęg nad Młynówką;
- brak zatwierdzonego planu ochrony dla Parku Krajobrazowego Lasy nad Górną Liswartą;
- brak szczegółowej wiedzy o występowaniu niektórych gatunków roślin i zwierząt.

5.3 Obszary potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody a gospodarką leśną:

Analiza stanu środowiska przyrodniczego terenów Nadleśnictwa pozwala na określenie miejsc oraz problemów, w których może wystąpić potencjalny konflikt pomiędzy gospodarką leśną, a ochroną przyrody.

Tabela: Obszary potencjalnej kolizji między celami ochrony przyrody, a gospodarką leśną

Rodzaj zagadnienia	Istota kolizji	Ograniczanie negatywnych skutków
1. Przyjęty TD a naturalny typ lasu w odniesieniu do leśnych siedlisk przyrodniczych	Większe zróżnicowanie składów gatunkowych przewidywanych dla siedlisk przyrodniczych w stosunku do TD przyjętych dla typów siedliskowych lasu, co w pewnych warunkach może skutkować eliminacją niektórych pożądanych gatunków.	Siedlisko przyrodnicze jest zlokalizowane w granicach rezerwatu, w związku z czym wyłączone są z normalnej gospodarki leśnej. Dlatego też przyjęte TD w wydzieleniach, w których zlokalizowano siedlisko 91E0, ma charakter jedynie formalny. Realizacja PUL nie spowoduje pogorszenia stanu siedlisk w zakresie składu gatunkowego.
2. Wykonywanie prac leśnych. Zrywka drewna.	Przy prowadzeniu prac leśnych zachodzi potrzeba wyznaczenia szlaków zrywkowych udostępniających las. PUL nie odnosi się do ich planowania i sposobu wykonania.	Wyznaczenie szlaków zrywkowych powoduje przemyślane poruszanie się po drzewostanie oraz ograniczenie niszczenia gleby i kaleczenia drzew. W trakcie projektowania szlaków zrywkowych powinno uwzględnić się występowanie stanowisk chronionych gatunków zwierząt i roślin.
3. Wykonywanie prac leśnych przez cały rok, a ochrona okresów rozrodczych niektórych gatunków zwierząt.	Należy podkreślić, że brak jest szczegółowych danych na temat miejsc występowania i rozrodu wielu gatunków chronionych.	W miarę możliwości działania gospodarcze należy prowadzić poza okresem rozrodczym.
4. Ochrona lasu a konieczność pozostawiania martwego drewna	W warunkach naturalnego obiegu materii i energii obojętne jest które gatunki i w jakiej ilości składają się na martwą masę drzewną występującą na powierzchni leśnej. Instrukcja Ochrony Lasu uwzględnia potrzebę akumulacji martwego drewna i wprowadza m.in. pojęcie drzewa biocenotycznego. Dotychczasowa praktyka opiera się na indywidualnie opracowanych zasadach obowiązujących na ściśle określonych obszarach – zwykle są to obszary leśne specjalnego przeznaczenia – np. rezerwaty, a także na dążeniu do akumulacji martwej masy drzewnej.	W celu wyjaśnienia szeregu wątpliwości i optymalizacji tego procesu, niezbędne jest opracowanie przez LP stosownej instrukcji. Instrukcja Ochrony Lasu dopuszcza pozostawianie martwego drewna po opuszczeniu go przez owady żerujące pod korą, ale zasiedlone przez owady żerujące w drewnie. Zasady Hodowli Lasu zalecają pozostawienie 5% zapasu powierzchni zrębowej w postaci przestoi do następnej kolei rębny, lub do naturalnej śmierci i rozkładu. Instrukcja urządzania lasu uwzględni inwentaryzację drewna martwego. Wykonane pomiary potwierdzają występowanie drewna martwego w Nadleśnictwie Lubliniec (98 689 m ³). Średni zapas zakumulowanego drewna martwego na powierzchniach objętych pomiarem wynosi 5,51 m ³ /ha, co stanowi około 1,73% ogólnego zapasu.
5. Ochrona lęgów niektórych gatunków ptaków a powszechna dostępność lasów.	Obowiązujące ustawodawstwo nie ogranicza dostępu do lasów w zależności od pory roku, chyba że wymaga tego bezpieczeństwo pożarowe. Zasada powszechnej dostępności lasów może przyczynić się do wystąpienia strat w lęgach chronionych gatunków ptaków (w rejonach o większym nasileniu ruchu turystycznego).	Administracja leśna ma prawo zabronić okresowo wstępu do określonych fragmentów lasu z przyczyn ochronnych. W projekcie Planu wyznaczono obecnie strefy ochrony gatunków „strefowych” (bociana czarna, bielika i włochatki). W przypadku stwierdzenia dodatkowych gniazd gatunków „strefowych” należy złożyć wniosek o utworzenie stref ochronnych.

5.4 Potencjalne zmiany stanu środowiska w przypadku braku realizacji projektu planu

Prowadzenie gospodarki leśnej na terenie Państwowego Gospodarstwa Leśnego Lasy Państwowe, opiera się na wykonywanych dla każdego nadleśnictwa planach urządzenia lasu. Zgodnie z zapisami Ustawy z dnia 28 września 1991 r. o lasach, sporządzanie planu urządzenia lasu jest obligatoryjnym wymogiem prawnym. Plany są opracowywane w cyklu 10-cio letnim. Podstawowa działalność Nadleśnictwa jest oparta na tych planach.

Brak realizacji planu urządzenia lasu może spowodować następujące skutki:

- zaniechanie lub ograniczenie pozyskania drewna zaplanowanego w PUL (na racjonalnym poziomie zapewniającym trwałość lasu oraz spełnianie jego wielorakich funkcji), co spowoduje konieczność zastąpienia go w gospodarce surowcami i materiałami, których wydobycie i przetwarzanie wpływa niekorzystnie na środowisko w wymiarze globalnym (węgiel, ropa, gaz)
- utrudnienie realizacji zasad wielofunkcyjnej, trwale zrównoważonej, opartej na podstawach ekologicznych, gospodarki leśnej
- pogorszenie stanu zdrowotnego drzewostanów poprzez zmniejszenie odporności na zagrożenia biotyczne, abiotyczne i antropogeniczne (np. w wyniku przegęszczenia drzewostanów, gradacji szkodników owadzych)
- pogorszenie warunków dla rozwoju młodego pokolenia drzew, występujących w postaci nalotów, podrostów, II piętra
- zaniechanie przebudowy drzewostanów niezgodnych z typem siedliskowym lasu
- nadmierne starzenie się drzewostanów (przetrzymanywanie drzewostanów na pniu) może powodować obniżenie ich stabilności, a w konsekwencji zmiany w krajobrazie, utratę ochrony przed wiatrami, zmiany w mikroklimacie, zmiany w zbiorowiskach roślinnych
- nadmierny spływ powierzchniowy w przypadku rozpadu drzewostanów, obniżenie retencji i nasilenie zjawisk powodziowych.

5.5 Istniejący stan środowiska na obszarach objętych przewidywanym znaczącym oddziaływaniem

Projekt planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Lubliniec nie przewiduje wykonywania przedsięwzięć wymienionych w w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco

Przeprowadzone analizy wykazały, że realizacja działań przewidzianych w projekcie Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Lubliniec nie będzie znacząco oddziaływać na poszczególne elementy środowiska takie jak: różnorodność biologiczna, ludzie, zwierzęta, rośliny, woda, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki, dobra materialne. W związku z powyższym obszary objęte przewidywanym znaczącym oddziaływaniem na środowisko na terenie Nadleśnictwa Lubliniec nie występują.

Na obszarach Natura 2000 nie podlega ograniczeniom leśna działalność gospodarcza (gospodarka leśna), jeśli nie oddziałują negatywnie na cele ochrony obszaru Natura 2000.

W projekcie PUL dla Nadleśnictwa Lubliniec zostały zawarte działania z zakresu gospodarki leśnej, które nie będą negatywnie oddziaływać na cele ochrony obszaru Natura 2000, tzn.:

- pogarszać stanu siedliska przyrodniczego dla którego wyznaczono obszar
- wpływać negatywnie na siedlisko przyrodnicze dla którego został wyznaczony obszar,
- pogarszać integralność obszaru.

6. PRZEWIDYWANE ODDZIAŁYWANIE PLANU URZĄDZENIA LASU NA ŚRODOWISKO I OBSZARY NATURA 2000

6.1 Wpływ zapisów projektu planu wyznaczający ramy dla przedsięwzięć mogących znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko

Projekt Planu urządzenia lasu nie zawiera propozycji przedsięwzięć mogących znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko, bowiem zamierzenia w nim zawarte nie są przedsięwzięciami inwestycyjnymi, ani też działaniami polegającymi na przekształceniu lub zmianie sposobu wykorzystania terenu, wymienionymi w Rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 9 listopada 2010 r. w sprawie przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko (Dz.U. 2016 poz. 71).

6.2 Przewidywane oddziaływanie projektu planu na cele i przedmioty ochrony oraz integralność obszarów Natura 2000.

Mając na względzie oddziaływanie na środowisko dotychczas realizowanej gospodarki leśnej w Nadleśnictwie, którego wyrazem jest aktualny stan biocenoz, należy przyjąć, że doskonała w oparciu o oceniany plan urządzenia lasu gospodarka leśna nie spowoduje pogorszenia stanu zachowania chronionego siedliska przyrodniczego. Dokument ten wypełnia, zatem kryterium określone w art. 52a Ustawy o ochronie przyrody.

Przez integralność obszaru Natura 2000 rozumie się spójność czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie populacji gatunków i siedlisk przyrodniczych, dla ochrony których został zaprojektowany i wyznaczony obszar Natura 2000. W projekcie Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Lubliniec nie ma zaplanowanych zabiegów mogących naruszyć integralność obszarów Natura 2000. Brak czynności gospodarczych nie wpłynie negatywnie na siedlisko występujące na obszarze Natura 2000, ponieważ utrzyma się właściwy stan siedliska oraz całego ekosystemu leśnego. Ponadto brak zaprojektowanych zadań gospodarczych nie wpłynie negatywnie na ekosystem, jako całość, ponieważ nie zaburzy spójności czynników strukturalnych i funkcjonalnych warunkujących zrównoważone trwanie siedliska przyrodniczego dla ochrony którego zaprojektowano obszar Natura 2000.

Ogólnie ochrona integralności obszaru jest pochodną zachowania jej trzech głównych składowych:

- zachowanie tzw. korzystnego stanu ochrony kluczowych gatunków i siedlisk,
- zachowanie kluczowych struktur obszaru,
- zachowanie kluczowych procesów i relacji.

Może zostać naruszona w przypadku zaistnienia:

a) w odniesieniu do populacji gatunku:

- spadku liczebności lub zagęszczenia populacji w dłuższej perspektywie czasowej,
- zmniejszenia zasięgu gatunku,
- pogorszeniu funkcjonowania populacji (np. ograniczeniu możliwości reprodukcji),
- zwiększeniu śmiertelności, pogorszeniu możliwości wymiany genetycznej,
- pogorszeniu łączności z innymi populacjami,
- zmniejszeniu powierzchni siedliska gatunku,
- pogorszeniu jakości siedliska gatunku,
- pogorszeniu szans osiągnięcia (także przywrócenia) właściwego stanu ochrony gatunku w przyszłości,

b) w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych:

- fizycznej degradacji,
- zmniejszeniu powierzchni,
- zmian cech charakterystycznych siedliska, pogorszeniu stanu gatunków typowych dla siedliska przyrodniczego,
- pogorszeniu szans osiągnięcia (także przywrócenia) właściwego stanu ochrony siedliska w przyszłości.

Projekt Planu nie będzie miał negatywnego oddziaływania dla integralności obszarów oraz funkcjonowania istniejących korytarzy ekologicznych istotnych dla sieci Natura 2000. Ze względu na zakres projektowanych prac nie spowoduje on negatywnych, trwałych skutków w odniesieniu do szlaków migracji gatunków.

Rozmiar zmian warunków środowiskowych charakterystycznych dla ekosystemów leśnych, będących pod wpływem ocenianego dokumentu, należy w opinii zespołu opracowującego prognozę, w świetle założeń projektu Planu, uznać za nieistotny. Nowe właściwości poszczególnych elementów środowiska nie będą odbiegać od obecnych, charakterystycznych dla omawianych obszarów. Stąd też nie nastąpią istotne zmiany w faunie i florze tego terenu.

Oddziaływanie i układ parametrów ekologicznych będzie zatem taki sam, jak obecnie. W wyniku oddziaływania zaplanowanych w projekcie PUL zabiegów ukształtowana zostanie na końcu okresu jego obowiązywania, odpowiednio zróżnicowana pod względem wiekowym i gatunkowym właściwa struktura drzewostanów.

Obszary Natura 2000 są formą ochrony przyrody wg Ustawy o ochronie przyrody. Ponieważ jednak ocena wpływu projektu Planu na te obszary jest najistotniejszym elementem SOOŚ, istniejący na terenie Nadleśnictwa obszar Natura 2000 omówiony zostały niezależnie od pozostałych form ochrony przyrody.

6.3 Przewidywane oddziaływanie projektu Planu urządzenia lasu na obszary Natura 2000

Prognoza oddziaływania projektu Planu urządzenia lasu obejmuje wpływ zadań gospodarczych na chronione siedliska przyrodnicze oraz chronione gatunki roślin i zwierząt na obszarach Natura 2000. Przedmiotem ochrony na obszarze Natura 2000 Nadleśnictwa Lubliniec jest siedlisko przyrodnicze zamieszczone w Standardowym Formularzy Danych, dla którego wskazano ocenę znaczenia ogólnego A.

Na gruntach w zarządzie Nadleśnictwa Lubliniec znajduje się część obszaru Natura 2000 PLH240027 Łęgi w lasach nad Liswartą.

6.3.1 Obszar Natura 2000 - PLH240027 Łęgi w lasach nad Liswartą

Obszar Natura 2000 PLH240027 zajmuje według aktu powołującego obszar 234,68 ha. SOO Łęgi w lasach nad Liswartą obejmuje 3 oddzielne fragmenty lasów położonych w dolnym zagłębieniu Liswarty. Na gruntach Nadleśnictwa Lubliniec położony jest jeden fragment tego obszaru, o powierzchni (według PUL na lata 2020-2029) 127,02 ha. Szczegółowe informacje na temat położenia oraz opis ogólny OZW Łęgi w lasach nad Liswartą znajduje się w rozdziale 5.1.4. Na uwagę zasługuje fakt, iż Obszar Natura 2000 PLH240027 pokrywa się zasięgiem z obszarem rezerwatu przyrody Łęg nad Młynówką.

Przedmiot chony PLH240027 Łęgi w lasach nad Liswartą został wymieniony w SDF-ie i w granicach obszaru PLH240027 na gruntach Nadleśnictwa jest to chronione siedlisko przyrodniczego 91E0- Łęgi wierzbowe, topolowe, olchowe i jesionowe (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*) i olsy źródliskowe. Dane dotyczące lokalizacji omawianego siedliska pozyskano z warstw RDOŚ dla obszaru Natura 2000 Łęgi w lasach nad Liswartą.

Charakterystyka:

Siedlisko 91E0 wykształca się zazwyczaj na glebach zalewanych wodami rzecznyymi, o wysokim poziomie wód gruntowych, głównie klasyfikowanych jako pobagienne lub napływowe aluwialne. Do grupy klasyfikowanej jako siedlisko 91E0 należy kilka istotnie różniących się podtypów drzewostanów, a mianowicie od jesionowo-olszowych na obszarach źródlisk i związanych z nimi cieków, przez olszowe w dolinach szybko płynących rzek, olszyny nad wolno płynącymi strumieniami, górskie olszyny olszy szarej, po nadbrzeżne lasy wierzbowe i topolowe nad dużymi rzekami. Jest to niezwykle cenny typ

siedlisk dla zachowania różnorodności biologicznej. Pozytywnie wpływa na warunki hydrologiczne funkcjonując jako swego rodzaju zbiornik retencyjny.

Stan zachowania w sieci Natura 2000:

Siedlisko jest przedmiotem ochrony na obszarze Natura 2000 Łęgi w lasach nad Liswartą, gdzie jego stan zachowania ocenia się na „A”, przy ocenie ogólnej „A”.

Zagrożenia (na podstawie Ekspertyzy):

- Usuwanie martwych i umierających drzew;
- Inne odpady;
- Obce gatunki inwazyjne;
- Problematyczne gatunki rodzime;
- Regulowanie, prostowanie koryt rzecznych;
- Zawleczone choroby (patogeny mikrobowe)- chalaroza jesionów;

Oddziaływanie projektu Planu:

Siedlisko 91E0 występuje w formie obejmującej zarówno całe wydzielania jak i części wydzieleni (łączna powierzchnia 93,92 ha). Omawiane siedlisko występuje wyłącznie w wydzieleniach leśnych położonych w rezerwacie Łęg nad Młynówką. Ponieważ w pododdziałach znajdujących się w granicach rezerwatu przyrody nie projektuje się żadnych zadań gospodarczych, dlatego też nie będzie zachodziło bezpośrednio oddziaływanie zapisów PUL na siedlisko 91E0. Ponadto w momencie opracowywania niniejszej prognozy przystąpiono do sporządzenia projektu PZO dla PLH240027. W przyszłości, gdyby zaistniała konieczność podjęcia działań ze strony Nadleśnictwa związanych z ochroną priorytetowego siedliska przyrodniczego występującego w ramach omawianego Obszaru, a będącego przedmiotem ochrony, to Nadleśnictwo podejmie odpowiednie działania w tym celu.

Biorąc pod uwagę powyższe, wpływ projektu PUL na siedlisko 91E0 należy uznać za neutralny.

W opinii zespołu autorów nie zachodzi potrzeba przedstawiania tabeli zbiorczych obszarów Natura 2000 oraz macierzy przewidywanego oddziaływania ustaleń projektu Planu na cele i przedmioty ochrony dla których wyznaczono obszary Natura 2000. Warto jeszcze raz podkreślić, że gospodarka leśna prowadzona przez Nadleśnictwo Lubliniec oparta jest na zrównoważonych podstawach określonych w Ustawie o lasach wspiera wszelkie działania odnoszące się do celu i przedmiotu ochrony w obszarze Natura 2000.

6.3.2 Wpływ ustaleń projektu planu na rośliny i zwierzęta w zasięgu obszarów Natura 2000

Celem ochrony na obszarach Natura 2000 jest utrzymanie różnorodności biologicznej poprzez zabezpieczenie zagrożonych i reprezentatywnych dla regionu typów siedlisk przyrodniczych oraz zagrożonych i rzadkich gatunków roślin i zwierząt. Oznacza to, że nie powinna ulec zmniejszeniu powierzchnia siedlisk i areał występowania gatunków, stan siedlisk i populacji powinien zostać poprawiony (o ile istnieje taka potrzeba), a przynajmniej pozostać na tym samym poziomie.

Ze względu na fakt, iż w obszarze Natura 2000 Łęgi w lasach nad Liswartą przedmiotem ochrony jest tylko siedlisko przyrodnicze 91E0, nie występuje oddziaływanie na chronione gatunki roślin i zwierząt będące przedmiotem zainteresowania Wspólnoty.

6.3.3 Ocena porównawcza siedlisk przyrodniczych

Ocenie porównawczej poddano siedlisko przyrodnicze 91E0 występujące na gruntach Nadleśnictwa Lubliniec w ramach obszaru Natura 2000 PLH240027 Łęgi w lasach nad Liswartą oraz będące przedmiotem ochrony na tym obszarze.

W przypadku omawianego siedliska przyrodniczego, TD ma jedynie charakter formalny ponieważ jak już wcześniej wspomniano, siedlisko 91E0 występuje wyłącznie w wydzieleniach leśnych wchodzących w skład rezerwatu przyrody Łęg nad Młynówką, który to jest wyłączony z normalnej gospodarki leśnej. W chwili ustanowienia Planu Zadań Ochronnych dla obszaru Natura 2000 Łęgi w lasach nad Liswartą zadania ochronne dla siedliska 91E0 zostaną uwzględnione przy realizacji Planu Urządzenia Lasu.

Z użytkowania rębego wyłączono drzewostany na siedliskach bagiennych (Bb, BMb, LMb) oraz na siedlisku OIJ.

Zgodnie z ustaleniami Narady Techniczno-Gospodarczej przyjęto przyrodniczy typ drzewostanu dla siedliska przyrodniczego, które jest przedmiotem ochrony w ramach obszaru Natura 2000 PLH240027 Łęgi w lasach nad Liswartą. Zestawiono go poniżej:

Przyjęte typy przyrodnicze drzewostanu o kierunku ochronnym.

Lp.	Kod siedliska przyrodniczego Natura 2000	Typ drzewostanu o kierunku przyrodniczym
1	91E0	Js-OI

Potencjalne siedliska przyrodnicze występujące poza obszarami Natura 2000 nie spełniają kryteriów kwalifikujących ich do wyznaczenia obszarów Natura 2000.

W zamieszczonej tabeli dokonano z kolei porównania typu drzewostanu z naturalnym składem gatunkowym omawianego siedliska przyrodniczego wg Matuszkiewicza (2007).

Typy siedliskowe lasu i typy drzewostanów w odniesieniu do naturalnych składów gatunkowych Matuszkiewicza.

Kod siedliska	Typ siedliskowy lasu	*Skład gatunkowy drzewostanu wg Matuszkiewicza	Typ drzewostanu	Ocena
91E0	BMw LMw OI OIJ	OI OI – Js Js – OI z domieszką Wz, Jw, Gb, Św Olsz Js Olsz - Js	Js-OI	Siedlisko występuje na obszarze rezerwatu, na terenie którego nie projektuje się zadań gospodarczych. TD ma jedynie charakter formalny.

* Naturalny skład gatunkowy lasu według Matuszkiewicza przedstawiony został identycznie jak typ drzewostanu tzn. gatunek panujący zapisany jest na ostatnim miejscu np. w zapisie Bk-Jd gatunkiem panującym jest jodła.

6.4 Wpływ ustaleń projektu planu na inne formy ochrony przyrody

Rezerwat przyrody - Na gruntach Nadleśnictwa znajdują się 2 rezerwaty przyrody: Cisy koło Sierakowa oraz Łęg nad Młynówką. Łącznie zajmują one powierzchnię 134,84 ha (wg PUL na lata 2020-2029). Obecnie rezerwat Cisy koło Sierakowa nie posiada obowiązującego planu ochrony ani zadań ochronnych. Natomiast rezerwat Łęg nad Młynówką posiada zadania ochronne obowiązujące do 2023 roku.

Ogólnie w momencie opracowywania takich dokumentów Nadleśnictwo powinno uczestniczyć przy ich tworzeniu. Projekt PUL, poza zaktualizowanymi opisami pododdziałów wchodzących w skład rezerwatów oraz ogólnymi wytycznymi dotyczącymi działań ochronnych (zamieszczonych w Programie ochrony przyrody) nie zawiera żadnych szczegółowych wskazań ochronnych, mających swe odpowiedniki we wskazówkach gospodarczych.

W sąsiedztwie rezerwatu Łęg nad Młynówką w wydzieleniu 116c zaplanowano rębnię IB z intensywnością 85%. W wydzieleniach bezpośrednio sąsiadujących z rezerwatem Cisy koło Sierakowa zaplanowano rębnię IB (wydzielenie 444a, intensywność 95 %) oraz rębnię

IVD (wydzielenie 473c). Przy wykonywaniu zabiegów w wydzieleniach bezpośrednio przylegających do rezerwatów należy od strony rezerwatu w strefie przejściowej wykonywać zabiegi z niższą intensywnością, a taka właśnie sytuacja w przypadku omawianych rezerwatów występuje.

Generalnie jednak zabiegi gospodarcze wykonywane w drzewostanach sąsiadujących z rezerwatami nie będą negatywnie oddziaływać na te rezerваты, gdyż nie są zabiegami zmieniającymi sposób wykorzystania terenu i nie powodują rozdrobnienia kompleksów.

Pomniki przyrody – W programie ochrony przyrody zamieszczono całościowy wykaz istniejących pomników przyrody znajdujących się na gruntach Nadleśnictwa oraz ogólne wytyczne w zakresie ich ochrony. Zabiegi zaplanowane w wydzieleniach, w których występują pomniki przyrody nie wpłyną negatywnie na stan ich zachowania. Wykonując planowe zadania w pobliżu pomników należy zachować szczególną ostrożność, aby uniknąć uszkodzeń, nie prowadzić szlaków zrywkowych i nie lokalizować miejsc składowania drewna w pobliżu pomników. Porządkować ich najbliższe otoczenie, a ewentualne działania ochronne prowadzić w porozumieniu z Urzędem Gminy na którego terenie dany pomnik się znajduje. Dlatego nie przewiduje się oddziaływania negatywnego na stan zachowania walorów przyrodniczych tej formy ochrony przyrody.

Parki krajobrazowe - Grunty Nadleśnictwa Lubliniec wchodzi w zasięg Parku Krajobrazowego Lasy nd Górną Liswartą oraz jego otuliny. Grunty leśne w zasięgu parków krajobrazowych i ich otulin pozostawia się w gospodarczym wykorzystaniu, tzn. prowadzi się w nich gospodarkę leśną zgodnie z przepisami prawa. Nadleśnictwo Lubliniec prowadzi gospodarkę leśną w oparciu o Plan Urządzenia Lasu, pozostający w zgodzie z normami prawnymi, dlatego też należy stwierdzić, że analizowany projekt PUL nie będzie negatywnie oddziaływał na tę formę ochrony przyrody.

Obszary chronionego krajobrazu- Grunty Nadleśnictwa Lubliniec znajdują się w zasięgu Obszaru Chronionego Krajobrazu „Lasy Stobrowsko-Turawskie”. Ogólnie zagospodarowanie OChK powinno zapewnić stan równowagi ekologicznej wszystkich systemów przyrodniczych. Podobnie jak w przypadku parków krajobrazowych w praktyce oznacza to m.in. stosowanie zrównoważonej gospodarki leśnej, racjonalne korzystanie z wód, właściwą gospodarkę odpadami, wprowadzenie tzw. czystej energii. Na gruntach Nadleśnictwa Lubliniec znajdujących się w granicach OChK zadania wynikające ze strategicznych kierunków ochrony i funkcjonowania tych obszarów zostały uwzględniane w niniejszym projekcie Planu urządzenia lasu.

Użytki ekologiczne- Na gruntach Nadleśnictwa Lubliniec zlokalizowany jest jeden użytek ekologiczny- „Dziewcza Góra”. W wydzieleniach wchodzących w skład omawianego użytku ekologicznego zaplanowano normalne czynności gospodarcze, ponieważ jak podaje uchwała powołująca użytek „Szczególnym celem ochrony użytku jest zatrzymanie procesu utraty różnorodności biologicznej i krajobrazowej, a także odtworzenie i wzmocnienie zasobów przyrody na terenie kompleksu leśnego w okolicy miejscowości Solarnia oraz zachowanie wartości przyrodniczych, krajobrazowych i naukowo- dydaktycznych”, a takim właśnie celom służy zrównoważona i racjonalna gospodarka leśna prowadzona przez Nadleśnictwo Lubliniec.

Dlatego nie przewiduje się oddziaływania negatywnego na stan zachowania walorów przyrodniczych tej formy ochrony przyrody.

Ostoje - Występowanie gatunków objętych ochroną gatunkową ścisłą, dla których ustalane są granice miejsc rozrodu i regularnego przebywania oraz terminy ochrony tych miejsc, ma istotne znaczenie w planowaniu gospodarki leśnej i ochronie miejsc ich

bytowania. W Nadleśnictwie Lubliniec wyznaczono 7 stref ochrony ostoi, miejsc rozrodu i regularnego przebywania ptaków: bielika, bociana czarnego i włochatki.

A030- Bocian czarny (*Ciconia nigra*)

Siedlisko:

Bocian czarny gniazduje z dala od osiedli ludzkich. Na terenach niżowych preferuje kompleksy leśne o znacznej powierzchni. Optymalne warunki znajduje na siedliskach ze znacznym udziałem trudno dostępnych terenów podmokłych i zabagnionych, obfitujących w śródleśne rzeki i rowy melioracyjne, stwarzające dogodne warunki żerowania. Zadowala się też uboższymi lasami, w sąsiedztwie których posiada atrakcyjne żerowiska – stawy rybne, łąki czy doliny rzek. W ostatnich latach zauważono oznaki przełamania bariery strachu przed człowiekiem i gniazdowanie w niewielkich zadrzewieniach (nawet o powierzchni 0,60 ha) w pobliżu osiedli ludzkich czy ruchliwych arterii komunikacyjnych.

Zagrożenia:

Jak podaje poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000: „pod warunkiem utrzymania i konsekwentnego egzekwowania ochrony strefowej oraz należytego uwodnienia siedlisk łągowych gatunek nie jest w Polsce zagrożony”.

Oddziaływanie projektu Planu:

Dla omawianego gatunku wyznaczono na gruntach Nadleśnictwa Lubliniec 3 strefy ochrony ostoi miejsca rozrodu i regularnego przebywania bociana czarnego. Łącznie wydzielenia stref ochrony całorocznej zajmują powierzchnię 25,42 ha, natomiast strefy ochrony częściowej powierzchnię 66,20 ha. W miejscach objętych ochroną całoroczną nie są projektowane żadne czynności gospodarcze, natomiast zabiegi zaplanowane w pododdziałach wchodzących w obszar strefy ochrony częściowej będą rozłożone w czasie i prowadzone w odpowiednich terminach.

Uwzględniając powyższe należy uznać, że oddziaływanie zapisów projektu Planu na populację omawianego gatunku będzie neutralne.

Propozycje działań ochronnych:

Zgodnie z decyzjami powołującymi strefy.

A075- Bielik (*Haliaeetus albicilla*)

Siedlisko:

Bielik jest gatunkiem ściśle związanym ze środowiskiem wodnym. Preferuje okolice jezior i stawów rybnych oraz doliny rzeczne. Zimą skupia się nad rzekami i zalewami. Gnieździ się prawie we wszystkich typach lasów, głównie w borach i buczynach oraz w nadrzecznych łągach.

Zagrożenia:

Choć bielik należy do grupy gatunków zagrożonych globalnie, w Polsce jest gatunkiem będącym w wyraźnej ekspansji i nic nie wskazuje na to, by w obecnej sytuacji trend ten mógł ulec zmianie, co nie oznacza, że nie jest poddany presji, tak ze strony czynników antropogenicznych, jak i naturalnych.

Oddziaływanie projektu Planu:

Dla omawianego gatunku wyznaczono na gruntach Nadleśnictwa Lubliniec 3 strefy ochrony ostoi miejsca rozrodu i regularnego przebywania bielika, przy czym w odniesieniu do jednej strefy grunty Nadleśnictwa Lubliniec wchodzi w skład strefy częściowej. Łącznie strefy ochrony całorocznej zajmują powierzchnię 27,60 ha, natomiast strefy ochrony częściowej obejmują wydzielenia o łącznej powierzchni 94,6313 ha. W miejscach objętych ochroną całoroczną nie są projektowane żadne czynności gospodarcze, natomiast wszelkie zabiegi zaplanowane w pododdziałach wchodzących w obszar strefy ochrony częściowej będą rozłożone w czasie i prowadzone w odpowiednich terminach.

Uwzględniając powyższe należy uznać, że oddziaływanie zapisów projektu Planu na populację omawianego gatunku będzie neutralne.

Propozycje działań ochronnych:

Zgodnie z decyzjami powołującymi strefy.

A223- Włochatka (*Aegolius funereus*)

Siedlisko:

Jest to gatunek borealno-górski związany z lasami iglastymi, szczególnie ze świerkiem i jodłą. Na niżu zasiedla ponad 100-letnie bory sosnowo-świerkowe i nierzadko również lite bory sosnowe, często z niewielką domieszką świerka czy ze świerkiem w podroście lub podsycie. W litych świerczynach, zarówno na niżu, jak i w górach, istotna dla włochatki jest obecność kęp lub chociażby pojedynczych buków. Ważnym elementem w wyborze siedliska jest obecność rozległych terenów otwartych w postaci zrębów, wiatrołomów, dolin rzecznych, bagien, upraw, a także gęstych drągowin czy młodników. Te ostatnie wykorzystuje nierzadko jako schronienie dzienne. Unika terenów zasiedlonych przez większe gatunki sów, jak np. puszczyka i puchacza, które są jej naturalnymi wrogami. Biorąc natomiast pod uwagę morfologię to jest to niewielkich rozmiarów sowa o krągłej sylwetce z dużą głową i krótkim ogonem. Prowadzi nocny tryb życia. Gnieździ się natomiast wyłącznie w dziuplach, wykutych głównie przez dzięcioła czarnego.

Zagrożenia:

Zagrożenie dla występowania włochatki może stanowić niewłaściwie prowadzona gospodarka leśna, nie uwzględniająca wymogów ochrony gatunku, w tym usuwanie z terenów leśnych obumierających i martwych drzew, dotyczy to w szczególności drzew starych, o dużej pierśnicy (dziuplastych).

Oddziaływanie projektu Planu:

Wyznaczona jest jedna strefa ochrony ostoi miejsca rozrodu i regularnego przebywania włochatki – strefa całoroczna. Adres leśny wydzielenia obejmującego strefę znajduje się w załączniku dane wrażliwe. Wpływ projektu PUL na omawiany gatunek należy uznać jako neutralny.

Propozycje działań ochronnych:

Zgodnie z decyzją powołującą strefę.

Biorąc pod uwagę powyższe zapisy należy uznać, że projekt PUL nie będzie negatywnie oddziaływał na ostoje ptaków.

Pozostałe formy ochrony przyrody- Z przytoczonych zapisów projektu Planu urządzenia lasu wynika, że ma on obojętny lub pozytywny wpływ (bezpośredni lub pośredni) na inne formy ochrony przyrody gdyż przewidziane w nim zabiegi nie powodują pogorszenia warunków istnienia tych form, a w przeważającej mierze prowadzą do poprawy ich stanu.

6.5 Przewidywane oddziaływanie projektu planu na środowisko

Ocena przewidywanego oddziaływania zapisów projektu planu urządzenia lasu na środowisko dla Nadleśnictwa Lubliniec obejmuje rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych oraz ich przewidywane oddziaływanie na elementy środowiska. Do zadań gospodarczych, które mogą mieć znaczący wpływ na środowisko zaliczamy między innymi: odnowienia, pielęgnację upraw i młodników, trzebieże i rębnie.

W tabeli zestawiono wskazania gospodarcze mogące oddziaływać na środowisko i pośrednio na obszar Natura 2000.

Tabela: Elementy planu oddziaływające na środowisko lub pośrednio na obszar Natura 2000

Planowany zabieg lub czynność hodowlana	Szczegółowość informacji zapisana w planie urządzenia lasu	Oddziaływanie	Opis	Powierzchnia* zabiegu [ha]
1	2	3	4	5
Odnowienia	Do konkretnego wydzielenia	Pozytywne - w przypadku odnowienia gatunkami zgodnymi z przyjętymi w gospodarczym typie drzewostanu (TD) dla danego typu siedliskowego lasu (TSL)	Skład gatunkowy odnowienia wynika z przyjętego TD wg ustaleń KZP	3 749,82

Planowany zabieg lub czynność hodowlana	Szczegółowość informacji zapisana w planie urządzenia lasu	Oddziaływanie	Opis	Powierzchnia* zabiegu [ha]
1	2	3	4	5
Zabiegi pielęgnacyjne (gleby, czyszczenia, trzebieże)	Do konkretnego wydzielenia	Pozytywne - w przypadku przestrzegania wytycznych zawartych w Zasadach hodowli lasu	Zabiegi selekcyjne mające na celu korygowanie składu gatunkowego pod kątem warunków siedliskowych oraz zwiększenie odporności drzewostanów na szkodliwe czynniki biotyczne i abiotyczne.	11 933,89
Rębnie	Do konkretnego wydzielenia	Pozytywne - w przypadku przestrzegania wytycznych zawartych w Zasadach hodowli lasu.	Sposób zagospodarowania przyjęty ze względu na typ siedliskowy lasu oraz wg ustaleń KZP. Zachowana zostanie ciągłość drzewostanu.	3 795,21
Usuwanie wiatrolomów oraz posuszu czynnego	Wytyczne - ogólny zapis dotyczący całego nadleśnictwa	Neutralne, w przypadku pozostawiania 5% biomasy i nie usuwania pojedynczych drzew dziuplastych, które są siedliskiem występowania gatunków chronionych i wymienionych w dyrektywach unijnych.	W planie zapisano zalecenia wynikające z Instrukcji ochrony lasu oraz zarządzeń DGLP.	Cała pow. N-ctwa

*- duża powierzchnia pielęgnacji drzewostanów wynika z zaprojektowania na tych samych powierzchniach, różnego rodzaju zabiegów np. rębnia i odnowienie lub trzebież w drzewostanie głównym i czyszczenia w młodym pokoleniu pod okapem drzewostanu.

W skład elementów środowiska, na które może oddziaływać plan urządzenia lasu wchodzi zarówno czynniki biotyczne takie jak: różnorodność biologiczna, ludzie, rośliny, zwierzęta oraz abiotyczne takie jak: woda, powietrze, powierzchnia ziemi, krajobraz, klimat, zasoby naturalne, zabytki i dobra materialne.

W prognozie zastosowano skalę oddziaływania określającą wpływ dodatni, ujemny lub obojętny oraz jego wielkość w skali trzystopniowej (1,2,3). Należy jednak zwrócić uwagę, że oddziaływanie łączne planowanych czynności i zadań gospodarczych nie zawsze jest ich zwykłą średnią. Pozytywna ocena łączna może być wynikiem np. braku zaplanowanych czynności.

6.5.1 Oddziaływanie na różnorodność biologiczną

Różnorodność biologiczna oznacza zróżnicowanie życia na wszelkich poziomach jego organizacji. Różnorodność biologiczną można podzielić na:

- a) różnorodność gatunkową – bogactwo roślin i zwierząt
- b) różnorodność genetyczną (wewnątrzgatunkową) – zróżnicowanie genów poszczególnych gatunków
- c) różnorodność ekosystemów – bogactwo siedlisk warunkujących bogactwo ekosystemów.

Program ochrony przyrody dla Nadleśnictwa Lubliniec określa zasady postępowania mające na celu ochronę różnorodności biologicznej w oparciu o zarządzenia obowiązujące w Lasach Państwowych. Na podstawie tych dokumentów określono wybrane istotne zasady postępowania.

Różnorodność gatunkowa

W celu ochrony różnorodności gatunkowej należy uwzględnić również poniższe zalecenia:

- Materiał sadzeniowy powinien pochodzić z jak największej liczby osobników oraz z różnych miejsc Nadleśnictwa – docelowo ograniczy to zubażanie różnorodności genowej,
- Dolesianie luk i pojawiających się przerw w zwarcu (przerzedzeń) wykorzystać należy do wprowadzania rodzimych gatunków biocenotycznych niezależnie od wieku drzewostanu,

- Należy zwracać uwagę na skład gatunkowy piętra górnego, młodego pokolenia i podszytu – stosowanie zalecanego składu gatunkowego, dużej liczby rodzimych domieszek biocenotycznych. Właściwa pielęgnacja drzewostanu i podrostu oraz wprowadzanie podsadzeń, wzbogaci różnorodność gatunkową biocenozy leśnej. Wszelkie czynności gospodarcze w drzewostanie należy realizować tak, by wytworzyły się korzystne warunki dla rozwoju wszystkich warstw lasu.

Zapisy planu urządzenia lasu przyczyniają się do ochrony różnorodności gatunkowej poprzez zainwentaryzowanie znanych stanowisk roślin i zwierząt chronionych oraz przedstawienie ich w zestawieniach i na odpowiednich mapach tematycznych. Informacja taka pozwoli odpowiednio dostosować prace gospodarcze w lasach do zasad ochrony tych gatunków i przez to przyczyni się do ich zachowania.

Różnorodność genetyczna

Najważniejszym elementem wzbogacania różnorodności genetycznej jest protegowanie odnowienia naturalnego, które nabiera coraz większego znaczenia w nowoczesnej hodowli lasu, jako najlepszy sposób na zachowanie całego bogactwa genetycznego.

Dla zachowania najcenniejszych ekotypów drzew Nadleśnictwo prowadzi działania z zakresu nasiennictwa i selekcji. W planie zamieszczono wykazy i zestawienia bazy selekcji populacyjnej i indywidualnej. Na terenie Nadleśnictwa Lubliniec bazę tę stanowią gospodarcze drzewostany nasienne i uprawy pochodne.

Ideą tworzenia różnorodnej bazy nasiennej jest możliwość pozyskiwania materiału siewnego (głównie drzew i krzewów leśnych) z jak największej liczby osobników oraz z różnych miejsc Nadleśnictwa.

Różnorodność ekosystemów

Na poziomie ekosystemu należy jak najszerzej chronić i wykorzystywać w hodowli lasu zmienność mikrosiedlisk. Mikrosiedliska, zajmujące nieraz bardzo małe powierzchnie, należy wykorzystywać do wprowadzenia cennych gatunków domieszkowych.

W celu zachowania różnorodności ekosystemów PUL zwraca uwagę m.in. na:

- Wykorzystanie operatu glebowo siedliskowego, który posłuży do lepszego rozpoznania gleb i siedlisk leśnych, i przyczyni się do dostosowania zadań w zakresie hodowli lasu do wymogów występujących siedlisk
- Jak najpełniejsze wykorzystanie zmienności mikrosiedlisk poprzez wprowadzanie na te powierzchnie odpowiadających im gatunków
- Zachowanie w stanie nienaruszonym śródleśnych zbiorowisk nieleśnych, takich jak: źródlika, młaki, torfowiska oraz śródleśne łąki i polany
- Wykonywanie przebudowy drzewostanów w kierunku dostosowywania do siedlisk. Będzie to skutkowało w przyszłości wzrostem różnorodności biologicznej oraz poprawą stanu zdrowotnego lasu
- Pozostawienie niektórych gruntów leśnych do naturalnej i spontanicznej sukcesji z zaleceniem nie planowania zabiegów gospodarczych

W perspektywie zarówno krótkookresowej, średnio-, jak i długoterminowej w wyniku przebudowy niektórych drzewostanów należy się spodziewać ukształtowania zróżnicowanych wiekowo i gatunkowo drzewostanów, co zdecydowanie dodatnio wpłynie na różnorodność ekosystemów.

Zapisy projektu planu urządzenia lasu dodatkowo przewidują ochronę cennych siedlisk oraz znanych stanowisk chronionych roślin i zwierząt w powiązaniu z prowadzeniem racjonalnej gospodarki leśnej.

Należy zatem stwierdzić, że wpływ zapisów projektu PUL na różnorodność biologiczną w krótkim okresie czasu może nie być dodatni, jednakże średnioterminowe i długookresowe oddziaływanie na różnorodność biologiczną będzie zdecydowanie dodatnie.

6.5.2 Oddziaływanie na ludzi

Oddziaływanie zapisów projektu planu urządzenia lasu na ludzi należy rozpatrywać w dwóch wymiarach. Pierwszym są korzyści ekonomiczne związane z funkcją produkcyjną

lasu, realizowaną przede wszystkim poprzez pozyskanie drewna. Drugim wymiarem są szeroko rozumiane korzyści o charakterze społecznym. Możliwość realizowania funkcji ekonomicznej lasu wiąże się ściśle z wymogami projektu PUL, ponieważ prowadzenie gospodarki leśnej odbywa się wyłącznie w oparciu o zapisy tego dokumentu. Korzystny wpływ postanowień projektu planu na ludzi uwidacznia się poprzez zapewnienie pracy i dochodów zarówno społecznościom lokalnym, zamieszkującym teren Nadleśnictwa, jak też w szerszym ujęciu, grupom zawodowym związanym z leśnictwem i branżą drzewną. Trudnym do zmierzenia aspektem ekonomicznym, który wiąże się z zasadą zachowania trwałości lasów oraz ich powszechnej dostępności, są korzyści (dochody) związane z możliwością pozyskania runa leśnego. Pośredni wpływ na ludzi uwidacznia się poprzez wpływ lasu na klimat lokalny (mikroklimat), stabilizację składu atmosfery, ochronę powietrza, wzbogacenie krajobrazu, regulację stosunków wodnych, akumulację zasobów wodnych. Duże zdolności retencyjne lasu (zdolność zatrzymywania wód opadowych) powodują, że spływ wód opadowych do otwartych cieków ulega regulacji, co w dużej mierze przyczynia się m.in. do osłabienia niebezpieczeństwa wystąpienia powodzi. Dodatni wpływ zapisów planu w wymiarze społecznym jest związany, przede wszystkim, z szerokim udostępnianiem lasów jako miejsca rekreacji, wypoczynku oraz prowadzenia następujących różnorodnych działań z zakresu promocji i edukacji ekologicznej poprzez:

- prowadzenie zajęć z młodzieżą
- organizowanie cyklicznych akcji plenerowych
- organizowanie zajęć terenowych w oparciu o wytyczone i oznakowane ścieżki dydaktyczno-edukacyjne i obiekty edukacji leśnej.

Zadania związane z tymi zagadnieniami są opisane w części składowej projektu planu urządzenia lasu, jaką jest program ochrony przyrody. Zapisy planu, a w szczególności programu ochrony przyrody, mogą być pomocne przy projektowaniu miejsc turystyczno-rekreacyjnych, szlaków turystycznych, ścieżek edukacyjnych oraz w edukacji przyrodniczo-leśnej. Wpływ zapisów projektu planu urządzenia lasu na ludzi, w wymiarze ekonomicznym oraz społecznym należy uznać zatem za znacząco dodatni.

6.5.3 Oddziaływanie na znane stanowiska chronionych gatunków zwierząt i roślin

W projekcie Planu urządzenia lasu i Programie ochrony przyrody kompleksowo zostały zestawione wszystkie wykonywane dotychczas inwentaryzacje gatunków chronionych i rzadkich. Informacje te zostały umieszczone w odpowiednich elementach planu i uwzględnione przy planowaniu zabiegów gospodarczych. Zaprojektowane wskazania gospodarcze dają więc możliwość należytej ochrony poszczególnych gatunków.

Na terenie Nadleśnictwa nie prowadzono dokładnych badań faunistycznych. Nadleśnictwo na bieżąco uzupełnia i aktualizuje dane dotyczące występowania chronionych gatunków roślin i zwierząt, stąd znane są lokalizacje niektórych gatunków objętych ochroną gatunkową. Zapisane zostały one w POP. Ciągła inwentaryzacja prowadząca do coraz lepszego rozpoznania obszaru skutkować będzie pełną realizacją aspektów ochrony przyrody w oparciu o rozpoznane miejsca stałego występowania lub przebywania poszczególnych gatunków.

6.5.3.1 Oddziaływanie na chronione gatunki zwierząt

Podstawą do przeprowadzenia oceny oddziaływania projektu planu na chronione gatunki zwierząt było zebranie informacji o występujących na gruntach Nadleśnictwa gatunkach i analiza oddziaływania zaprojektowanych zabiegów w miejscach ich występowania. Do przeprowadzenia takiej analizy niezbędne jest dokładne określenie miejsca występowania poszczególnych gatunków. Jako dostępne źródła danych wykorzystano przede wszystkim: Program ochrony przyrody, dane zebrane podczas prac terenowych, dostępną literaturę oraz aktualną wiedzę o biologii i ekologii gatunków chronionych. Źródłem danych były także dane i informacje przekazane przez RDOŚ w Katowicach i RDOŚ Opole.

Przeanalizowano również wpływ zaprojektowanych zabiegów gospodarczych na chronione gatunki zwierząt, pod kątem wymagań ekologicznych danego gatunku.

Ptaki

W odniesieniu do ptaków projekt PUL w ramach Programu Ochrony Przyrody, przewiduje pozostawianie drzew martwych, zamierających, dziuplastych, które nie stwarzają zagrożenia przy pracach leśnych oraz dla osób poruszających się po wyznaczonych szlakach turystycznych. Ochrona gatunków ptaków obejmuje także ochronę ich siedlisk, czyli obszarów stale lub okresowo wykorzystywanych przez dany gatunek.

Gatunki ptaków objęte ochroną gatunkową, w zasięgu Nadleśnictwa ze względu na zajmowane biotopy można podzielić na:

- ptaki związane ze środowiskiem wodnym
- ptaki środowisk polnych i łąkowych
- ptaki leśne.

Zapisy projektu PUL nie mają bezpośredniego wpływu na siedliska wodne oraz polno-łąkowe, ponieważ dla gruntów nieleśnych plan nie określa szczegółowych wskazań gospodarczych.

Ogólny wpływ projektu PUL na chronione gatunki ptaków i ich biotopy, jest pozytywny, zaplanowane wskazówki gospodarcze mają na celu utrzymanie dotychczasowej powierzchni leśnej i zwiększenie stabilności drzewostanów, a tym samym dążą do utrzymania siedlisk ptaków typowo leśnych oraz częściowo związanych z lasami, jak też dla ptaków siedlisk nieleśnych.

Ptaki migrujące występujące na obszarze Nadleśnictwa zajmują okresowo zarówno ekosystemy leśne, nieleśne i związane z wodami. Zaplanowane wskazania gospodarcze dotyczą głównie ekosystemów leśnych i mają na celu zachowanie obecnej powierzchni lasów i wzrost trwałości drzewostanów, a tym samym przyczynią się do utrzymania i poprawy siedlisk okresowego bytowania również ptaków migrujących.

Dziuplaki

Rozpatrując oddziaływanie projektu Planu w odniesieniu do tej grupy gatunków, łatwo zauważyć, że odpowiednia gospodarka leśna prowadzona niewątpliwie przez Nadleśnictwo Lubliniec stwarza dogodne warunki bytowania i rozwoju omawianej grupy ptaków. Różnicowanie struktury gatunkowej związanej z dostosowywaniem TD do siedliska, pozostawianie drzew starych, dziuplastych do naturalnego rozkładu oraz ogólnie prowadzenie właściwej gospodarki leśnej sprzyjają zwiększaniu miejsc, w których gatunki dziuplaków potencjalnie mogą występować. Co prawda w perspektywie krótkoterminowej zabiegi gospodarcze (w szczególności cięcia rębne i pielęgnacyjne) mogą negatywnie wpływać na omawianą grupę ptaków, ze względu na ewentualny ubytek miejsc gniazdowania, lokalną zmianę struktury siedlisk oraz płoszenie. Jednakże średniookresowe oddziaływanie można uznać już za neutralne ponieważ zmiany w strukturze drzewostanów będą niewielkie, chociaż wyraźne. W perspektywie długoterminowej nastąpi niewątpliwie przesunięcie przestrzenne siedlisk dziuplaków ale nie powinny zostać uszczuplone potencjalne siedliska tejże grupy. W związku z powyższym oraz z uwzględnieniem propozycji pozostawiania w lesie drzew obumierających i martwych (zarówno stojących, jak i leżących) oraz drzew charakteryzujących się obecnością dziupli i hub, oddziaływanie zapisów projektu Planu na populację omawianej grupy gatunków ocenić należy jako neutralne.

W Nadleśnictwie sukcesywnie inwentaryzowane są drzewa z gniazdami ptaków strefowych. W przypadku stwierdzenia kolejnych miejsc gniazdowania takich gatunków, składane będą wnioski o wyznaczenie stref ochrony wynikających z obowiązujących przepisów prawa. Zgodnie z wewnętrznymi zasadami obowiązującymi w Lasach Państwowych prace przy wykonywaniu rębni prowadzone będą zgodnie z porządkiem ostatecznym w odpowiednich terminach.

Projekt PUL zaleca kontynuować rozwieszanie skrzynek lęgowych, zostawiać grupy lub pojedyncze drzewa, złomy mogące pełnić rolę czatowni.

Wprawdzie, w niektórych przypadkach krótkoterminowe oddziaływanie zabiegów gospodarczych (w szczególności cięć rębnych i pielęgnacyjnych) na gatunki ptaków może być negatywne i może powodować lokalny ubytek miejsc bytowania i gniazdowania, miejscowe zmiany struktury siedlisk i płoszenie. Średnio i długookresowe oddziaływanie należy uznać jednak za neutralne lub pozytywne, ponieważ kluczowe wskaźniki struktury drzewostanów, sprzyjające występowaniu poszczególnych gatunków nie ulegną w najbliższym 10-leciu pogorszeniu. Oprócz tego należy zaznaczyć, że siedliska poszczególnych gatunków ptaków zostaną utrzymane, niewątpliwie jednak może nastąpić ich przestrzenne przesunięcie.

Należy zatem przyjąć, że wpływ zaplanowanych zabiegów gospodarczych na poszczególne gatunki ptaków będzie pozytywny.

Płazy

W celu doskonalenia działań w zakresie ochrony płazów program ochrony przyrody zwraca uwagę na pozostawienie w miarę możliwości, w stanie nienaruszonym istniejących oczek wodnych, bagienek i torfowisk, stanowiących naturalne środowisko bytowania i rozrodu płazów. Wymienione w POP gatunki płazów są zwierzętami wodno-łądowymi, rozmnażającymi się w wodzie, a żyjącymi (z nielicznymi wyjątkami – np. kumak) przede wszystkim na lądzie.

Dla występujących na obszarze Nadleśnictwa gatunków płazów racjonalnie prowadzona gospodarka leśna nie stwarza zagrożenia stabilności populacji. Umożliwia natomiast zachowanie w stanie nienaruszonym siedlisk istotnych dla poszczególnych gatunków.

Gady.

Ogólnie zaleca w miejscach obserwacji gadów, pozostawianie stosów gałęzi, w celu stworzenia dogodnych warunków ich bytowania i ochrony. W związku z tym nie przewiduje się negatywnego oddziaływania zapisów projektu PUL na chronione gatunki gadów.

Ssaki

Racjonalnie prowadzona gospodarka leśna (prowadzona wg zasad ciągłości i zrównoważonego wykorzystania wszystkich funkcji lasów, w tym ochrony zasobów przyrody) nie spowoduje negatywnego oddziaływania założeń projektu planu na poszczególne chronione gatunki ssaków.

Organizmy związane z martwym i rozkładającym się drewnem

Ochrona organizmów związanych z martwym i rozkładającym się drewnem według wytycznych opisanych w Programie Ochrony Przyrody powinna być realizowana poprzez zapewnienie odpowiedniej ilości drewna do naturalnego rozkładu, bez narażania drzewostanów na opanowanie przez szkodniki wtórne lub choroby grzybowe. W planie urządzenia lasu przy cięciach uprzątających projektowano pozostawienie co najmniej 5% masy drzewostanu. W toku inwentaryzacji stwierdzono również drewno martwe. Średni zapas zakumulowanego drewna martwego wynosi 5,51 m³/ha powierzchni zalesionej objętej pomiarem. Zinwentaryzowana miąższość stanowi około 1,73% zapasu. Niewątpliwie przekłada się to bezpośrednio na wzrost bogactwa owadów, grzybów i innych pożytecznych mikroorganizmów, a tym samym pozytywnie oddziałuje na zachowanie bioróżnorodności. Wpływ zapisów projektu planu na zwierzęta związane z martwym drewnem będzie zatem pozytywny.

Podsumowując, wykonywanie niektórych zaplanowanych zabiegów gospodarczych i hodowlanych (odnowienia, rębnie) może się wiązać z krótkoterminowymi zmianami

biotopów, zajmowanych przez niektóre zwierzęta. Jednak oddziaływanie projektu planu średnio i długookresowe będzie pozytywne, gdyż jak wykazała analiza, przyniesie korzystne pod względem przyrodniczym zmiany w strukturze drzewostanów, a poszczególne gatunki zwierząt będą miały możliwość migracji i wyboru odpowiednich nisz ekologicznych. Rębnie (z wydłużonym okresem zastępowania drzewostanu młodym pokoleniem drzew) nie wpływają istotnie krótko- i średnioterminowo na bytowanie zwierząt, a w długim okresie czasu będą oddziaływać pozytywnie, gdyż prowadzą do powstawania drzewostanów o dużym zróżnicowaniu gatunkowym, strukturalnym i wiekowym, stwarzając dogodne warunki bytowania wielu gatunkom zwierząt. Popieranie odnowienia naturalnego będzie również prowadzić do stworzenia długoterminowo korzystnych warunków bytowania zwierząt, gdyż przyczyniać się będzie do ukształtowania dużego zróżnicowania drzewostanów. Inwentaryzacja chronionych gatunków, zalecenia ochronne, zalecenia pozostawiania martwego drewna pozwalają twierdzić, iż wpływ projektu planu na chronione i rzadkie gatunki zwierząt jest pozytywny i długoterminowy. Dodatni wpływ zapisów projektu PUL na zwierzęta wynika z faktu, iż w wyniku realizacji wszystkich zabiegów i zaleceń na obszarze Nadleśnictwa ukształtowana zostanie mozaika różnorodnych biotopów, odpowiadających bardzo zróżnicowanym preferencjom poszczególnych gatunków zwierząt.

Zalecenia ochronne zawarte w Prognozie i Programie ochrony przyrody pozwalają twierdzić, iż wpływ planu na chronione gatunki zwierząt będzie pozytywny.

6.5.3.2 Oddziaływanie na chronione gatunki roślin

Podstawą do przeprowadzenia oceny oddziaływania projektu planu na chronione gatunki roślin, było zebranie informacji o ich występowaniu oraz analiza oddziaływania zaprojektowanych zabiegów w miejscach ich występowania.

W trakcie sporządzania Projektu Planu urządzenia lasu zestawione zostały wykonywane dotychczas inwentaryzacje roślin chronionych i rzadkich. Informacje te zostały wprowadzone do Projektu PUL. Ponadto wykonano wyciągi z POP dla poszczególnych leśnictw.

Działaniem wpływającym pozytywnie na poszczególne chronione gatunki roślin jest wyłączenie fragmentów powierzchni (z ich stanowiskami) z gospodarowania poprzez zapisy o ich ochronie. Bardzo istotny z punktu widzenia ochrony roślin jest zapis, aby na bieżąco inwentaryzować nowe i aktualizować zasięg istniejących stanowisk roślin chronionych. W przypadku stwierdzenia występowania wymienionych w POP innych stanowisk gatunków chronionych, miejsca ich występowania należy objąć szczególną ochroną i prowadzić coroczny ich monitoring. Ewentualne zabiegi gospodarcze należy również realizować w sposób zapewniający zachowanie ich stanu. Wyniki monitoringu należy zamieszczać w tabelach zawartych w wyciągach z Programu Ochrony Przyrody, przekazanych do poszczególnych leśnictw.

Zestawienie pełnej listy roślin na tak dużym obszarze, jak omawiane Nadleśnictwo jest bardzo trudne i wymaga wieloletnich prac florystycznych. Ogólnie jednak zaleca się, aby w miejscach występowania gatunków chronionych lub rzadkich, prace związane z pozyskaniem drewna i jego zrywką oraz przeprowadzaniem cięć pielęgnacyjnych, realizować w sposób pozwalający uniknąć dużych zniszczeń runa, ściółki i gleby. Przykładem może być np. planowanie pozyskania zimą, przy pokrywie śnieżnej, wyznaczanie szlaków zrywkowych z ominięciem stanowisk roślin chronionych oraz pozostawianie (przy cięciach rębnych) biogrup i kęp z wszystkimi warstwami lasu.

W wyniku analizy danych stwierdzono również, że stosunkowo duża ilość stanowisk roślin chronionych, w tym szczególnie cennych i rzadkich, występuje w istniejących rezerwatach przyrody, w których nie planowano zabiegów gospodarczych. W pozostałych wydzieleniach, w których zlokalizowano stanowiska roślin chronionych zaplanowano zarówno odnowienia, pielęgnowanie drzewostanów, jak również użytkowanie rębniami. Wpływ zabiegów pielęgnacji drzewostanów oceniono, jako jednoznacznie pozytywny gdyż zabiegi te regulują zwarcie drzewostanów (warunki świetlne dna lasu), zapobiegając zarówno nadmiernemu przegęszczeniu i ocienieniu dna lasu jak również nadmiernemu

przerzedzeniu i związanemu z tym zachwaszczeniu gleby (pielęgnowane drzewostany intensyfikują przyrost). Dodatkowo regulują skład gatunkowy (popierają cenne domieszki), dzięki czemu zapewniają dogodne warunki rozwoju stanowisk roślin chronionych.

Pozytywne oddziaływanie projektu PUL na rośliny wynika dodatkowo z założeń zawartych w Programie ochrony przyrody. Zamieszczono w nim zalecenie, aby w miejscach występowania gatunków chronionych lub rzadkich, prace związane z pozyskaniem drewna i jego zrywką oraz przeprowadzaniem cięć pielęgnacyjnych, planować w taki sposób, aby pozwalały uniknąć dużych zniszczeń runa, ściółki i gleby i jednocześnie były dostosowane do okresów najmniejszego zagrożenia ze strony czynników biotycznych i abiotycznych.

Podsumowując należy stwierdzić, że realizacja ustaleń projektu PUL nie będzie się wiązała z wystąpieniem negatywnych oddziaływań skutkujących trwałym pogorszeniem stanu populacji chronionych gatunków roślin występujących na terenie Nadleśnictwa. Zidentyfikowane w Prognozie oddziaływania mogą, co prawda, wpływać na fluktuacje liczebności i rozmieszczenia populacji gatunków roślin jednak zmiany te nie będą miały charakteru trwałego. Są nieodłącznie związane z fazami rozwoju i rozpadu drzewostanów, a więc z procesami, które zachodzą również w sposób spontaniczny w warunkach naturalnych, bez ingerencji człowieka. Na podkreślenie zasługuje również fakt uwzględnienia w projekcie zastosowania działań minimalizujących możliwość wystąpienia ewentualnych negatywnych oddziaływań wynikających między innymi ze sposobu prowadzenia prac leśnych. W oparciu o wyniki analiz dotyczących rodzaju, rozmieszczenia przestrzennego i sposobu wykonania czynności gospodarczych przewidzianych w projekcie PUL, można stwierdzić, że mimo ewentualnych okresowych wahań, stanowiska chronionych gatunków roślin oraz związane z nimi siedliska będą utrzymane we właściwym stanie ochrony.

Bieżąca inwentaryzacja chronionych gatunków prowadzona przez służbę leśną, zalecenia ochronne, zalecenia pozostawiania martwego drewna pozwalają twierdzić, iż wpływ planu na chronione i rzadkie gatunki roślin jest pozytywny i długoterminowy.

6.5.4 Oddziaływanie na siedliska chronionych gatunków roślin i zwierząt

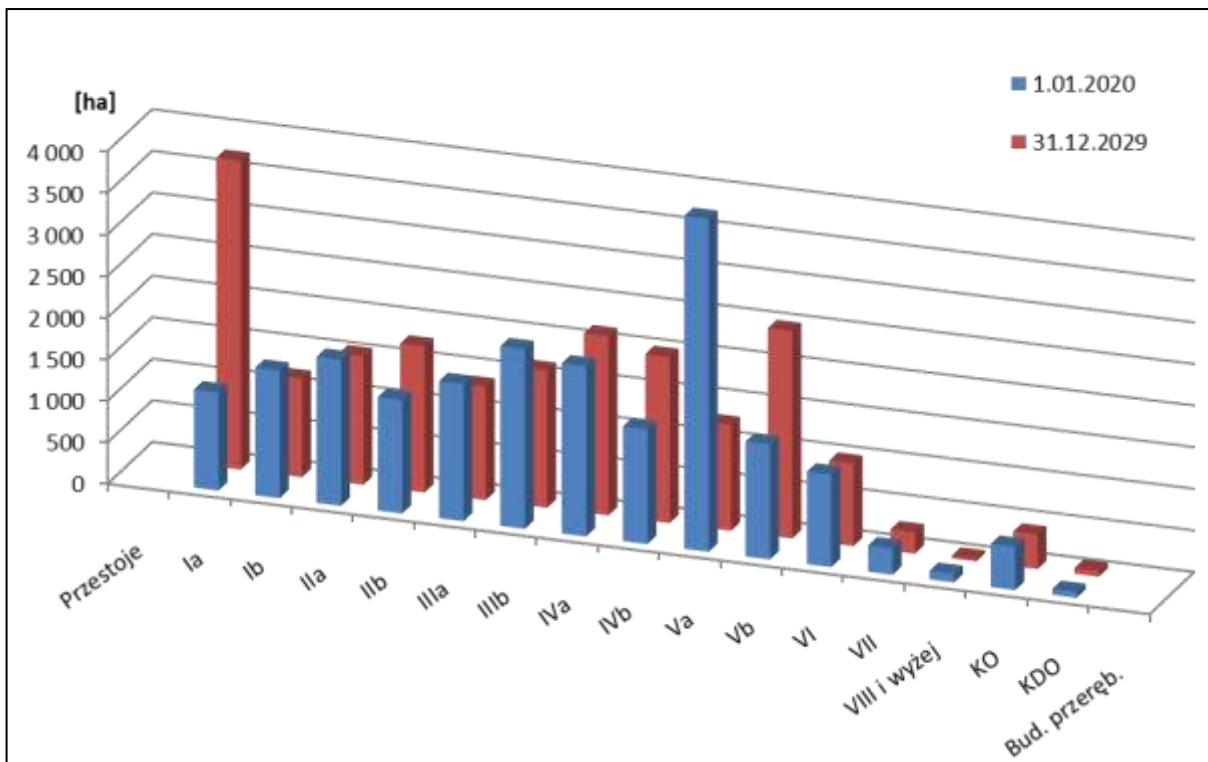
Działania Nadleśnictwa Lubliniec wspierają kształtowanie dogodnych warunków bytowania dla gatunków zwierząt oraz egzystencji roślin. Odbywa się to m. in. poprzez zachowywanie oraz czynną ochronę ich siedlisk. Działania gospodarcze prowadzone na analizowanych siedliskach są realizowane z uwzględnieniem właściwych uwarunkowań siedlisk poszczególnych gatunków. Postępowanie takie staje się również odpowiednim działaniem dla wzmocnienia odporności biologicznej drzewostanów.

Gospodarka leśna nie oddziałuje bezpośrednio na gatunki środowisk polnych i łąkowych gdyż na gruntach nieleśnych nie projektuje się zabiegów gospodarczych. W obecnym dziesięcioleciu nie przeznaczono również gruntów do zalesienia w związku z tym powierzchnia biotopów istotnych dla tej grupy roślin i zwierząt nie ulegnie zmniejszeniu.

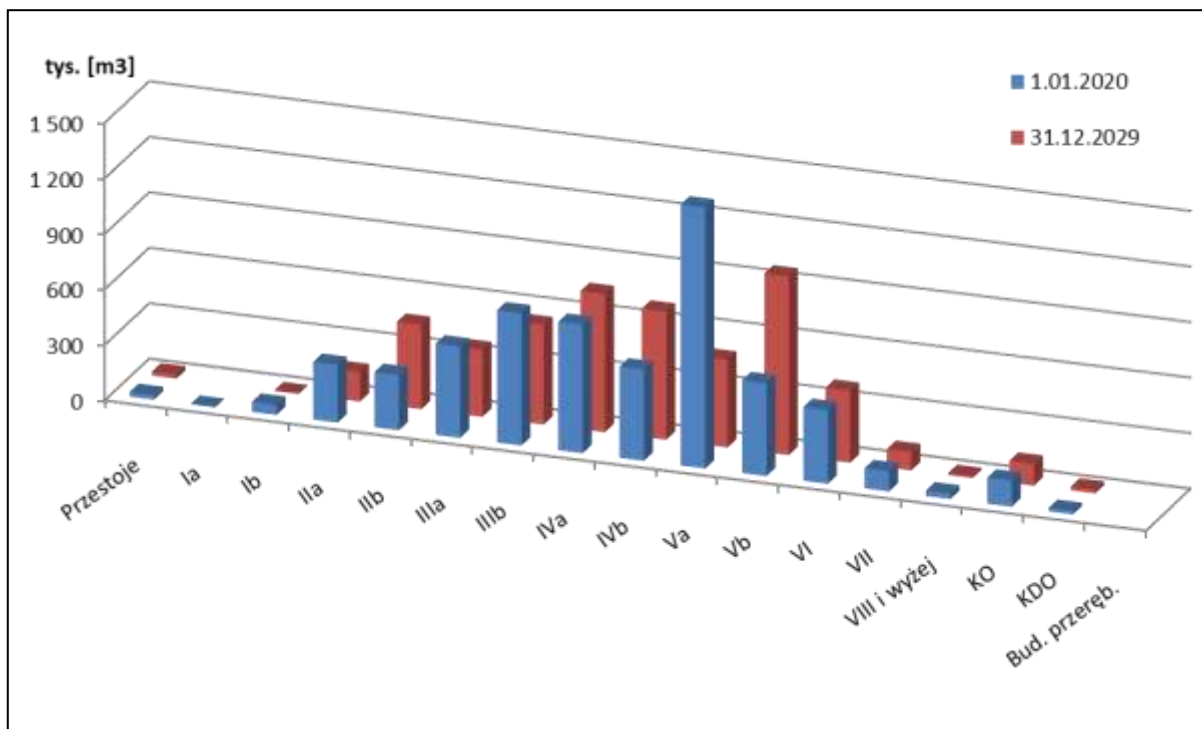
Gospodarka leśna w znacznym stopniu wpływa natomiast na gatunki związane ze środowiskiem leśnym. W przypadku gatunków zwierząt, których areał występowania jest duży lub gatunków roślin i zwierząt, dla których nie można było określić precyzyjnie miejsc występowania, o wpływie zaplanowanych zabiegów można wnioskować na podstawie spodziewanych zmian powierzchni potencjalnych siedlisk ich bytowania. Bardzo ważnym elementem tych siedlisk jest drzewostan. Dla gatunków, które mają ściśle preferencje siedliskowe, np. występują tylko w starszych drzewostanach, istotne jest żeby nie wystąpiło znaczące zmniejszenie powierzchni ich siedlisk. Ocenę wpływu zaplanowanych zabiegów na siedliska roślin i zwierząt przeprowadzono poprzez analizę przewidywanych zmian struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanów. Spodziewane zmiany udziału powierzchniowego i miąższościowego w poszczególnych klasach wieku przedstawiono na wykresach.

Z analizy danych wynika, że na koniec okresu gospodarczego nastąpią przesunięcia w poszczególnych podklasach wieku wynikające z naturalnego postarzenia się

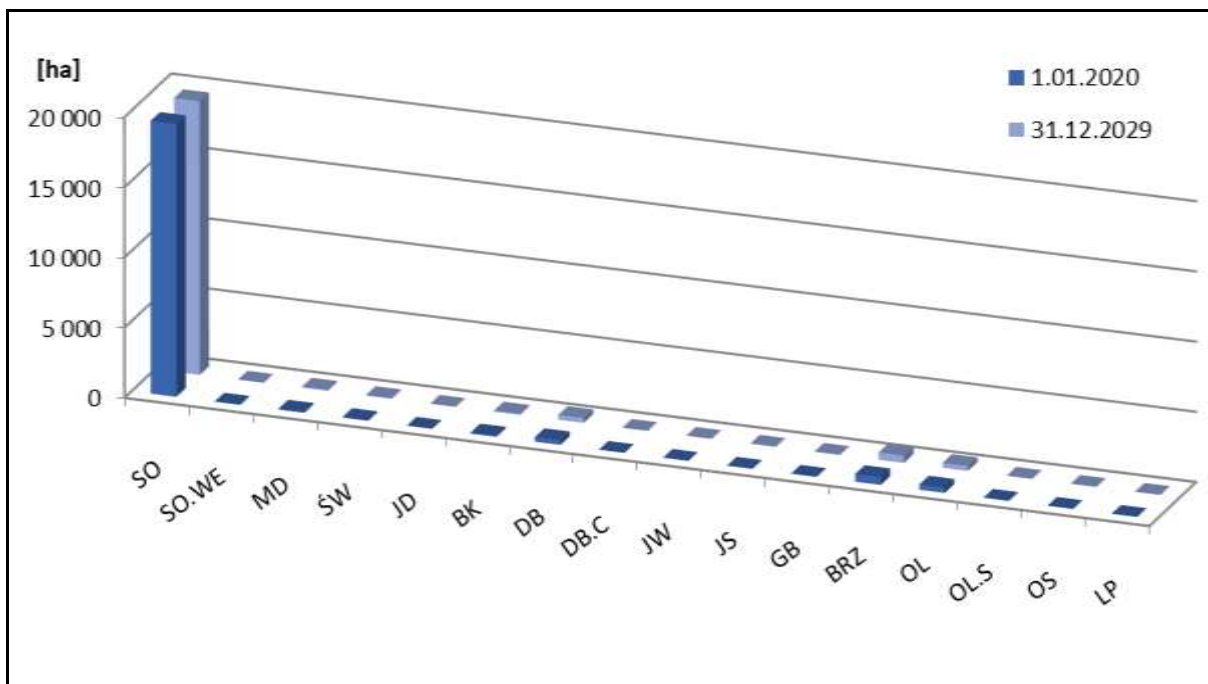
drzewostanów o 10 lat. Największy wzrost powierzchni zostanie odnotowany w Ia klasie wieku, czyli w drzewostanach do 10 roku życia. Wynika to z faktu wykonywania cięć rębnych i przechodzenia drzewostanów właśnie do tej grupy wiekowej. Największy spadek powierzchni nastąpi w Va (2764 ha) klasie wieku, następnie IIIb, Ib, IIIa odpowiednio o 514, 353, 284 ha.

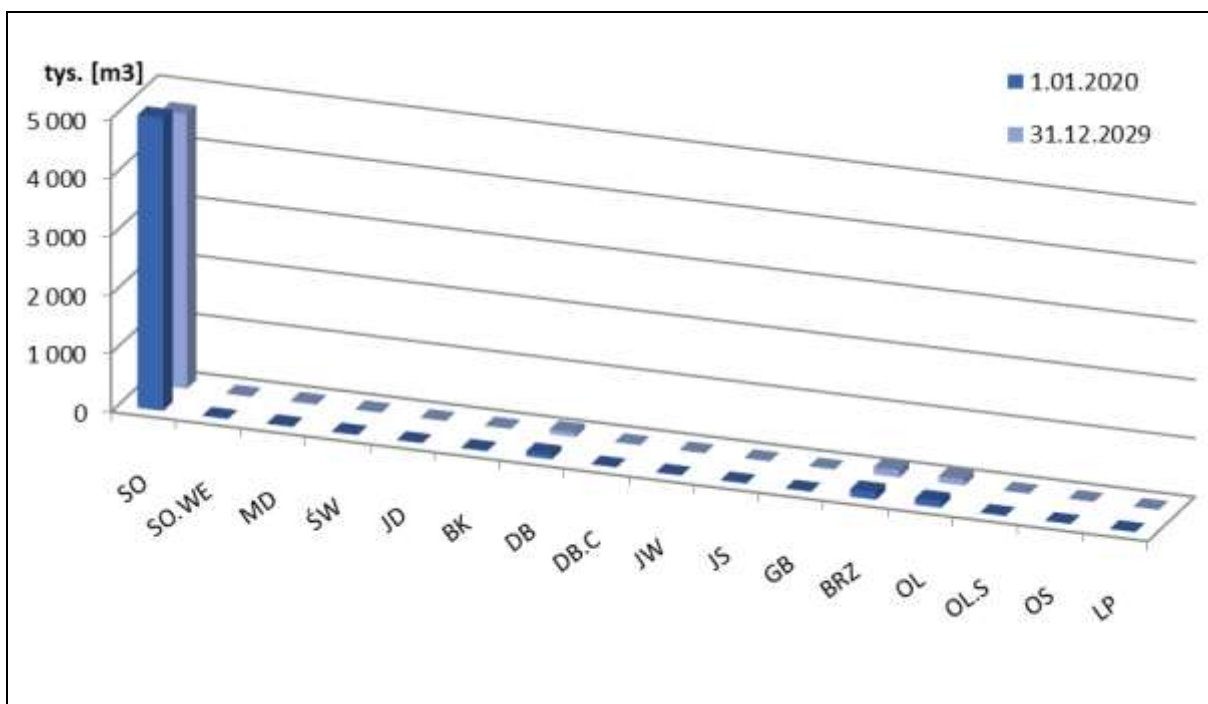
Ryc. Spodziewane zmiany udziału powierzchniowego w poszczególnych klasach wieku na koniec okresu gospodarczego

Ryc. Spodziewane zmiany udziału miąższościowego w poszczególnych klasach wieku na koniec okresu gospodarczego

Ryc. Spodziewane zmiany udziału powierzchniowego dla poszczególnych gatunków na koniec okresu gospodarczego

Ryc. Spodziewane zmiany udziału miąższościowego dla poszczególnych gatunków na koniec okresu gospodarczego.

Przy projektowaniu cięcia uprzążającego pozostawia się co najmniej 5% grubizny dojrzałego drzewostanu na pniu w postaci pojedynczych drzew i biogrup. Istniejące przestoje będą pozostawione do naturalnego rozkładu, spełniając rolę np. osłony dla młodego pokolenia. Biorąc pod uwagę miąższość to w drzewostanach w III, IV i V klasy wieku znajduje się blisko 75% zapasu, z czego bardzo dużą miąższość gromadzą drzewostany w Va klasie wieku - niemal 25% miąższości.

Analiza spodziewanych zmian w strukturze gatunkowej drzewostanów wykazała, że skład gatunkowy drzewostanów Nadleśnictwa Lubliniec ulegnie niewielkim zmianom. Zmniejszy się nieznacznie udział powierzchniowy drzewostanów z dominacją brzozy i olszy, natomiast wzrośnie udział powierzchniowy drzewostanów dębowych i sosnowych. Jest to niewątpliwie związane ze stopniową przebudową drzewostanów i dostosowaniem ich składu gatunkowego do siedliska. Spodziewane zmiany udziału powierzchniowego i miąższościowego dla poszczególnych gatunków przedstawiono na powyższych wykresach.

Podsumowując przeprowadzona analiza spodziewanych zmian struktury wiekowej i gatunkowej drzewostanów pozwala przyjąć, że wskutek realizacji Planu urządzenia lasu nie zostaną uszczuplone powierzchnie biotopów gatunków roślin i zwierząt obecnie występujących na terenie Nadleśnictwa Lubliniec. Sama zmiana w strukturze wiekowej i gatunkowej przyniesie korzystne pod względem przyrodniczym dostosowanie składów drzewostanów do siedlisk leśnych.

6.5.5 Oddziaływanie na wodę

Las jako jeden z najbardziej złożonych ekosystemów lądowych pełni różnorodne funkcje. Podstawową funkcją lasu w ramach zachowania odpowiednich stosunków wodnych jest retencyjność. Zapewnia ona z jednej strony rezerwy wody w okresach niedoboru, z drugiej zaś zatrzymywanie jej nadwyżki w okresach nadmiaru i zagrożenia powodziowego.

Projekt planu urządzenia lasu zaleca ochronę śródleśnych źródeł, młak i torfowisk. W Nadleśnictwie nie przewiduje się wykonywania zabiegów mogących pogorszyć stosunki wodne. Zabiegi rębne w krótkim i średnim okresie czasu nie będą miały istotnego wpływu na wodę ze względu na ciągły proces zastępowania drzewostanu dojrzałego młodym pokoleniem. W Nadleśnictwie Lubliniec funkcje wodochronne drzewostanów wspomagane są przez wykonywanie odpowiednich zabiegów pielęgnacyjnych, odnowień, rębni oraz przebudowy drzewostanów, które głównie w perspektywie długoterminowej, poprzez utrzymywanie trwałej pokrywy roślinnej w pośredni sposób wspierają regulację stosunków wodnych (ograniczają niekorzystne wahania poziomu wód gruntowych, spowolniają spływ powierzchniowy, spowolniają topnienie śniegu a co za tym idzie zapobiegają powstawaniu powodzi). W ramach ogólnej poprawy retencyjności należy zwrócić również szczególną uwagę m.in. na przebudowę drzewostanów pod kątem dostosowania ich składu do siedliska.

Biorąc pod uwagę powyższe należy uznać, w perspektywie zarówno krótko-, średnio- jak i długoterminowej zapisy planu w odniesieniu zachowywania odpowiednich stosunków wodnych będą dodatnie.

6.5.6 Oddziaływanie na powietrze

Oczywistym faktem jest to, że las działa jako naturalny filtr powietrza. Wychwytuje cząsteczki pyłów, sadzę i inne szkodliwe substancje zanieczyszczające powietrze. Lasy są głównym producentem tlenu i pochłaniają przy tym ogromne ilości dwutlenku węgla. Sprzyja temu bogactwo roślin i trwale utrzymywana pokrywa roślinna. Zabiegi rębne w krótkim i średnim okresie czasu nie będą miały istotnego wpływu na powietrze ze względu na proces zastępowania drzewostanu dojrzałego młodym pokoleniem. W długiej perspektywie czasu rębnie w powiązaniu z realizowanym przy ich pomocy procesem przebudowy, pielęgnacji drzewostanów oraz przede wszystkim odnowienia mają pozytywny wpływ na powietrze dzięki zachowaniu i pomnażaniu zasobów leśnych przyczyniając się w ten sposób do poprawy parametrów powietrza. Wszelkie działania gospodarcze przewidziane w projekcie planu opierają się na zasadach trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, zakładającej zachowywanie i pomnażanie zasobów leśnych. Dlatego biorąc pod uwagę powyższe, wpływ zapisów PUL na powietrze atmosferyczne należy uznać za dodatni.

6.5.7 Oddziaływanie na powierzchnię ziemi

Utrzymywanie trwałej roślinności leśnej, wyznaczenie lasów glebochronnych, preferowanie odnowienia naturalnego sprzyja zabezpieczeniu gleby przed erozją i wypłukiwaniem.

Na terenach leśnych występują naturalne podtypy glebowe, nie przeobrażone przez działalność człowieka. W Nadleśnictwie Lubliniec stosowane są rębnie zupełne, gniazdowe i złożone. Rębnie gniazdowe i złożone gwarantują możliwość ciągłego spełniania przez drzewostany zadań glebochronnych. Wykonywanie zaplanowanych zabiegów gospodarczych i hodowlanych w postaci rębni zupełnych czy też odnowienia sztucznego, może się wiązać z krótkoterminowym przeobrażeniem pokrywy glebowej. Przygotowanie gleby pod odnowienia sztuczne (sadzenie stosowane jest w Nadleśnictwie, jako uzupełnienie odnowienia naturalnego) przyczynia się do naruszenia wierzchniej pokrywy glebowej. Również podczas prowadzenia prac związanych z pozyskaniem drewna w ramach rębni gniazdowych i złożonych może dojść do nieznacznego krótkotrwałego naruszenia pokrywy glebowej w trakcie zrywki drewna, powstania kolein od pojazdów mechanicznych. W średnio i długookresowej perspektywie trwała roślinność i wzrastający młody drzewostan pokrywają naruszone fragmenty gleby chroniąc przed erozją (funkcja glebochronna) i przyczyniają się do pozytywnego oddziaływania na powierzchnię ziemi. Zdecydowanie korzystne jest również preferowanie odnowienia naturalnego.

Na uwagę zasługuje również geostanowisko tj. obiekt o numerze katalogowym 648 (wg. Centralnego Rejestru Geostanowisk Polski prowadzonego przez Państwowy Instytut Geologiczny). Obejmuje on obszar o powierzchni około 36 ha zlokalizowany w leśnictwie Ponoszów, w oddziałach: 95, 96, 112, 113, a oprócz tego mniejsze powierzchnie znajdują się w odległości 1 – 1,5 km na północ w oddziałach 70 i 81. Występują tu ślady eksploatacji rud żelaza – sydereytów – prowadzonej w XVIII, a szczególnie w XIX w., metodą płytkich szybów eksploatacyjnych, wokół których usypywano nieprzydatny urobek skały płonnej w formie wału o średnicy od 10 do 50 m, tzw. warpie. Równoległe z wydobywaniem rud żelaza prowadzono na tym obszarze także eksploatację lokalnych pokładów glinki kaolinowej dla wytwórni fajek ceramicznych w Zborowskim, a także ilów o znaczeniu budowlanym, niewykluczone, że na tych samych stanowiskach. Na terenach leśnych, oprócz wyżej opisanych, słabo zachowane ślady po wydobywaniu różnych kopalin, są widoczne wzdłuż całej doliny Liswarty. Opisany obszar jest jednym z nielicznych w regionie gdzie pozostałości działalności wydobywczej zachowały się w tak dobrym stanie i są pamiątką historii gospodarczej tego regionu. Czynności gospodarcze dotyczące pielęgnacji lasu nie powinny naruszyć spójności obiektu, gdyż dotychczasowa gospodarka leśna w sposób wystarczający chroniła nienaruszalność tego miejsca.

Wobec powyższego wpływ PUL na powierzchnię ziemi w średnim i długim okresie należy uznać za dodatni.

6.5.8 Oddziaływanie na krajobraz

Ważnym aspektem w kształtowaniu krajobrazu jest zachowanie trwałości i niezmienności postaci lasu. Zróżnicowanie powierzchniowe, gatunkowe i wiekowe, a także mozaikowość lasów wpływają niewątpliwie na urozmaicenie i wzbogacenie krajobrazu. Dobór odpowiednich metod zagospodarowania i odnawiania lasu wpływa istotnie na zwiększenie różnorodności krajobrazu. Wszelkie działania gospodarcze przewidziane w projekcie planu opierają się na zasadach trwale zrównoważonej gospodarki leśnej, zakładającej zachowanie i pomnażanie zasobów leśnych. Plan urządzenia lasu nie przewiduje fragmentaryzacji kompleksów leśnych ani też zmniejszania powierzchni gruntów pod lasami.

W Nadleśnictwie zasadniczo użytkowanie lasu będzie prowadzone poprzez rębnie zupełne, gniazdowe i złożone. W krajobrazie, las jako formacja drzew będzie trwał w przestrzeni ale w różnej fazie wiekowej i lokalizacji. Przewidywane w projekcie planu zabiegi gospodarcze mogą więc powodować krótko i średnioterminowe przeobrażenia krajobrazu leśnego ale tylko lokalnie, w miejscach wykonywania.

Bardzo ważne są także zapisy POP rekomendujące pozostawianie w nienaruszonym stanie śródleśnych łąk, bagienek, polan, a więc zachowywania różnorodności i bogactwa krajobrazu, także jako elementów korytarzy ekologicznych.

Należy więc uznać, że wpływ zapisów projektu planu urządzenia lasu na krajobraz może oddziaływać zmiennie jednak w dłuższej perspektywie czasu jest dodatni.

6.5.9 Oddziaływanie na klimat

Odnowienia, pielęgnacje, rębnie, przebudowa drzewostanów, a więc wszystkie zadania gospodarcze przewidziane w projekcie PUL, wpływają pozytywnie na warunki klimatyczne w perspektywie krótko, średnio i długoterminowej. Wpływ zabiegów uwidacznia się w:

- stabilizacji lokalnego mikroklimatu
- złagodzeniu amplitudy temperatury
- kształtowaniu wielkości parowania i wilgotności względnej powietrza, co przekłada się na wzrost ilości opadów
- formowaniu specyficznych stosunków świetlnych
- oddziaływaniu na prędkość wiatru (wiatrochronne oddziaływanie drzewostanu).

Działanie lasu kształtowanego zgodnie z zasadami prawidłowej gospodarki leśnej, powoduje pozytywne reakcje w warunkach klimatycznych zwłaszcza w odniesieniu do lokalnego obszaru. Co prawda nieco mniejsze walory kształtowania klimatu w krótkim i średnim okresie czasu mają drzewostany w fazie użytkowania rębego i przebudowy, ze względu na zastępowanie drzewostanu dojrzałego młodym pokoleniem, jednakże w ujęciu długoterminowym wpływ tych stadiów rozwojowych na klimat należy uznać za wysoce pozytywny.

Dlatego też biorąc pod uwagę powyższe należy uznać, że wpływ projektu planu na klimat, zwłaszcza w perspektywie średnio i długoterminowej, jest dodatni.

6.5.10 Oddziaływanie na zasoby naturalne

Oddziaływanie projektu planu urządzenia lasu na zasoby naturalne przekłada się na stan i wielkość zasobów drewna w lasach Nadleśnictwa. W przypadku użytkowania rębego poziom pozyskania został dostosowany do potrzeb hodowlanych, stanu zdrowotnego oraz potrzeb przebudowy drzewostanów. Użytkowanie główne zaprojektowano na poziomie 124% spodziewanego przyrostu bieżącego zasobów (1 398 550 m³). Zaprojektowany ogólny rozmiar użytkowania brutto (1 732 935 m³) stanowi około 30% ogólnych zasobów miąższości wynoszących 5 695 114 m³. Oznacza to, że pełna realizacja zaprojektowanego użytkowania spowoduje spadek tych zasobów do 5 360 729 m³, czyli zmniejszy się o około 5,9%. Prognoza zasobów drzewnych wyliczona w oparciu o przyrost bieżący użyteczny przewiduje tylko minimalny przyrost zasobów o 103 m³.

Wszelkie działania gospodarcze (odnawienia, pielęgnacje, rębnie, przebudowa drzewostanów) przewidziane w projekcie planu opierają się na zasadach trwale zrównoważonej gospodarki leśnej. Jako wskazane wydaje się dążyć w długiej perspektywie czasu do zwiększania zasobności drzewostanów oraz do wzrostu ich jakości i wartości. Należy zatem uznać, że założenia PUL nie wpływają negatywnie na ogólny stan zasobów naturalnych.

6.5.11 Oddziaływanie na zabytki

W trakcie wykonywania projektu planu urządzenia lasu jest sporządzany wykaz walorów kulturowych znajdujących się na obszarze Nadleśnictwa. Wykaz ten jest zamieszczany w Programie ochrony przyrody. Dzięki takim zapisom plan urządzenia lasu jest ważnym źródłem informacji o zabytkach i dobrach kultury materialnej danego terenu. Na terenach będących w zasięgu terytorialnym Nadleśnictwa istnieją liczne obiekty zabytkowe. Na uwagę zasługuje stanowisko paleontologiczne znajduje się w oddziale 369a, leśnictwa Brzezinki. Jest to miejsce występowania szczątków gadów triasowych. Oprócz tego ważne z punktu widzenia gospodarki leśnej jest stanowisko archeologiczne zlokalizowane

w południowej części wydzielania 187g leśnictwa Ciasna- na granicy z gruntami rolnymi. Grodzisko stożkowe z XIV w., dotychczas nie badane, określane niekiedy jako Dzielna stanowisko 1 (lub kurhan w Dzielnej) ma postać wywyższenia gruntu na obrysie regularnego czworokąta o boku około 35m. Obiekt usytuowany jest pod drzewostanem, lecz wyraźnie widoczny na numerycznym modelu terenu. Przed podjęciem czynności gospodarczych w wydzielaniu w którym zlokalizowano grodzisko należy powiadomić Konserwatora Zabytków. Czynności gospodarcze dotyczące pielęgnacji lasu nie powinny naruszyć spójności obiektu, gdyż dotychczasowa gospodarka leśna w sposób wystarczający chroniła nienaruszalność tego miejsca.

Las bezpośrednio nie wpływa na zabytki i dobra kultury materialnej, tworzy natomiast niepowtarzalne ich tło, wzbogacając wnętrza krajobrazowe. Pośredni długookresowy wpływ na zabytki ma przebudowa drzewostanów z zastosowaniem odnowień o składzie zgodnym z występującymi siedliskami. Przyczynia się bowiem do stworzenia naturalnego składu drzewostanów, zróżnicowanych wiekowo i gatunkowo, uszlachetniając tło krajobrazowe zabytków i innych dóbr kultury materialnej.

6.5.12 Oddziaływanie na dobra materialne

Gospodarka leśna prowadzi do efektywnego wykorzystania różnorodnych produktów i usług leśnych tak aby zapewnić dobrą kondycję ekonomiczną oraz korzyści środowiskowe i społeczne. Gospodarowanie lasami przyczynia się do długotrwałego dobrobytu społecznego i ekonomicznego ludności. Określa i definiuje normy prawne, a także dokumentuje i uznaje zasady społeczności rdzennej do posiadania, użytkowania oraz gospodarowania własnością leśną.

Biorąc pod uwagę powyższe można śmiało stwierdzić, że realizacja projektu Planu będzie przynosić wymierne dochody dla Skarbu Państwa zapewniając przy tym pracę miejscowym mieszkańcom. Dlatego też wpływ zapisów projektu PUL, w odniesieniu do dóbr materialnych, należy uznać za pozytywny.

6.5.13 Zbiorcza ocena oddziaływania na środowisko

Sumaryczne ujęcie przewidywanego oddziaływania projektu Planu urządzenia lasu na środowisko zostało przedstawione w tabeli, w której oprócz grup zabiegów gospodarczych (odnowień, pielęgnowania drzewostanów, rębni zupełnych, gniazdowych, rębni stopniowych) umieszczono „przebudowę drzewostanów”. Przebudowa obejmuje szereg zabiegów gospodarczych (rębnie, odnowienia, pielęgnacje), które mają na celu przekształcenie drzewostanów o niewłaściwym składzie gatunkowym dla danego siedliska na drzewostany o składzie gatunkowym dostosowanym do warunków siedliskowych.

Tabela: Macierz przewidywanego oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko w granicach zasięgu terytorialnego Nadleśnictwa Lubliniec

Lp.	Elementy środowiska	Rodzaje planowanych czynności i zadań gospodarczych ²⁾ oraz ich przewidywane znaczące oddziaływanie ¹⁾ na elementy środowiska					Łączna ocena ³⁾ oddziaływania planu urządzenia lasu na środowisko
		Zalesienia	Odnowienia	Pielęgnowanie drzewostanów	Rębnie złożone i przebudowa stopniowa	Rębnie zupełne	
1	2	3	4	5	6	7	8
1.	Różnorodność biologiczna	nie dotyczy	+1/+2/+3	+1/+2/+3	+1/+2/+3	-1/02/+3	+1/+2/+3
2.	Ludzie	nie dotyczy	01/02/+3	+1/+2/+3	01/02/+3	01/02/+3	01/02/+3
3.	Zwierzęta	nie dotyczy	01/02/+3	-1/+2/+3	-1/02/+3	-1/02/+3	01/02/+3
4.	Rośliny	nie dotyczy	01/+2/+3	-1/02/+3	-1/02/03	-1/02/+3	01/02/+3
5.	Woda	nie dotyczy	+1/+2/+3	+1/+2/+3	+1/02/+3	-1/02/+3	01/+2/+3
6.	Powietrze	nie dotyczy	+1/+2/+3	01/02/+3	01/02/+3	01/02/+3	+1/+2/+3
7.	Powierzchnia ziemi	nie dotyczy	01/02/+3	01/+2/+3	-1/02/+3	-1/02/+3	01/02/+3
8.	Krajobraz	nie dotyczy	01/02/+3	+1/+2/+3	-1/02/03	-1/02/+3	+1/+2/+3
9.	Klimat	nie dotyczy	01/02/+3	+1/+2/+3	01/02/+3	01/+2/+3	+1/+2/+3
10.	Zasoby naturalne	nie dotyczy	+1/+2/+3	+1/+2/+3	-1/02/+3	-1/02/+3	+1/+2/+3
11.	Zabytki	nie dotyczy	01/02/03	01/02/03	01/02/03	01/+2/+3	01/02/03
12.	Dobra materialne	nie dotyczy	01/02/+3	01/02/03	01/02/03	01/02/03	01/02/+3
13	Łączna ocena ³⁾ oddziaływania projektu Planu urządzenia lasu na środowisko	nie dotyczy	01/+2/+3	+1/+2/+3	01/02/+3	-1/02/+3	01/+2/+3

¹⁾ Symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na elementy środowiska oraz symbole dotyczące okresu tego oddziaływania:

+ (plus) – wpływ dodatni, pozytywny; 0 (zero) – brak znaczącego wpływu, - (minus) wpływ ujemny, negatywny,

1. oddziaływanie krótkoterminowe, 2. oddziaływanie średnioterminowe, 3. oddziaływanie długoterminowe (np. symbol 3. ujemnego oddziaływania długookresowego uznaje się jako równoznaczny z oddziaływaniem znacząco negatywnym);

Uwaga: W razie potrzeby symbole przewidywanego znaczącego oddziaływania planowanych czynności gospodarczych na elementy środowiska można odpowiednio rozbudować różniąc w dalszej kolejności np. oddziaływanie pośrednie (np. +1.1.) lub oddziaływanie bezpośrednie (np. -1.2.);

²⁾ Zadania gospodarcze formułowane na poziomie ogólnym (nie adresowane do wydziałów drzewostanowych, np. zadania z zakresu ochrony przeciwpożarowej) nie kwalifikują się do ujęcia w formie macierzy, stąd omówienie ich przewidywanego wpływu jest możliwe tylko w formie tekstowej.

³⁾ Łączna ocena nie wynika ze średniej arytmetycznej poszczególnych ocen, lecz stanowi indywidualne podsumowanie zagadnienia przez eksperta.

7. ROZWIĄZANIA I WNIOSKI DO PROJEKTU PLANU

7.1 Przewidywane rozwiązania mające na celu zapobieganie i ograniczenie negatywnych oddziaływań projektu planu na środowisko oraz propozycje rozwiązań alternatywnych

Zapisy analizowanego w niniejszym opracowaniu projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Lubliniec nie zawierają zaleceń, których realizacja może znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko lub obszar Natura 2000, w tym w szczególności na cel ochrony tego obszaru. Czynności gospodarcze zawarte w planie uwzględniają zapisy ustawy o ochronie przyrody zabraniającej prowadzenia działań, które mogą pogorszyć stan siedlisk przyrodniczych oraz wpłynąć negatywnie na gatunki roślin i zwierząt chronionych lub przewidzianych do ochrony w ramach sieci Natura 2000.

W projekcie planu założono cele długookresowe (perspektywiczne) i krótkookresowe (doraźne) oraz przyjęto dla nich odpowiednie sposoby postępowania gospodarczego, mające na celu między innymi ograniczanie negatywnych oddziaływań projektu planu na środowisko.

Cele długookresowe wskazują m.in. na:

- a) zachowanie trwałości lasu i ciągłości jego użytkowania poprzez:
 - optymalizowanie technicznego celu gospodarki leśnej, wyrażonego w formie przyjętych wieków rębności
 - dobór właściwych sposobów zagospodarowania lasu, najkorzystniejszych do realizacji przyjętych celów gospodarki leśnej (hodowlanych i technicznych)
- b) zgodność składów gatunkowych drzewostanów z możliwościami produkcyjnymi siedlisk, wyrażonymi w formie przyjętych TD ;
- c) planowanie gospodarki leśnej zgodnie z przepisami prawa.

Wytyczenie *celów krótkookresowych* polegało na:

- a) określeniu wskazań i wytycznych postępowania gospodarczego dla poszczególnych gospodarstw;
- b) określeniu wskazań i wytycznych postępowania gospodarczego dla poszczególnych drzewostanów z uwzględnieniem zróżnicowanych warunków mikrosiedliskowych oraz zróżnicowanego stanu drzewostanu;
- c) zapewnieniu pożądanego ładu czasowego i przestrzennego w użytkowaniu lasu (podział na ostępy);
- d) wskazaniu drzewostanów do przebudowy, których stan nie zapewniał osiągnięcia celów gospodarki leśnej;
- e) określeniu wskazań i wytycznych zmierzających do zachowania równowagi ekologicznej w ekosystemach leśnych, m.in. poprzez:
 - określenie zadań z zakresu odnowienia, pielęgnowania i ochrony lasu
 - określenie zadań wynikających z programu ochrony przyrody
 - określenie kierunku regeneracji siedlisk zniekształconych
- f) planowaniu zadań.

Przy określaniu lokalizacji planowanych cięć rębnych przestrzegano:

- wymogów ładu czasowego i przestrzennego
- ograniczeń i nakazów prawnych wynikających z funkcji pełnionych przez poszczególne drzewostany
- zasad i wytycznych zawartych w aktach normalizacji wewnętrznej w Lasach Państwowych (np. odnośnie długości okresów odnowienia, itp.)
- wytycznych KZP.

Plan nie zawiera projektów przedsięwzięć mogących znacząco oddziaływać na środowisko, bowiem zamierzenia w nim zawarte nie są zamierzeniami inwestycyjnymi ani też

ingerencjami polegającymi na przekształceniu lub zmianie sposobu wykorzystania terenu. Zawarte w projekcie planu ustalenia dotyczące potrzeb w zakresie infrastruktury technicznej w tym infrastruktury turystycznej i edukacyjnej mają jedynie charakter kierunkowych wytycznych. W Planie nie określa się również szczegółowych terminów i technik wykonywania działań gospodarczych. Podmiot realizujący zapisy planu obowiązują w tym zakresie przepisy ogólnopolskie i resortowe oraz przepisy i wytyczne wydane przez Generalną i Regionalne Dyrekcje Lasów Państwowych, a także Generalną i Regionalne Dyrekcje Ochrony Środowiska. W związku z analizami zawartymi w prognozie należy uznać, że realizacja ustaleń Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Lubliniec na okres gospodarczy od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2029 r., nie naruszy zasad wynikających z ustawy o ochronie przyrody, w tym zwłaszcza określonych w art. 33 ust.1.

7.2 Ogólne wytyczne i zalecenia prowadzenia racjonalnej gospodarki leśnej

Zadania w projekcie PUL zostały sformułowane w taki sposób, aby prowadzona w oparciu o te zapisy wielofunkcyjna, trwale zrównoważona gospodarka leśna przynosiła pozytywne efekty w wielu dziedzinach. Oznacza to działalność zmierzającą do kształtowania i wykorzystywania lasów w taki sposób i w takim tempie, aby zapewnić zachowanie ich bogactwa i różnorodności biologicznej, żywotności, potencjału regeneracyjnego oraz wysokiej produktywności, przy zachowaniu zdolności do wypełniania wszystkich ważnych funkcji ochronnych, gospodarczych i społecznych na poziomie lokalnym, narodowym i globalnym, bez szkody dla innych ekosystemów. Zgodnie z ustawą o lasach podstawą prowadzenia trwale zrównoważonej gospodarki leśnej jest plan urządzenia lasu.

W celu poprawy stanu środowiska przyrodniczego gospodarka leśna powinna być prowadzona według Zasad Hodowli Lasu (Warszawa 2012), które określają w tym względzie następujące wytyczne:

- a) zachowanie ekosystemów leśnych w stanie zbliżonym do naturalnego,
- b) restytucja zdegradowanych i zniekształconych zbiorowisk metodami hodowli i ochrony lasu poprzez:
 - wykorzystanie w miarę możliwości sukcesji naturalnej
 - stosowanie rębni złożonych przy przebudowie i użytkowaniu starszych drzewostanów,
 - używanie do przebudowy i odnowień najwartościowszych miejscowych ekotypów drzew z przestrzeganiem zasad regionalizacji, protegowanie odnowienia naturalnego,
- c) utrzymanie i wzmożenie ochronnych oraz produkcyjnych funkcji lasu poprzez coraz racjonalniejsze użytkowanie główne i uboczne,
- d) ochronę i zachowanie różnorodności biologicznej oraz bogactwa genetycznego dziko żyjących roślin i zwierząt poprzez: zachowanie w stanie nienaruszonym śródleśnych nieużytków takich jak:
 - bagienka, moczary, torfowiska oraz śródleśnych łąk, polan
 - zachowanie w dolinach rzek lasów łęgowych, olsów i innych naturalnych formacji przyrodniczych jako ostoi rzadkich gatunków roślin i zwierząt
- e) utrzymanie i wzmożenie funkcji ochronnych lasów, a w szczególności coraz istotniejszych funkcji wodochronnych
- f) utrzymanie zdrowotności i żywotności ekosystemów leśnych poprzez:
 - zróżnicowane traktowanie drzewostanów pod względem wymogów higieny lasu (tam gdzie nie stanowi to zagrożenia w lesie należy pozostawiać gałęzie i posusz jałowy, aby powstrzymać proces degradacji gleby i przyspieszyć obieg materii)
 - możliwie wczesne stosowanie zabiegów pielęgnacyjnych
 - stosowanie chemicznej ochrony lasu tylko w sytuacji niezbędnej konieczności
 - stosowanie w określonych warunkach zabiegów popierających ptaki i pożyteczne owady
 - dostosowywanie składu gatunkowego do warunków mikrosiedliskowych w pododdziałach

- zróżnicowanie wiekowe i gatunkowe (pozostawianie kęp starodrzewia po cięciach uprzęających, stosowanie rębni złożonych, stosowanie domieszek biocenotycznych i produkcyjnych).

Dodatkowo działania Nadleśnictwa Lubliniec będą zmierzać do poprawy stanu środowiska przyrodniczego poprzez stosowanie przyjaznych dla środowiska technologii i metod użytkowania lasu, takich jak:

- a) pozyskanie drewna ze zrywką po odpowiednio zaplanowanych i wykonanych szlakach zrywkowych,
- b) pozyskanie i zrywkę prowadzić w taki sposób, aby pozwalały uniknąć dużych zniszczeń runa, ściółki i gleby i jednocześnie były dostosowane do okresów najmniejszego zagrożenia ze strony czynników biotycznych i abiotycznych,
- c) w miejscach newralgicznych stosowanie technicznych środków zabezpieczania drzew przed uszkodzeniami powstającymi w czasie transportu.

Przed przystąpieniem do wykonywania prac terenowych (np. oznaczania powierzchni zrębowej), należy wytypowane powierzchnie do cięć rębnych sprawdzić pod kątem występowania obiektów objętych formą ochrony przyrody i zobrazować ich położenie na szkicach powierzchni zrębowych. Na szkicach zrębowych należy również zaznaczyć pozostawiane biogrupy drzew.

7.3 Ocena inwentaryzacji drewna drzew martwych

Pomiar drewna drzew martwych przeprowadzono na 175 kołowych powierzchniach próbnych wylosowanych do inwentaryzacji zasobów drzewnych. Średnia miąższość, w Nadleśnictwie, zakumulowanego drewna drzew martwych wynosi 5,51 m³/ha powierzchni zalesionej objętej pomiarem. Zinwentaryzowana miąższość stanowi 1,73% całego zapasu na gruntach zalesionych.

Zapas drewna drzew martwych wydaje się być wyższy niż zinwentaryzowany. Pomiarem nie objęto I klasy wieku. W przestojach zinwentaryzowanych w tych klasach wieku, szacując zasoby, nie inwentaryzowano drewna martwego - stojącego, a takie także występowało na powierzchniach. Nie projektowano do uprzęgnięcia przestojów, pozostawiono je do naturalnego rozkładu.

Tabela: Zestawienie miąższości drewna martwego w Nadleśnictwie

Typ siedliskowy lasu	Powierzchnia [ha]	Miąższość drewna martwego					
		Drewno martwych drzew stojących i złomów		Drewno drzew leżących i fragmentów drzew martwych		Razem	
		m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³	m ³ /ha	m ³
Ogółem n-ctwo	17934,22	2,28	40811,97	3,23	57877,12	5,51	98689,09

Podsumowując na terenie Nadleśnictwa obserwujemy występowanie ilości drewna martwego adekwatnej do struktury gatunkowej drzewostanów i wymogów ochrony lasu, a mając na względzie wskazane zalecenia polegające na pozostawianiu części drzew martwych, przestoi, drzew ekologicznych należy się spodziewać zwiększenia zasobów drzew martwych.

Biorąc pod uwagę powyższe można stwierdzić, że realizacja projektu Planu będzie stopniowo pozytywnie wpływać na element biocenotyczny jakim jest martwe drewno w ekosystemie leśnym, zarówno w cyklu krótko średnio jak i długoterminowym.

7.4 Rozwiązania alternatywne do rozwiązań zastosowanych w projekcie planu

W trakcie powstawania projektu planu urządzenia lasu rozważano wnikliwie wiele różnych możliwych do zastosowania wariantów. Procedura opracowywania planu urządzenia lasu jest procesem, podczas którego z wielu możliwych wariantów wybierane są rozwiązania

optymalne, łączące w sobie zaspokajanie potrzeb społeczno-gospodarczych i ochronę przyrody. Zapisy analizowanego w niniejszym opracowaniu projektu Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Lubliniec nie zawierają zaleceń, których realizacja może znacząco negatywnie oddziaływać na środowisko lub obszar Natura 2000, w tym w szczególności na cel ochrony tego obszaru.

W trakcie realizacji założeń planu należy zwrócić uwagę na rozłożenie wykonywania zabiegów w takich porach roku, aby zminimalizować jakiegokolwiek negatywne oddziaływanie na siedlisko oraz chronione gatunki roślin i zwierząt. Należy również dążyć do zgodności TD z naturalnym składem siedliska, celem zapewnienia właściwego stanu i ochrony siedliska.

7.5 Trudności napotkane podczas sporządzania Prognozy

Do najważniejszych i zasługujących na omówienie trudności przy sporządzaniu prognozy dla PUL należą:

- Brak zatwierdzonego i obowiązującego planu ochrony lub planu zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000;
- Brak zatwierdzonego i obowiązującego planu ochrony dla parku krajobrazowego;
- Brak zatwierdzonego i obowiązującego planu ochrony lub zadań ochronnych dla rezerwatu przyrody Cisy koło Sierakowa;
- Brak dokładnej wiedzy o występowaniu niektórych gatunków, w tym brak rzetelnych aktualizowanych opracowań odnoszących się do obszaru w zasięgu Nadleśnictwa.

7.6 Wnioski końcowe

Zadania w projekcie PUL zostały sformułowane w taki sposób, aby prowadzona w oparciu o te zapisy wielofunkcyjna, trwale zrównoważona gospodarka leśna przynosiła pozytywne efekty w wielu dziedzinach.

Gospodarka leśna chroni różnorodność biologiczną i wartości z nią związane, również zasoby wodne, gleby, rzadkie ekosystemy oraz walory krajobrazowe i jednocześnie prowadzi do efektywnego wykorzystania różnorodnych produktów i usług leśnych, aby zapewnić dobrą kondycję ekonomiczną oraz korzyści środowiskowe i społeczne. Prawdłowo prowadzona gospodarka leśna pozwala, więc łączyć zaspokajanie potrzeb społeczno-gospodarczych z funkcjami ekologicznymi lasu.

Uwzględniając uwagi oraz zapisy zamieszczone w projekcie PUL dla Nadleśnictwa Lubliniec należy stwierdzić, iż działania prowadzone zgodnie z zapisami zawartymi w projekcie przedmiotowego dokumentu pozwolą na prowadzenie wielofunkcyjnej gospodarki leśnej, a przede wszystkim zachowanie trwałości lasów oraz ciągłości ich użytkowania.

Reasumując, stwierdza się, że projekt Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Lubliniec na okres gospodarczy od 1 stycznia 2020 roku do 31 grudnia 2029 roku nie pogorszy stanu zachowania siedliska przyrodniczego. Gospodarka leśna prowadzona na podstawie tego Planu nie oddziałuje znacząco negatywnie na gatunki roślin i zwierząt podlegających ochronie ścisłej i częściowej na podstawie przepisów prawa krajowego.

Podsumowując należy stwierdzić, że projekt Planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Lubliniec na okres od 1.01.2020 r. do 31.12.2029 r. może zostać przedłożony do zatwierdzenia, gdyż nie stwierdzono jego znacząco negatywnego oddziaływania na środowisko i obszary Natura 2000.

8. LITERATURA

- Cyzman W. 2007, Metodyka wyznaczania zbiorowisk leśnych o znaczeniu wspólnotowym,
- Cyzman W. 2008, Gospodarowanie na siedliskach leśnych o znaczeniu wspólnotowym,
- Głowaciński Z. 2002. Czerwona lista zwierząt ginących i zagrożonych w Polsce, PAN - Instytut Ochrony Przyrody, Kraków,
- Głowaciński Z. 2001. Polska Czerwona Księga Zwierząt. Kręgowce - Państwowe Wydawnictwo Rolnicze i Leśne, Warszawa,
- Głowaciński Z., Nowacki J. 2004. Polska Czerwona Księga Zwierząt. Bezkręgowce - Instytut Ochrony Przyrody PAN w Krakowie oraz Akademia Rolnicza im. A. Cieszkowskiego w Poznaniu,
- Główny Inspektorat Ochrony Środowiska – Dane monitoringu przyrody uzyskane w ramach Państwowego Monitoringu Środowiska,
- Gwiazdowicz M., Kancelaria Sejmu Biuro Studiów i Ekspertyz. Strategiczne Oceny oddziaływania na Środowisko w Polsce oraz Unii Europejskiej,
- Herbich J. i inni, 2004, Lasy i Bory, „Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 – poradnik metodyczny”, Ministerstwo Środowiska, Warszawa,
- „Hylopatologiczna charakterystyka Nadleśnictwa Lubliniec oraz wskazania w zakresie ochrony lasu”
- Instrukcja Ochrony Lasu, 2004, PGL LP,
- Instrukcja Ochrony Lasu, 2012, PGL LP,
- Instrukcja Urządzania Lasu, 2003, DGLP,
- Instrukcja Urządzania Lasu, 2012, DGLP,
- Kondracki J., 2013, „Geografia regionalna Polski”, PWN, Warszawa,
- Kulpiński K., Tyc A., 2019, „Ekspertyza na potrzeby inwentaryzacji dodatkowych na obszarze Natura 2000 Łęgi w lasach nad Liswartą PLH240027”, Kraków,
- Metodyka inwentaryzacji leśnych siedlisk przyrodniczych Natura 2000 w Lasach Państwowych, 2007,
- Matuszkiewicz J.M., 2001, Zespoły leśne Polski. Wydawnictwo Naukowe PWN. Warszawa,
- Matuszkiewicz J.M., 2008, Regionalizacja Geobotaniczna Polski, IGiPZ, Warszawa
- Matuszkiewicz J.M. (red.), 2007, Geobotaniczne rozpoznanie tendencji rozwojowych zbiorowisk leśnych w wybranych regionach Polski. PAN. Warszawa,
- Matuszkiewicz J. M., Geobotaniczne rozpoznanie tendencji rozwojowych zbiorowisk leśnych w wybranych regionach Polski. Monografie JG i PZ PAN 2007 r. z załącznika w zapisie numerycznym i regionalne składy gatunkowych drzewostanów w typach siedliskowych lasu i zespołach leśnych,
- Monitoring gatunków i siedlisk przyrodniczych ze szczególnym uwzględnieniem specjalnych obszarów ochrony siedlisk Natura 2000. Wyniki monitoringu prowadzonego w roku 2010, GIOŚ,
- Okołowicz W., 1973, Regiony klimatyczne Polski, [w:] Narodowy Atlas Polski, PPWK, Warszawa,
- Otrębska- Starkłowa B., Typologia i regionalizacja fenologiczno- klimatyczna na przykładzie dorzecza górnej Wisły, 1977, Uniw. Jagiell.,
- Pawlaczyk P. ”Strategiczna ocena oddziaływania na środowisko planu urządzenia lasu - jak zrobić to najlepiej”,
- Projekt planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Lubliniec na okres od 1.01.2010 r. do 31.12.2019 r.,
- Romer E., 1949, Regiony klimatyczne Polski, Prace Wroc. Tow. Nauk., Ser. B, 16, 5-26
- Standardowy Formularz Danych Natura 2000 dla OZW PLH240027 Łęgi w lasach nad Liswartą,
- Strony internetowe: Instytutu Ochrony Przyrody PAN w Krakowie, Zespołu Parków Krajobrazowych Województwa Śląskiego, Nadleśnictwa Lubliniec, Ministerstwa Środowiska, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach,, Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Opolu

Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Katowicach, Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w Opolu, Wikipedii, Państwowego Instytutu Geologicznego, Krajowego Zarządu Gospodarki Wodnej, Edukacyjno-informacyjnego serwisu internetowego o dziedzictwie geologicznym Województwa Śląskiego,

- Sudnik - Wójcikowska B., Werblan-Jakubiec H. (red.) - 2004. Gatunki roślin. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000 - podręcznik metodyczny. Ministerstwo Środowiska, Warszawa. T. 9,
- Tomanek J., 1972, „Meteorologia i klimatologia dla leśników”, PWRiL, Warszawa,
- Trampler T., Kliczkowska A., Dmyterko E., Sierpińska A., 1990, „Regionalizacja przyrodniczo-leśna na podstawach ekologiczno-fizjograficznych”, PWRiL, Warszawa,
- Witkowski Z., Adamski P., Bartel R., Kepela A., Bereszyński A.- 2004, Gatunki zwierząt. Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000- poradnik metodyczny, Ministerstwo Ochrony Środowiska, Warszawa, T. 6,
- Woś A., 1999, „Klimat Polski”, PWN, Warszawa,
- Zadania ochronne dla rezerwatu przyrody Cisy koło Sierakowa,
- Zadania ochronne dla rezerwatu przyrody Łęg nad Młynówką,
- Założenia do sporządzenia projektu planu zadań ochronnych dla specjalnego obszaru ochrony siedlisk Natura 2000 Łęgi w lasach nad Liswartą-PLH240027
- Zasady Hodowli Lasu, 2012, DGLP,
- Zawadzka D. 2002, Ochrona przyrody w Lasach Państwowych, Centrum Informacyjne Lasów Państwowych, Warszawa.
- Zawadzka D., Zawadzki J. 2003. Głuszc. Monografie przyrodnicze., Klub Przyrodników.

9. ZAŁĄCZNIKI

1. Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach
2. Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy z Śląskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym
3. Wykaz chronionych gatunków roślin i zwierząt
4. Wykaz wydzieleń z siedliskiem przyrodniczym na obszarze Natura 2000
5. Oświadczenie autora prognozy

10. MAPA SPORZĄDZONA NA POTRZEBY PROGNOZY

Do sporządzenia opracowania wykorzystano m.in. warstwy map numerycznych Nadleśnictwa, warstwy map numerycznych będących wynikiem inwentaryzacji przyrodniczej Natura 2000 przeprowadzonej w Lasach Państwowych w latach 2006-2008 oraz dane udostępnione przez RDOŚ w Katowicach oraz RDOŚ w Opolu.

1. Mapa przeglądowa form ochrony przyrody z lokalizacją siedlisk przyrodniczych.

Załącznik 1. Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Katowicach.

ZU.6003.29.4.2015DP

**REGIONALNY DYREKTOR
OCHRONY ŚRODOWISKA
W KATOWICACH**

20
24.07.2017
mm

Katowice, 19 lipca 2017 r.

WPN.410.8.2017.AJ1

**Pan
Wiesław Kucharski
Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów
Państwowych w Katowicach**
ul. Św. Huberta 43/45
40-543 Katowice

Odpowiadając na Państwa wniosek z 20 czerwca 2017 r. znak: ZU.6003.29.4.2015.DP, w sprawie uzgodnienia, w trybie art. 53 ustawy z 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353 z późn. zm.), zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla opracowywanego projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Lubliniec na lata 2020-2029 uprzejmie informuję, że:

uzgadniam

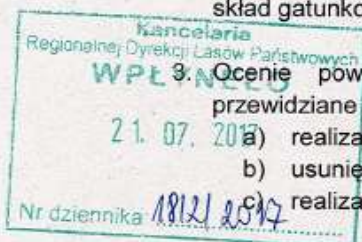
przedstawiony zakres i stopień szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko dla tworzonego projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Lubliniec na lata 2020-2029.

Jednocześnie w prognozie należy uwzględnić (rozdz. 4 pkt 6 wniosku - „Przewidywane oddziaływanie projektu planu na środowisko i obszary Natura 2000”) następujące kwestie:

1. Należy przeanalizować i dokonać oceny ogólnej poszczególnych kategorii oddziaływań, na siedliska przyrodnicze, dla których ochrony wyznaczono specjalny obszary ochrony siedlisk Natura 2000 Łęgi w Lasach nad Liswartą PLH240027, ze szczególnym uwzględnieniem siedliska: łęgi wierzbowe, topolowe, olszowe i jesionowe (*Salicetum albae*, *Populetum albae*, *Alnenion glutinoso-incanae*, olsy źródłiskowe), kod Natura *91E030.
2. Wpływ planowanych zabiegów w poszczególnych stadiach rozwojowych drzewostanu na wskaźniki charakteryzujące stan zachowania siedlisk przyrodniczych, takie jak skład gatunkowy, struktura wiekowa, ilość martwego drewna leżącego i stojącego.

3. Ocenie powinny podlegać zwłaszcza następujące ustalenia, oraz zadania, przewidziane do realizacji w przedmiotowym dokumencie:

- a) realizacja użytków rębnych;
- b) usunięcia przestojów;
- c) realizacja zabiegów pielęgnacyjnych,

SEKRETARIAT
DYREKTOR

21.07.2017

Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych
L.dz.3606.....

w odniesieniu do siedlisk przyrodniczych oraz siedlisk chronionych gatunków roślin i zwierząt, a także będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty, w tym bielika *Haliaeetus albicilla* (kod Natura A075) i bociana czarnego *Ciconia nigra* (kod Natura A030).

W Prognozie należy także uwzględnić ocenę porównawczą zaplanowanych składów gatunkowych, docelowych składów gatunkowych drzewostanów (GTD) z naturalnymi składami gatunkowymi warstwy drzew siedlisk przyrodniczych z podaniem źródła (np. J. M. Matuszkiewicz – Zespoły leśne Polski, wyd. PWN 2007 r. lub Poradnik ochrony siedlisk i gatunków Natura 2000);

Przedstawiony powyżej zakres uzupełnień określony został w porozumieniu z Regionalnym Dyrektorem Ochrony Środowiska w Opolu oraz w oparciu o przekazane informacje i uzgodnienia na Komisji Założeń Planu dla Nadleśnictwa Lubliniec na lata 2020-2029 dnia 7 kwietnia 2017 r., w kontekście danych będących w dyspozycji Regionalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska w Katowicach.

Jednocześnie zwracam uwagę, że przywołany we „Wniosku o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości...”, w rozdz. 4 pkt 6 d) art. 52a Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (Dz. U. z 2016 r. poz. 2134 z późn. zm.) odnosi się do ochrony zwierząt w zakresie gospodarki rybackiej.

Tym niemniej wskazana przez wnioskodawcę potrzeba dokonania analiz „Oddziaływania na dziko występujące populacje gatunków będących przedmiotem zainteresowania Wspólnoty i chronionych gatunków ptaków oraz ich siedlisk” jest jak najbardziej konieczna.

Zastępca Regionalnego Dyrektora
Ochrony Środowiska w Katowicach
Regionalny Konserwator Przyrody

mgr Jolanta Przech

Do wiadomości:
Nadleśnictwo Lubliniec
RDOŚ w Opolu

Załącznik 2. Uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości prognozy ze Śląskim Państwowym Wojewódzkim Inspektorem Sanitarnym

ZU.6003.29.05.2015.DP

ZU
01.07.2017
[Signature]

27/17

ŚLĄSKI PAŃSTWOWY WOJEWÓDZKI INSPEKTOR SANITARNY

40 – 074 Katowice ul. Raciborska 39 skrytka pocztowa 591

wsse.katowice@pis.gov.pl

<http://wssekato.wice.pis.gov.pl/>

Katowice, dnia 30.06.2017 r.

NS-NZ.042.90.2017

OPINIA SANITARNA

Na podstawie art. 3 pkt 1 i art. 10 ust. 2 ustawy z dnia 14 marca 1985 r. o Państwowej Inspekcji Sanitarnej (Dz. U. z 2017 r. poz. 1261), art. 53 oraz art. 58 pkt 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353, z późn. zm.), po rozpatrzeniu wniosku Dyrektora Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach, znak: ZU.6003.29.5.2015.DP, z dnia 20.06.2017 r.,

Śląski Państwowy Wojewódzki Inspektor Sanitarny

wyraża opinię, że

prognoza oddziaływania na środowisko dla projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Lubliniec na lata 2020-2029 powinna zawierać elementy wymagane w art. 51 ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. z 2016 r. poz. 353, z późn. zm.). Elementy te powinny być przeanalizowane i ocenione w stopniu i zakresie adekwatnym do charakterystyki obszaru objętego opracowaniem z uwzględnieniem oceny efektów działalności środowiskowej w oparciu o dotychczasowe dokumenty. Ponadto, informacje zawarte w prognozie powinny umożliwiać ocenę wpływu zapisów przedmiotowego dokumentu na warunki życia i zdrowia mieszkańców Gminy.

UZASADNIENIE

Dyrektor Regionalnej Dyrekcji Lasów Państwowych w Katowicach, wnioskiem znak ZU.6003.29.5.2015.DP, z dnia 20.06.2017 r., wystąpił o uzgodnienie zakresu i stopnia szczegółowości informacji wymaganych w prognozie oddziaływania na środowisko sporządzanej dla projektu Planu Urządzenia Lasu dla Nadleśnictwa Lubliniec na lata 2020-2029. Przedmiotowy plan urządzania lasu dotyczy 3 obrębów leśnych (Dobrodzień, Lubliniec, Patoka) o łącznej powierzchni ok. 22100 ha. Planowane działania kształtujące lasy Nadleśnictwa Lubliniec przebiegać będą w taki sposób i w takim tempie, by zachować ich bogactwo, różnorodność biologiczną, żywotność, potencjał regeneracyjny, przy jednoczesnym wypełnianiu wszystkich pełnionych przez lasy funkcji. Celem planu urządzania lasu jest określenie priorytetów i działań w dziedzinie ochrony środowiska, w tym zdrowia ludzi. Prowadząc gospodarkę leśną wg planu urzędniowego zachowa się lasy oraz ich korzystny wpływ na klimat, wodę, powietrze i zdrowie ludzi. Wpłynie to na zachowanie różnorodności biologicznej i jej zrównoważony rozwój.

Biorąc pod uwagę charakter działań przewidzianych w dokumencie Planu Urządzenia Lasu Nadleśnictwa Lubliniec na lata 2020-2029 oraz cechy obszaru objętego opracowaniem, określono zakres i stopień szczegółowości prognozy. W prognozie należy uwzględnić m.in. ocenę efektów działalności środowiskowej w oparciu o dotychczasowe dokumenty, celem umożliwienia analizy zadań planowanych do realizacji, pod kątem ich skuteczności. Informacje zawarte w prognozie powinny umożliwiać ocenę wpływu zapisów przedmiotowego dokumentu na warunki życia i zdrowia mieszkańców Gminy.

Śląski Państwowy Wojewódzki
Inspektor Sanitarny

lek. med. Urszula Mendera-Bożek

Załączniki:

Zwrot dokumentacji.

Otrzymuje:

Dyrektor Regionalnej Dyrekcji
Lasów Państwowych w Katowicach
ul. Św. Huberta 43/45, 40-543 Katowice

Załącznik 3. Lista miejsc występowania gatunków roślin i zwierząt

Tabela: Chronione gatunki roślin i zwierząt.

Adres leśny	Nazwa gatunku	Powierzchnia wydzielenia [ha]
02-19-1-01-43 -g -00	widłak jałowcowaty	26.75
02-19-1-02-100 -f -00	wawrzynek wilczelyko	1.61
02-19-1-02-116 -c -00	wawrzynek wilczelyko	1.61
02-19-1-02-116 -d -00	wawrzynek wilczelyko	1.47
02-19-1-02-117 -a -00	wawrzynek wilczelyko	5.50
02-19-1-02-66 -a -00	wawrzynek wilczelyko	7.15
dane wrażliwe	1 strefa okresowa bociana czarnego	0.11
dane wrażliwe	1 strefa okresowa bociana czarnego	0.02
dane wrażliwe	1 strefa okresowa bociana czarnego	8.54
dane wrażliwe	1 strefa całoroczna bociana czarnego	0.12
dane wrażliwe	1 strefa całoroczna bociana czarnego	0.16
dane wrażliwe	1 strefa okresowa bociana czarnego	0.13
dane wrażliwe	1 strefa okresowa bociana czarnego	0.12
dane wrażliwe	1 strefa okresowa bociana czarnego	1.11
dane wrażliwe	1 strefa całoroczna bociana czarnego	1.04
dane wrażliwe	1 strefa całoroczna bociana czarnego	3.84
dane wrażliwe	1 strefa okresowa bociana czarnego	8.52
02-19-1-02-84 -h -00	wawrzynek wilczelyko	2.41
02-19-1-03-133 -b -00	bagno zwyczajne	2.95
02-19-1-03-161 -d -00	bagno zwyczajne	8.27
02-19-1-03-163 -d -00	bagno zwyczajne	2.11
dane wrażliwe	3 strefa okresowa bielika	0.12
dane wrażliwe	3 strefa okresowa bielika	0.15
dane wrażliwe	3 strefa okresowa bielika	3.50
dane wrażliwe	3 strefa okresowa bielika	4.12
dane wrażliwe	3 strefa okresowa bielika	1.00
02-19-1-04-444 -f -00	wawrzynek wilczelyko	2.11
02-19-1-05-311 -g -00	bagno zwyczajne	3.40
02-19-1-05-321 -g -00	widłak jałowcowaty	8.31
02-19-1-05-323 -d -00	widłak jałowcowaty	12.52
02-19-1-05-346 -h -00	bagno zwyczajne	0.91
02-19-1-06-420 -d -00	bagno zwyczajne	2.43
02-19-1-06-436 -a -00	bagno zwyczajne	13.97
02-19-1-06-437 -i -00	bagno zwyczajne	1.95
02-19-1-06-451 -d -00	bagno zwyczajne	3.47
02-19-1-06-451 -i -00	bagno zwyczajne	2.36
dane wrażliwe	2 strefa okresowa bielika	0.26
dane wrażliwe	2 strefa okresowa bielika	2.24
dane wrażliwe	2 strefa okresowa bielika	1.96
dane wrażliwe	2 strefa okresowa bielika	2.84
dane wrażliwe	2 strefa okresowa bielika	2.68
dane wrażliwe	2 strefa okresowa bielika	3.19
dane wrażliwe	2 strefa okresowa bielika	0.79
dane wrażliwe	2 strefa całoroczna bielika	0.31
dane wrażliwe	2 strefa całoroczna bielika	0.11
dane wrażliwe	2 strefa okresowa bielika	0.09
dane wrażliwe	2 strefa okresowa bielika	0.17
dane wrażliwe	2 strefa okresowa bielika	2.37
dane wrażliwe	2 strefa okresowa bielika	1.85
dane wrażliwe	2 strefa okresowa bielika	3.99
dane wrażliwe	2 strefa okresowa bielika	3.39
dane wrażliwe	2 strefa okresowa bielika	2.08

Adres leśny	Nazwa gatunku	Powierzchnia wydzielenia [ha]
dane wrażliwe	2 strefa całoroczna bielika	1.11
dane wrażliwe	2 strefa całoroczna bielika	3.14
dane wrażliwe	2 strefa całoroczna bielika	1.21
dane wrażliwe	2 strefa całoroczna bielika	0.70
dane wrażliwe	2 strefa całoroczna bielika	1.20
dane wrażliwe	2 strefa całoroczna bielika	3.41
dane wrażliwe	2 strefa okresowa bielika	6.37
dane wrażliwe	2 strefa okresowa bielika	0.58
dane wrażliwe	2 strefa okresowa bielika	2.06
dane wrażliwe	2 strefa okresowa bielika	0.88
dane wrażliwe	2 strefa okresowa bielika	2.39
dane wrażliwe	2 strefa okresowa bielika	0.29
dane wrażliwe	2 strefa okresowa bielika	0.05
dane wrażliwe	2 strefa okresowa bielika	1.31
dane wrażliwe	2 strefa okresowa bielika	1.35
dane wrażliwe	2 strefa okresowa bielika	2.82
dane wrażliwe	2 strefa okresowa bielika	1.70
dane wrażliwe	2 strefa okresowa bielika	1.76
02-19-1-07-560 -f -00	widłak jałowcowaty	13.00
dane wrażliwe	1 strefa okresowa bielika	0.18
dane wrażliwe	1 strefa okresowa bielika	0.09
dane wrażliwe	1 strefa okresowa bielika	0.11
02-19-1-08-696 -a -00	długosz królewski	8.07
dane wrażliwe	1 strefa okresowa bielika	8.07
dane wrażliwe	1 strefa okresowa bielika	2.27
dane wrażliwe	2 strefa okresowa bociana czarnego	6.28
dane wrażliwe	2 strefa całoroczna bociana czarnego	0.56
dane wrażliwe	2 strefa całoroczna bociana czarnego	1.72
dane wrażliwe	2 strefa okresowa bociana czarnego	1.42
dane wrażliwe	2 strefa okresowa bociana czarnego	1.01
dane wrażliwe	2 strefa całoroczna bociana czarnego	0.09
dane wrażliwe	2 strefa okresowa bociana czarnego	0.08
dane wrażliwe	2 strefa całoroczna bociana czarnego	0.56
dane wrażliwe	2 strefa całoroczna bociana czarnego	1.37
dane wrażliwe	2 strefa całoroczna bociana czarnego	1.97
dane wrażliwe	2 strefa okresowa bociana czarnego	1.11
dane wrażliwe	2 strefa całoroczna bociana czarnego	3.47
dane wrażliwe	2 strefa okresowa bociana czarnego	6.69
dane wrażliwe	2 strefa okresowa bociana czarnego	2.73
dane wrażliwe	2 strefa okresowa bociana czarnego	1.83
dane wrażliwe	2 strefa okresowa bociana czarnego	0.65
dane wrażliwe	2 strefa okresowa bociana czarnego	1.27
dane wrażliwe	2 strefa okresowa bociana czarnego	1.89
02-19-1-08-896 -d -00	rosiczka okrągłolistna	1.64
02-19-1-08-896 -d -00	bagno zwyczajne	1.64
dane wrażliwe	1 strefa całoroczna włośchatki	0.64
02-19-1-08-905 -b -00	grzybienie białe	12.37
02-19-1-08-908 -b -00	rosiczka okrągłolistna	2.26
02-19-1-08-908 -b -00	bagno zwyczajne	2.26
dane wrażliwe	1 strefa całoroczna bielika	0.02
dane wrażliwe	1 strefa okresowa bielika	0.61
dane wrażliwe	1 strefa okresowa bielika	0.19
dane wrażliwe	1 strefa okresowa bielika	3.01
dane wrażliwe	1 strefa okresowa bielika	2.45
dane wrażliwe	1 strefa okresowa bielika	6.59

Adres leśny	Nazwa gatunku	Powierzchnia wydzielenia [ha]
dane wrażliwe	1 strefa całoroczna bielika	3.54
dane wrażliwe	1 strefa całoroczna bielika	2.01
dane wrażliwe	1 strefa całoroczna bielika	0.96
dane wrażliwe	1 strefa okresowa bielika	0.72
dane wrażliwe	1 strefa całoroczna bielika	1.03
dane wrażliwe	1 strefa okresowa bielika	1.97
dane wrażliwe	1 strefa całoroczna bielika	2.99
dane wrażliwe	1 strefa całoroczna bielika	2.79
dane wrażliwe	1 strefa całoroczna bielika	3.07
dane wrażliwe	1 strefa okresowa bielika	0.04
dane wrażliwe	1 strefa okresowa bielika	0.29
dane wrażliwe	1 strefa okresowa bielika	0.07
dane wrażliwe	1 strefa okresowa bielika	2.27
dane wrażliwe	1 strefa okresowa bielika	2.83
dane wrażliwe	1 strefa okresowa bielika	1.25
dane wrażliwe	1 strefa okresowa bielika	0.88
dane wrażliwe	1 strefa okresowa bielika	2.39
02-19-1-09-703 -h -00	bagno zwyczajne	6.55
02-19-1-09-932 -d -00	rosiczka okrągłolistna	6.30
02-19-1-09-950 -d -00	bagno zwyczajne	12.13
02-19-1-09-957 -j -00	bagno zwyczajne	1.42
02-19-1-09-958 -h -00	bagno zwyczajne	6.21
02-19-1-09-958 -h -00	widłak jałowcowaty	6.21
02-19-1-09-967 -a -00	bagno zwyczajne	9.90
02-19-1-09-969 -c -00	bagno zwyczajne	3.01
02-19-1-09-969 -c -00	widłak jałowcowaty	3.01
02-19-1-09-970 -a -00	bagno zwyczajne	2.01
dane wrażliwe	1 strefa całoroczna bociana czarnego	0.08
dane wrażliwe	1 strefa okresowa bociana czarnego	0.23
dane wrażliwe	1 strefa okresowa bociana czarnego	9.01
dane wrażliwe	1 strefa całoroczna bociana czarnego	2.73
dane wrażliwe	1 strefa okresowa bociana czarnego	1.04
dane wrażliwe	1 strefa okresowa bociana czarnego	2.96
dane wrażliwe	1 strefa okresowa bociana czarnego	1.32
dane wrażliwe	1 strefa całoroczna bociana czarnego	0.25
dane wrażliwe	1 strefa okresowa bociana czarnego	0.30
dane wrażliwe	1 strefa całoroczna bociana czarnego	8.16
dane wrażliwe	1 strefa okresowa bociana czarnego	2.47
dane wrażliwe	1 strefa okresowa bociana czarnego	5.23
dane wrażliwe	1 strefa okresowa bociana czarnego	1.12
02-19-1-10-631 -h -00	bagno zwyczajne	0.64
02-19-1-10-633 -d -00	bagno zwyczajne	5.70
02-19-1-10-637 -f -00	bagno zwyczajne	9.81
02-19-1-10-663 -j -00	salwinia pływająca	5.87
02-19-1-10-663 -j -00	grzybienie białe	5.87
02-19-1-10-666 -g -00	bagno zwyczajne	3.09
02-19-1-11-694 -b -00	długosz królewski	22.49
02-19-1-11-739 -a -00	bagno zwyczajne	6.23
02-19-1-11-739 -c -00	bagno zwyczajne	9.47
02-19-1-11-811 -f -00	bagno zwyczajne	12.76
02-19-1-11-850 -a -00	bagno zwyczajne	4.53
02-19-1-11-850 -i -00	bagno zwyczajne	0.81
02-19-1-13-690 -d -00	pióropusznik strusi	0.50
02-19-1-13-718 -g -00	bagno zwyczajne	9.22
02-19-1-13-720 -d -00	widłak jałowcowaty	3.41

Adres leśny	Nazwa gatunku	Powierzchnia wydzielenia [ha]
02-19-1-13-720 -f -00	bagno zwyczajne	12.03
02-19-1-13-794 -b -00	bagno zwyczajne	14.18
02-19-1-13-831 -a -00	bagno zwyczajne	22.09

Załącznik 4. Lista siedlisk przyrodniczych

Tabela: Siedlisko przyrodnicze na obszarze Natura 2000.

Adres leśny	Kod siedliska	Obszar Natura 2000	Powierzchnia wydzielenia [ha]	Powierzchnia siedliska [ha]
02-19-1-02-100 -a -00	91E0	Łęgi w lasach nad Liswartą	3.03	3.03
02-19-1-02-100 -b -00	91E0	Łęgi w lasach nad Liswartą	2.24	2.24
02-19-1-02-100 -c -00	91E0	Łęgi w lasach nad Liswartą	2.26	1.99
02-19-1-02-100 -d -00	91E0	Łęgi w lasach nad Liswartą	1.50	1.40
02-19-1-02-100 -f -00	91E0	Łęgi w lasach nad Liswartą	1.61	0.86
02-19-1-02-117 -a -00	91E0	Łęgi w lasach nad Liswartą	5.50	3.37
02-19-1-02-117 -b -00	91E0	Łęgi w lasach nad Liswartą	1.71	0.94
02-19-1-02-117 -c -00	91E0	Łęgi w lasach nad Liswartą	11.05	6.87
02-19-1-02-118 -a -00	91E0	Łęgi w lasach nad Liswartą	5.22	5.22
02-19-1-02-118 -b -00	91E0	Łęgi w lasach nad Liswartą	6.32	4.18
02-19-1-02-118 -d -00	91E0	Łęgi w lasach nad Liswartą	6.38	5.97
02-19-1-02-118 -f -00	91E0	Łęgi w lasach nad Liswartą	2.25	1.73
02-19-1-02-84 -a -00	91E0	Łęgi w lasach nad Liswartą	3.28	3.28
02-19-1-02-84 -d -00	91E0	Łęgi w lasach nad Liswartą	0.85	0.85
02-19-1-02-84 -g -00	91E0	Łęgi w lasach nad Liswartą	6.35	5.64
02-19-1-02-84 -h -00	91E0	Łęgi w lasach nad Liswartą	2.41	2.41
02-19-1-02-84 -i -00	91E0	Łęgi w lasach nad Liswartą	2.53	2.53
02-19-1-02-84 -j -00	91E0	Łęgi w lasach nad Liswartą	2.87	2.87
02-19-1-02-85 -a -00	91E0	Łęgi w lasach nad Liswartą	3.46	3.46
02-19-1-02-85 -b -00	91E0	Łęgi w lasach nad Liswartą	4.30	0.94
02-19-1-02-85 -c -00	91E0	Łęgi w lasach nad Liswartą	2.00	2.00
02-19-1-02-85 -d -00	91E0	Łęgi w lasach nad Liswartą	0.88	0.88
02-19-1-02-85 -f -00	91E0	Łęgi w lasach nad Liswartą	3.99	2.85
02-19-1-02-85 -g -00	91E0	Łęgi w lasach nad Liswartą	1.21	1.05
02-19-1-02-98 -c -00	91E0	Łęgi w lasach nad Liswartą	2.84	0.13
02-19-1-02-98 -d -00	91E0	Łęgi w lasach nad Liswartą	0.60	0.10
02-19-1-02-98 -f -00	91E0	Łęgi w lasach nad Liswartą	1.51	0.98
02-19-1-02-98 -g -00	91E0	Łęgi w lasach nad Liswartą	4.42	2.57
02-19-1-02-99 -a -00	91E0	Łęgi w lasach nad Liswartą	6.92	6.41
02-19-1-02-99 -b -00	91E0	Łęgi w lasach nad Liswartą	2.45	2.45
02-19-1-02-99 -c -00	91E0	Łęgi w lasach nad Liswartą	3.17	3.17
02-19-1-02-99 -g -00	91E0	Łęgi w lasach nad Liswartą	13.46	11.55

Załącznik 5. Oświadczenie autora prognozy

mgr inż. Aleksandra Jasińska-M`Bodj

Kraków, dnia 5 grudnia 2019 r.

Biuro Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej
Oddział w Krakowie
ul. Senatorska 15, 30-106 Kraków

OŚWIADCZENIE AUTORA PROGNOZY

Jako kierownik zespołu autorów Prognozy oddziaływania na środowisko projektu planu urządzenia lasu dla Nadleśnictwa Lubliniec na okres gospodarczy od 1 stycznia 2020 r. do 31 grudnia 2029 r.

OŚWIADCZAM

że spełniam wymagania określone w art. 74a ust. 2 ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko (Dz. U. 2018, poz. 2081 z późniejszymi zmianami) tj.

- ukończyłem, w rozumieniu przepisów o szkolnictwie wyższym i nauce, co najmniej studia pierwszego stopnia lub studia drugiego stopnia, lub jednolite studia magisterskie na kierunkach związanych z kształceniem w zakresie: nauk leśnych.

Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

Kierownik Pracowni Urządzania Lasu
mgr inż. Aleksandra Jasińska-M`Bodj